

**ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
ORAZ ŚRÓDROCZNE SKRÓCONE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
ZA OKRES SZEŚCIU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
DNIA 30 CZERWCA 2023 R.**

Warszawa, sierpień 2023 r.

Spis treści

I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ.....	5
Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy BOŚ.....	5
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy BOŚ.....	7
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy BOŚ.....	8
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy BOŚ.....	10
Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy BOŚ.....	12
1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.....	14
1.1. Bank Ochrony Środowiska S.A.	14
1.2. Wykaz akcjonariuszy Banku Ochrony Środowiska S.A.	15
1.3. Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. - wykaz jednostek objętych konsolidacją.....	16
1.4. Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej BOŚ S.A.....	16
2. Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie śródrocznym	18
3. Kwestie związane z klimatem.....	18
4. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdania finansowego	19
4.1. Podstawa sporządzenia i oświadczenie o zgodności	19
4.2. Porównywalność z danymi okresu poprzedniego.....	21
4.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów, które zostały po raz pierwszy zastosowane w 2023 roku	23
4.4. Kontynuacja działalności.....	25
4.5. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane a także zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Bank.....	27
5. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów	28
6. Ważniejsze oszacowania i oceny	28
6.1. Aktywa finansowe	28
6.2. Wartość godziwa instrumentów finansowych	29
6.3. Podatki.....	29
6.4. Szacunki dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi powiązanymi z kursem waluty obcej	29
6.5. Rezerwa na zwrot kosztów kredytów w przypadku wcześniejszej spłaty	30
6.6. Wakacje kredytowe	31
7. Zarządzanie ryzykiem	32
7.1. Ryzyko kredytowe	32
7.1.1. Opis metodologii rozpoznawania utraty wartości ekspozycji kredytowych.....	36
7.1.2. Należności od innych banków.....	39
7.1.3. Należności od klientów.....	40
7.1.4. Podział portfela należności od klientów Grupy BOŚ (wartość brutto) wg ratingów/scoringu, w podziale na segmenty klientów	45
7.1.5. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem	46

7.1.6. Dłużne papiery wartościowe	48
7.2. Ryzyko finansowe w księdze bankowej i handlowej oraz limity	49
7.2.1. Ryzyko płynności.....	51
7.2.2. Ryzyko stopy procentowej	54
7.2.3. Ryzyko walutowe	59
7.2.4. Pozostałe ryzyka rynkowe	61
7.3. Zarządzanie kapitałem	62
7.4. Ryzyko operacyjne	64
7.5. Ryzyko braku zgodności	66
7.6. Ryzyko modeli.....	67
8. Wynik z tytułu odsetek	69
9. Wynik z tytułu opłat i prowizji.....	71
10. Przychody z tytułu dywidend.....	71
11. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	72
12. Pozostałe przychody operacyjne	72
13. Pozostałe koszty operacyjne	73
14. Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	73
15. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości.....	74
16. Ogólne koszty administracyjne	75
17. Obciążenia podatkowe	76
18. Zysk przypadający na jedną akcję.....	77
19. Należności od innych banków	77
20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	78
21. Inwestycyjne papiery wartościowe	79
22. Należności od klientów.....	80
23. Zobowiązania wobec klientów	85
24. Zobowiązania podporządkowane.....	85
25. Rezerwy	86
26. Odroczonego podatek dochodowy.....	89
27. Pozostałe zobowiązania	90
28. Aktywa i zobowiązania warunkowe.....	90
29. Ryzyko prawne dotyczące kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej	91
30. Kapitał podstawowy	96
31. Rachunkowość zabezpieczeń.....	97
32. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	99
33. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych	101
34. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej.....	103

35. Sprawozdawczość dotycząca segmentów	106
36. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	113
37. Rodzaj oraz kwoty pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto I ub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ	115
38. Rodzaj oraz kwoty zmian wartości szacunkowych kwot, które były podawane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego lub zmiany wartości szacunkowych podawanych w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny	115
39. Wypłacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję), z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	116
40. Reforma wskaźników referencyjnych	116
41. Konsolidacja ostrożnościowa	118
42. Zdarzenia po dniu bilansowym	121
II. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku	123
Śródroczny rachunek zysków i strat Banku	123
Śródroczne sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku	124
Śródroczne sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku	125
Śródroczne sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku	127
Śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych Banku	129
1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A.	131
2. Podstawa sporządzenia i oświadczenie o zgodności	131
3. Porównywalność z danymi okresu poprzedniego	132
4. Kontynuacja działalności	133
5. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów	134
6. Zarządzanie kapitałem	135
7. Wynik z tytułu odsetek	137
8. Wynik z tytułu opłat i prowizji	139
9. Przychody z tytułu dywidend	139
10. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	140
11. Zysk przypadający na jedną akcję	140
12. Należności od klientów	141
13. Rezerwy	145
14. Pozostałe zobowiązania	147
15. Aktywa i zobowiązania warunkowe	147
16. Transakcje z podmiotami powiązаныmi	148
17. Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie śródrocznym	151
18. Rodzaj oraz kwoty pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ	151

19. Rodzaj oraz kwoty zmian wartości szacunkowych kwot, które były podawane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego lub zmiany wartości szacunkowych podawanych w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny	151
20. Wyplacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję), z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje	151
21. Zdarzenia po dniu bilansowym.....	151

I. Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ

Śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy BOŚ

Działalność kontynuowana	Nota	za okres 3 miesiące zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 3 miesiące zakończony 30-06-2022 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:		414 087	811 056	271 731	441 871
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		295 951	566 914	205 832	344 890
<i>aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		111 713	231 322	63 189	92 708
<i>aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		6 423	12 820	2 710	4 273
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze,		- 199 483	- 400 153	- 78 896	- 109 064
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		- 199 483	- 400 153	- 78 902	- 109 064
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		-	-	6	-
Wynik z tytułu odsetek	8	214 604	410 903	192 835	332 807
Przychody z tytułu opłat i prowizji		42 400	85 589	39 677	90 531
Koszty z tytułu opłat i prowizji		- 10 949	- 21 602	- 9 624	- 21 972
Wynik z tytułu opłat i prowizji	9	31 451	63 987	30 053	68 559
Przychody z tytułu dywidend	10	8 160	8 160	7 024	7 025
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	11	13 584	26 504	17 063	21 187
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		- 779	- 1 242	753	425
Wynik z pozycji wymiany		- 4 170	349	13 568	21 339
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych		24	571	1 163	1 222
Pozostałe przychody operacyjne	12	10 462	23 462	9 303	19 710
Pozostałe koszty operacyjne	13	- 9 094	- 22 603	- 13 219	- 26 442
Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	14	- 118 637	- 161 793	- 3 942	- 4 983
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	15	- 12 987	6 028	- 67 547	- 92 452
Ogólne koszty administracyjne	16	- 120 936	- 255 490	- 111 705	- 237 308
Zysk brutto		11 682	98 836	75 349	111 089
Obciążenia podatkowe	17	- 12 918	- 43 085	- 14 859	- 27 212
Zysk netto		- 1 236	55 751	60 490	83 877

z tego przypadający na:

<i>udziałowców jednostki dominującej</i>			55 751		83 877
--	--	--	--------	--	--------

Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)	18				
<i>podstawowy</i>			0,60		0,90
<i>rozwodniony</i>			0,60		0,90

Działalność zaniechana w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2023 roku oraz w roku 2022 nie wystąpiła.

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów Grupy BOŚ

Działalność kontynuowana	za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zysk netto	- 1 236	55 751	60 490	83 877
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:	18 323	53 684	- 20 161	- 61 011
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	22 620	66 276	- 24 890	- 75 322
Podatek odroczony	- 4 297	- 12 592	4 729	14 311
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat:	1	2	-	- 1
Wartość godziwa instrumentów kapitałowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	2	3	-	- 1
Podatek odroczony	- 1	- 1	-	-
Inne całkowite dochody	18 324	53 686	- 20 161	- 61 012
Całkowity dochód ogółem	17 088	109 437	40 329	22 865
<i>z tego przypadający na udziałowców jednostki dominującej</i>	17 088	109 437	40 329	22 865

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy BOŚ

Aktywa	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kasa, środki w Banku Centralnym		742 391	575 875
Należności od innych banków	19	129 424	242 831
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	20	221 983	263 259
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>		27 380	16 602
<i>dłużne papiery wartościowe</i>		5 919	20 643
<i>instrumenty pochodne</i>		188 684	226 014
Pochodne instrumenty zabezpieczające		17 890	30 562
Inwestycyjne papiery wartościowe:	21	9 956 677	9 008 118
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		85 458	85 465
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		7 531 330	6 915 813
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		2 221 898	1 900 215
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		117 991	106 625
Należności od klientów, w tym:	22	10 441 888	11 125 827
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		10 441 673	11 122 777
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		215	3 050
Wartości niematerialne		130 067	132 983
Rzeczowe aktywa trwałe		88 868	91 670
Prawo do użytkowania - leasing		58 803	65 839
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:		161 767	175 900
<i>bieżące</i>		-	2 445
<i>odroczone</i>	26	170 966	173 455
Inne aktywa		316 395	293 317
Aktywa razem		22 275352	22 006 181

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Zobowiązania	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków		124 833	141 143
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	20	109 749	152 977
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>		3 065	907
<i>instrumenty pochodne</i>		106 684	152 070
Zobowiązania wobec klientów	23	19 006 503	18 820 809
Zobowiązania podporządkowane	24	344 463	345 035
Rezerwy	25	192 535	165 458
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:		12 821	449
<i>bieżące</i>		11 848	449
<i>odroczone</i>	26	973	-
Zobowiązania z tyt. leasingu		59 570	67 928
Pozostałe zobowiązania	27	351 303	348 244
Zobowiązania razem		20 201 777	20 042 043
Kapitały	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ:			
Kapitał podstawowy:	30	1 461 036	1 461 036
<i>Kapitał zakładowy</i>		929 477	929 477
<i>Akcje własne</i>		-1 292	-1 292
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>		532 851	532 851
Kapitał z aktualizacji wyceny		-3 177	-56 863
Zyski zatrzymane		615 716	559 965
Kapitał własny razem		2 073 575	1 964 138
Kapitał własny i zobowiązania razem		22 275 352	22 006 181

Noty przedstawione na stronach od 13 do 111 stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Grupy BOŚ

	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Banku								Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy			Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane				
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2023	929 477	- 1 292	532 851	- 56 863	457 479	23 605	48 302	30 579	1 964 138
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	55 751	55 751
Inne dochody całkowite	-	-	-	53 686	-	-	-	-	53 686
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	53 686	-	-	-	55 751	109 437
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	142 130	-	-	- 142 130	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	142 130	-	-	- 142 130	-
Stan na 30-06-2023	929 477	- 1 292	532 851	- 3 177	599 609	23 605	48 302	- 55 800	2 073 575

	Kapitał przypadający na akcjonariuszy Banku								Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy			Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane				
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		Pozostały kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2022	929 477	- 1 292	532 851	- 26 962	398 628	23 605	48 302	- 38 814	1 865 795
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	128 244	128 244
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 29 901	-	-	-	-	- 29 901
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 29 901	-	-	-	128 244	98 343
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	58 851	-	-	- 58 851	-
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	-	-	58 851	-	-	- 58 851	-
Stan na 31-12-2022	929 477	- 1 292	532 851	- 56 863	457 479	23 605	48 302	30 579	1 964 138
Stan na 01-01-2022	929 477	- 1 292	532 851	- 26 962	398 628	23 605	48 302	- 38 814	1 865 795
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	-	83 877	83 877
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 61 012	-	-	-	-	- 61 012
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 61 012	-	-	-	83 877	22 865
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	58 851	-	-	- 58 851	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	58 851	-	-	- 58 851	-
Stan na 30-06-2022	929 477	- 1 292	532 851	- 87 974	457 479	23 605	48 302	- 13 788	1 888 660

Udziały niekontrolujące w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2022 roku oraz w roku 2021 nie wystąpiły.

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy BOŚ

Metoda pośrednia	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
PRZEPLÝWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk brutto	98 836	111 089
Korekty razem:	-255 117	2 923 801
Amortyzacja	36 218	30 498
Odsetki z działalności inwestycyjnej	-120 887	-48 414
Zysk / Strata na działalności inwestycyjnej	-	-23
Odsetki z działalności finansowej	18 496	12 545
Dywidendy otrzymane:	-8 160	-7 025
<i>od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	42	101
<i>od inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	8 118	6 924
Zmiana stanu:		
<i>należności od innych banków</i>	9 054	17 267
<i>aktywów od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	3 946	-10 778
<i>aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych i zabezpieczających instrumentów finansowych</i>	4 616	-79 639
<i>inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	-1 030 968	12 540
<i>należności od klientów</i>	683 939	157 699
<i>innych aktywów i podatku dochodowego</i>	-21 365	-49 741
<i>zobowiązań wobec Banku Centralnego i innych banków</i>	-16 310	-64 093
<i>zobowiązań wobec klientów</i>	185 694	2 971 184
<i>zobowiązań od papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	2 158	-
<i>rezerw</i>	27 077	-7 872
<i>pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego</i>	879	11 344
Zapłacony podatek dochodowy	-37 664	-28 716
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-156 281	3 034 890

PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	107 570	153 199
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych	-	23
Wykup papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	4 205	126 471
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	103 365	26 705
Wydatki	-330 616	-356 670
Nabycie papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-308 366	-325 937
Nabycie wartości niematerialnych	-15 413	-17 974
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-6 837	-12 759
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-223 046	-203 471
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy		-
Wydatki	-28 881	-17 035
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Grupę BOŚ, w tym:	-17 313	-6 652
<i>obligacje podporządkowane</i>	-17 313	-6 652
Raty leasingowe MSSF 16	-8 340	-8 555
Odsetki leasingowe zapłacone	-3 228	-1 828
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-28 881	-17 035
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	-408 208	2 814 384
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	5 254 792	3 605 927
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	4 846 584	6 420 311
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	609 505	562 759

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A. i Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

1.1. Bank Ochrony Środowiska S.A.

Nazwa jednostki sprawozdawczej lub inne dane identyfikacyjne	Grupa Kapitałowa BOŚ S.A.
Wyjaśnienie zmian w nazwie jednostki sprawozdawczej lub innych danych identyfikacyjnych, które nastąpiły od zakończenia poprzedniego okresu sprawozdawczego	-
Siedziba podmiotu	ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Forma prawna podmiotu	Spółka Akcyjna
Państwo rejestracji	Polska
Adres zarejestrowanego biura jednostki	00-832 Warszawa, ul. Żelazna 32
Podstawowe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	Polska
Opis charakteru oraz podstawowego zakresu działalności jednostki	<p>Podstawowym celem Banku jest efektywne gospodarowanie kapitałami akcjonariuszy i środkami pieniężnymi powierzonymi przez klientów, zapewniające dochodowość działalności i bezpieczeństwo powierzonych środków.</p> <p>Przedmiotem działalności Banku jest wykonywanie czynności bankowych, w tym: gromadzenie środków pieniężnych, udzielanie kredytów, dokonywanie rozliczeń pieniężnych, wykonywanie innych usług bankowych, a także świadczenie finansowych usług konsultacyjno-doradczych.</p>
Nazwa jednostki dominującej	Bank Ochrony Środowiska S.A.
Nazwa jednostki dominującej najwyższego szczebla grupy	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Bank Ochrony Środowiska S.A., dalej „Bank”, „BOŚ S.A.”, „Spółka”, z siedzibą w Warszawie ul. Żelazna 32 00-832 Warszawa, został utworzony na podstawie decyzji Prezesa Narodowego Banku Polskiego (NBP) Nr 42 z dnia 15 września 1990 roku i aktu notarialnego z dnia 28 września 1990 roku o utworzeniu Banku.

Bank jest wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawy (Polska) XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000015525 oraz posiada numer statystyczny REGON 006239498.

Śródroczne Skrócone Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 r.

w tys. zł.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) działalność Banku została zaklasyfikowana jako PKD 6419Z.

Czas trwania Banku jest nieoznaczony.

Misja Banku to: Innowacyjnie i skutecznie wspieramy zieloną transformację.

Bank realizuje swoją misję przede wszystkim poprzez:

- świadczenie usług bankowych na rzecz klientów segmentu detalicznego i instytucjonalnego, w szczególności realizujących przedsięwzięcia proekologiczne lub działających w branży ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz dla osób ceniących styl życia Eko,
- efektywne uczestnictwo w dystrybucji środków przeznaczonych na inwestycje w ochronę środowiska i zrównoważony rozwój w Polsce.

Od dnia 24 stycznia 1997 roku decyzją Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW), akcje Banku zostały dopuszczone do obrotu na GPW w Warszawie i zakwalifikowane do działu finanse - sektor bankowy.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ zostało w dniu 08 sierpnia 2023 roku zatwierdzone przez Zarząd jednostki dominującej do publikacji na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w dniu 09 sierpnia 2023 roku.

1.2. Wykaz akcjonariuszy Banku Ochrony Środowiska S.A.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku struktura akcjonariuszy posiadających bezpośrednio i pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku:

Akcjonariusz	30-06-2023 niebadane		31-12-2022	
	Liczba głosów na WZ (akcji)	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (w kapitale zakładowym)	Liczba głosów na WZ (akcji)	% udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (w kapitale zakładowym)
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	53 951 960	58,05	53 951 960	58,05
PFR Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych	8 000 000	8,61	8 000 000	8,61
Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	5 148 000	5,54	5 148 000	5,54

1.3. Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. - wykaz jednostek objętych konsolidacją.

Wykaz jednostek zależnych Grupy BOŚ objętych konsolidacją oraz metoda konsolidacji na dzień 30 czerwca 2023 roku:

L.p.	Jednostki podporządkowane	Siedziba	Udział % w kapitale Spółki na dzień	Udział % w głosach na dzień	Metoda konsolidacji
Jednostki bezpośrednio zależne					
1.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	Warszawa	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
2.	BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.	Warszawa	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną
Jednostka pośrednio zależna (podmiot zależny od BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.)					
1.	MS Wind sp. z o. o.	Warszawa	100%	100%	Konsolidacja metodą pełną

Dom Maklerski BOŚ S.A. – to jednostka bezpośrednio zależna, prowadząca działalność na rynku kapitałowym, w szczególności świadcząca usługi maklerskie.

BOŚ Leasing - EKO Profit S.A. – to jednostka bezpośrednio zależna, prowadząca działalność leasingową w zakresie finansowania projektów o charakterze ekologicznym oraz działalność finansową i doradczą, uzupełniającą ofertę usługową Banku.

MS Wind Sp. z o.o. – to jednostka pośrednio zależna (spółka zależna bezpośrednio od BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.), prowadząca działalność w zakresie realizacji projektu farm wiatrowych.

Skład Grupy Kapitałowej BOŚ, ilość posiadanych udziałów w spółkach zależnych oraz metoda konsolidacji nie uległy zmianom w stosunku do 31 grudnia 2022 roku.

1.4. Skład osobowy Zarządu oraz Rady Nadzorczej BOŚ S.A.

Skład Zarządu Banku

Na dzień 30 czerwca 2023 roku skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- Paweł Trętowski - Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu kierującego pracami Zarządu
- Arkadiusz Garbarczyk - Wiceprezes - pierwszy zastępca Prezesa Zarządu
- Iwona Marciniak - Wiceprezes Zarządu

Na dzień 01 stycznia 2023 roku skład Zarządu Banku przedstawiał się następująco:

- Emil Ślęzak – Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu
- Arkadiusz Garbarczyk – Wiceprezes – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu
- Robert Kasprzak – Wiceprezesa Zarządu
- Jerzy Zań – Wiceprezes Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Banku w I półroczu 2023 roku:

1. z dniem 08 lutego 2023 roku Rada Nadzorcza powołała Pana Emila Ślęzaka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku powierzając mu kierowanie pracami Zarządu Banku. Jednocześnie Rada Nadzorcza podjęła uchwałę

- o wystąpieniu do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o wyrażenie zgody na powołanie Pana Emila Ślązaka na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.,
2. w dniu 18 kwietnia 2023 roku Pan Robert Kasprzak złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A. ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2023 roku,
 3. w dniu 24 maja 2023 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie rozwiązania umowy o świadczenie usług zarządzania zawartej z Wiceprezesem Zarządu Banku Jerzym Zaniem za porozumieniem stron. W wyniku zawartego Porozumienia, Pan Jerzy Zań przestał pełnić funkcję Wiceprezesa Zarządu Banku z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego Sprawozdania Banku i Grupy za 2022 rok, tj. z dniem 23 czerwca 2023 roku,
 4. w dniu 23 czerwca 2023 roku Pan Emil Ślązak złożył oświadczenie o rezygnacji z funkcji Wiceprezesa Zarządu kierującego pracami Zarządu Banku,
 5. w dniu 23 czerwca 2023 roku Rada Nadzorcza:
 - delegowała – z dniem 23 czerwca 2023 roku - Pana Pawła Trętowskiego do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu kierującego pracami Zarządu (do dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak nie dłużej niż do dnia 23 września 2023 roku),
 - delegowała – z dniem 24 czerwca 2023 roku – Panią Iwonę Marciniak do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu (do dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Członka Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak nie dłużej niż do dnia 24 września 2023 roku),
 6. w dniu 29 czerwca 2023 roku Rada Nadzorcza powołała:
 - Panią Iwonę Marciniak na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku (z dniem 29 czerwca 2023 roku),
 - Pana Sebastiana Bodzentę na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku (z dniem 10 lipca 2023 roku).

Uwzględniając powyższe, począwszy od 10 lipca 2023 roku, skład Zarządu Banku wygląda następująco:

- Paweł Trętowski - Członek Rady Nadzorczej delegowany do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu kierującego pracami Zarządu,
- Arkadiusz Garbarczyk - Wiceprezes - pierwszy zastępca Prezesa Zarządu,
- Sebastian Bodzenta - Wiceprezes Zarządu,
- Iwona Marciniak - Wiceprezes Zarządu.

Do dnia sporządzenia niniejszej informacji skład Zarządu Banku nie zmienił się.

Skład Rady Nadzorczej Banku

Na dzień 30 czerwca 2023 roku skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

- Piotr Sadownik – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Andrzej Matysiak – Sekretarz Rady Nadzorczej

Członkowie Rady Nadzorczej

- Piotr Bielarczyk
- Wojciech Krawczyk
- Marian Niemirski
- Paweł Sałek
- Aleksandra Świdorska
- Waldemar Trelka
- Paweł Trętowski
- Tadeusz Wyrzykowski

Na dzień 01 stycznia 2023 roku skład Rady Nadzorczej Banku przedstawiał się następująco:

- Piotr Sadownik - Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Iwona Marciniak - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
- Andrzej Matysiak – Sekretarz Rady Nadzorczej

Członkowie Rady Nadzorczej

- Piotr Bielarczyk
- Paweł Sałek
- Emil Ślązak
- Aleksandra Świdorska
- Tadeusz Wyrzykowski

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w I półroczu 2023 roku:

1. w dniu 08 lutego 2023 roku dotychczasowy Członek Rady Nadzorczej Pan Emil Ślązak – w związku z powołaniem go z tym dniem na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku – złożył oświadczenie o rezygnacji z członkostwa w Radzie Nadzorczej BOŚ S.A.,
2. w dniu 23 czerwca 2023 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało w skład Rady Nadzorczej:
 - Pana Wojciecha Krawczyka,
 - Pana Mariana Niemirskiego,
 - Pana Waldemara Trelkę,
 - Pana Pawła Trętowskiego,
3. w dniu 23 czerwca 2023 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwały w sprawie:
 - delegowania – z dniem 23 czerwca 2023 roku – Pana Pawła Trętowskiego do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu kierującego pracami Zarządu (do dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak nie dłużej niż do dnia 23 września 2023 roku),
 - delegowania – z dniem 24 czerwca 2023 roku – Pani Iwony Marciniak do czasowego pełnienia obowiązków Wiceprezesa Zarządu (do dnia zakończenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko Członka Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A., jednak nie dłużej niż do dnia 24 września 2023 roku),
4. w dniu 29 czerwca 2023 roku Rada Nadzorcza Banku podjęła uchwałę w sprawie powołania z dniem 29 czerwca 2023 roku Pani Iwony Marciniak na stanowisko Wiceprezesa Zarządu. W związku z powyższym, z tym samym dniem Pani Iwona Marciniak złożyła rezygnację z funkcji członka Rady Nadzorczej BOŚ S.A.

Do dnia sporządzenia niniejszej informacji skład Rady Nadzorczej nie zmienił się.

2. Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie śródrocznym

W działalności Grupy BOŚ nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

Wpływ na wyniki działalności Domu Maklerskiego BOŚ S.A. ma koniunktura giełdowa.

3. Kwestie związane z klimatem

Misją BOŚ określoną w Strategii Banku jest innowacyjne i skuteczne wspieranie zielonej transformacji. Bank angażuje się w finansowanie przedsięwzięć proekologicznych, których celem jest wygenerowanie nie tylko efektów biznesowych, ale także efektów środowiskowo-ekologicznych. Bank podejmuje współfinansowanie różnorodnych przedsięwzięć wpływających na poprawę stanu środowiska, w szczególności przedsięwzięć proekologicznych objętych wsparciem przez politykę organów państwa i politykę Unii Europejskiej, w tym działania służące wdrażaniu niskoemisyjnej gospodarki.

Model biznesowy banku oparty jest na dążeniu do maksymalizacji zielonych aktywów poprzez realizację następujących celów środowiskowych takich jak: łagodzenie zmian klimatu, adaptację do zmian klimatu, zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrolę, ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów. Bank podejmuje współpracę w zakresie finansowania przedsięwzięć proekologicznych z podmiotami i instytucjami publicznymi i państwowymi, których misją jest wspieranie przedsięwzięć proekologicznych, w szczególności takimi, jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska

i Gospodarki Wodnej, Bank Gospodarstwa Krajowego, a także europejskie banki działające na rzecz finansowania zrównoważonego rozwoju. Bank posiada rozbudowane struktury i zasoby wyspecjalizowanych ekspertów związanych z ekologią.

Bank do procesu oceny ryzyka kredytowego zaimplementował proces rozpoznawania ryzyk ESG. W trakcie oceny ryzyka kredytowego dokonywana jest ocena pod kątem występowania u klienta ryzyk ESG. W przypadku identyfikacji takich ryzyk następuje ich opomiarowanie. W zależności od stopnia występującego u klienta ubiegającego się o finansowanie ryzyka ESG, udzielenie finansowania może być uzależnione od podjęcia działań mitygujących te ryzyka lub też w ostateczności może nastąpić odmowa finansowania z uwagi na nieakceptowalny poziom ryzyka ESG – niezależnie od posiadanej zdolności kredytowej oraz proponowanego stopnia zabezpieczenia spłaty długu.

Zgodnie z przyjętą w październiku 2021 roku Strategią ESG, Bank wdrożył i realizuje Politykę Klimatyczną. Polityka klimatyczna wytycza kierunki działań Banku Ochrony Środowiska S.A. zmierzających do przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do zmian klimatu oraz osiągnięcia przez bank celów w zakresie redukcji emisji zgodnie z zapisami Strategii ESG. Cele polityki są realizowane poprzez działania skoncentrowane na: ograniczaniu śladu węglowego banku, wspieraniu transformacji klimatycznej klientów, ograniczaniu finansowania sektorów i projektów wysokoemisyjnych, zarządzaniu ryzykiem związanym ze zmianami klimatu, wykorzystaniu szans i ewentualnych pozytywnych skutków zmian klimatu.

Zgodnie z przyjętymi zobowiązaniami Bank corocznie oblicza emisje gazów cieplarnianych związanych ze swoją działalnością (ślad węglowy). Wyliczenia są poddawane weryfikacji niezależnego podmiotu. Wyniki wyliczeń są publikowane m.in. w ramach Raportu ESG.

4. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

4.1. Podstawa sporządzenia i oświadczenie o zgodności

Śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ obejmuje:

- śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2022 roku,
- śródroczne skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku i za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku,
- śródroczne skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- dodatkowe noty objaśniające.

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości 34 „Śródroczna sprawozdawczość finansowa” i pozostałymi Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE), obowiązującymi na dzień sprawozdawczy tj. 30 czerwca 2023 roku, przy zastosowaniu takich samych zasad rachunkowości dla każdego okresów z zachowaniem koncepcji kosztu historycznego, za wyjątkiem następujących pozycji wycenianych wg wartości godziwej:

Sposób ujęcia zmian wartości godziwej przez:

Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	wynik finansowy
Pochodne instrumenty finansowe zabezpieczające wartość godziwą	wynik finansowy
Należności od klientów, których przepływy pieniężne nie spełniają testu przepływów pieniężnych	wynik finansowy
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe utrzymywane w modelu biznesowym, którego celem jest uzyskanie kontraktowych przepływów pieniężnych lub sprzedaż	inne dochody całkowite
Inwestycyjne kapitałowe papiery wartościowe	inne dochody całkowite

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF).

Dom Maklerski BOŚ S.A., BOŚ Leasing - EKO Profit S.A. oraz MS Wind Sp. z o.o. sporządzają sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w wersji zatwierdzonej przez Unię Europejską (UE).

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe jest sporządzone w złotych polskich (zł), w zaokrągleniu do tysiąca złotych (tys. zł).

Niniejsze śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy BOŚ oraz śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2023 roku nie obejmuje wszystkich ujawnień wymaganych w rocznych sprawozdaniach finansowych i należy je czytać razem z rocznymi sprawozdaniami finansowymi Grupy BOŚ i Banku sporządzonymi za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2022 roku.

W niniejszym śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BOŚ oraz śródrocznym skróconym sprawozdaniu finansowym Banku za okres 6 miesięcy zakończony 30 czerwca 2023 roku zastosowano takie same zasady rachunkowości jakie zastosowano przy sporządzaniu rocznych sprawozdań finansowych za rok zakończony 31 grudnia 2022 roku.

4.2. Porównywalność z danymi okresu poprzedniego

Przekształcony śródroczny skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy BOŚ

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa BOŚ zmieniła zasadę prezentacji poprzez wyodrębnienie pozycji w rachunku zysków i strat „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych”. W poprzednim śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za 30 czerwca 2022 rok Grupa BOŚ prezentowała wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych w pozycji przychodów odsetkowych. W związku ze zmianą prezentacji Grupa BOŚ dokonała przekształcenia danych porównawczych na datę 30 czerwca 2022 roku.

Powyższe zmiany nie miały wpływu na poziom kapitałów oraz na sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy BOŚ w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych. Dane dotyczące współczynników wypłacalności dla okresów porównawczych nie podlegały przekształceniu.

Działalność kontynuowana	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany sposobu prezentacji	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2022	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany sposobu prezentacji	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	272 894	- 1 163	271 731	443 093	- 1 222	441 871
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	206 995	- 1 163	205 832	346 112	- 1 222	344 890
Wynik z tytułu odsetek	193 998	- 1 163	192 835	334 029	- 1 222	332 807
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	-	1 163	1 163	-	1 222	1 222
Zysk brutto	75 349	-	75 349	111 089	-	111 089
Obciążenia podatkowe	- 14 859	-	- 14 859	- 27 212	-	- 27 212
Zysk netto	60 490	-	60 490	83 877	-	83 877

Przekształcone śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy BOŚ

W związku ze zmianą zasad rachunkowości dotyczących ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi walutowych kredytów hipotecznych, opisaną w Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku (Nota 3.2) dokonano zmiany prezentacji wybranych pozycji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w niniejszym sprawozdaniu. Dokonano także zmiany prezentacji wydatków z tytułu leasingu, poprzez wydzielenie zapłaconych odsetek leasingowych.

Metoda pośrednia	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany zasad rachunkowości	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto	111 089	-	111 089
Korekty razem:	2 923 801	-	2 923 801
<i>należności od klientów</i>	141 693	16 006	157 699
<i>rezerw</i>	8 134	- 16 006	- 7 872
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 034 890	-	3 034 890
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wydatki	- 17 035	-	- 17 035
Raty leasingowe	- 10 383	1 828	- 8 555
Odsetki leasingowe zapłacone	-	- 1 828	- 1 828
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 17 035	-	- 17 035

4.3. Standardy i interpretacje oraz zmiany do standardów, które zostały po raz pierwszy zastosowane w 2023 roku

MSSF	Charakter zmian	Obowiązujące od	Wpływ na Grupę BOŚ
MSSF 17 Ubezpieczenia	ZMSSF 17 definiuje nowe podejście do rozpoznawania, wyceny, prezentacji i ujawniania umów ubezpieczeniowych. Głównym celem MSSF 17 jest zagwarantowanie przejrzystości oraz porównywalności sprawozdań finansowych ubezpieczycieli. W tym celu jednostka będzie ujawniała szereg informacji ilościowych i jakościowych umożliwiających użytkownikom sprawozdania finansowego ocenę wpływu umów ubezpieczeniowych na sytuację finansową, wyniki finansowe oraz przepływy pieniężne jednostki. MSSF 17 wprowadza szereg istotnych zmian w stosunku do dotychczasowych wymogów MSSF 4. Dotyczą one między innymi: poziomów agregacji na jakim wykonywane są obliczenia, metody wyceny zobowiązań ubezpieczeniowych, rozpoznawania zysku lub straty w czasie, ujmowania reasekuracji, wydzielenia komponentu inwestycyjnego, sposobu prezentacji poszczególnych pozycji bilansu oraz rachunku zysków i strat jednostek sprawozdawczych, w tym oddzielnej prezentacji przychodów z ubezpieczeń, kosztów usług ubezpieczeniowych, a także przychodów lub kosztów finansowych. aby nie wprowadzać nieporozumień.	01 stycznia 2016 roku / 19 listopada 2021 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”	Zmiany dotyczą danych porównawczych przy zastosowaniu MSSF 17 i MSSF 9 po raz pierwszy.	01 stycznia 2023 roku / 08 września 2022 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Ujawnienia na temat istotnych zasad rachunkowości.	Zmiany do MSR 1 precyzują zakres ujawnień istotnych zasad rachunkowości. Zgodnie z wprowadzonymi zmianami w sprawozdaniu finansowym powinny być ujawniane tylko zasady rachunkowości, które mają istotny wpływ na informacje w nim zawarte.	01 stycznia 2023 roku / 02 marca 2022 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

<p>Zmiany do MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” – Definicja wartości szacunkowych</p>	<p>Zmiana do MSR 8 dotyczyła doprecyzowania definicji szacunków księgowych jako kwot pieniężnych, ujętych w sprawozdaniu finansowym, które są przedmiotem niepewności pomiaru.</p>	<p>01 stycznia 2023 roku / 02 marca 2022 roku</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>
<p>Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” - Podatek odroczony dotyczący aktywów i zobowiązań z pojedynczej transakcji</p>	<p>Zmiany do MSR 12 precyzują zasady ewidencji podatku odroczonego od transakcji, w przypadku których spółki ujmują zarówno składnik aktywów, jak i zobowiązanie, co z kolei powoduje ewentualnie powstanie dodatnich oraz ujemnych różnic przejściowych jednocześnie. Dotyczy to m.in. transakcji takich jak leasing czy zobowiązań z tytułu likwidacji składnika aktywów.</p> <p>Jednostki są zobowiązane do ujęcia podatku odroczonego z tytułu tego rodzaju operacji (nie jest możliwe zastosowanie wyłączenia z ujęcia podatku odroczonego).</p>	<p>01 stycznia 2023 roku / 11 sierpnia 2022 roku</p>	<p>Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.</p>

4.4. Kontynuacja działalności

Ze względu na powstanie straty bilansowej w 2015 roku Bank wdrożył Program Postępowania Naprawczego (PPN) na podstawie art. 142 ust. 1 Prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym do 08 października 2016 roku, zgodnie z art. 381 ust. 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

W dniu 17 lipca 2020 roku do Banku wpłynęła decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w związku z wszczętym z urzędu w dniu 12 maja przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) postępowaniem administracyjnym w przedmiocie nakazania opracowania grupowego planu naprawy Banku Ochrony Środowiska S.A. – na podstawie art. 141n ust. 1 ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku. Natomiast, w dniu 20 lipca 2020 roku do Banku wpłynęła druga decyzja KNF w związku z wszczętym z urzędu w dniu 12 maja przez KNF postępowaniem administracyjnym w przedmiocie ograniczenia zakresu podmiotowego grupowego planu naprawy do podmiotów wchodzących w skład Grupy BOŚ (tj. Bank Ochrony Środowiska S.A., Dom Maklerski S.A., BOŚ Leasing EKO-Profit S.A. oraz MS Wind sp. z o.o.).

Bank opracował Grupowy Plan Naprawy (GPN) i przedłożył go KNF w październiku 2020 roku. Komisja Nadzoru Finansowego w piśmie z dnia 21 stycznia 2021 roku, w związku z postępowaniem administracyjnym w przedmiocie zatwierdzenia GPN, wezwała Bank do uzupełnienia oraz zmiany GPN, w tym przyjęcie jako punkt wyjścia zaudytowanych danych finansowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku. BOŚ zgodnie z wezwaniem KNF skorygował GPN i złożył go KNF. W dniu 17 grudnia 2021 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła GPN.

Zatwierdzenie GPN przez KNF oznacza zakończenie obowiązków płynących z działań sanacyjnych realizowanych w ramach Programu Postępowania Naprawczego.

W 2021 roku Bank opracował Ramową Strategię działania BOŚ S.A. na lata 2021 – 2023 (Strategia), przy zachowaniu spójności z GPN pod względem założeń, kierunków i planowanych do osiągnięcia celów.

W dniu 31 grudnia 2021 roku Bank podjął decyzję o uruchomieniu GPN zatwierdzonego przez KNF. Działania naprawcze podejmowane w ramach GPN mają na celu osiągnięcie przez Bank trwałej rentowności. Niezależnie od faktu realizacji Planu Naprawy, Bank jest zobowiązany do jego cyklicznej aktualizacji. W czerwcu 2022 roku, zgodnie z zapisami artykułu 141 m ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe, Bank złożył do KNF zaktualizowany Grupowy Plan Naprawy Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. We wrześniu 2022 roku Bank otrzymał wezwanie z Komisji Nadzoru Finansowego do uzupełnienia dokumentu we wskazanych obszarach. W listopadzie 2022 roku Bank ponownie przesłał do Komisji Nadzoru Finansowego zaktualizowany GPN uwzględniający zarówno wytyczne z wezwania jak i zmiany związane z potrzebą uspoźnienia dokumentu GPN ze zaktualizowaną Strategią, obejmujące między innymi wpływ zmian regulacyjnych wprowadzających programy wsparcia dla kredytobiorców.

W kwietniu 2023 roku Bank złożył do Komisji Nadzoru Finansowego kolejną aktualizację Grupowego Planu Naprawy opracowaną z uwzględnieniem zmian warunków prowadzenia działalności bankowej, a szczególnie wzrostu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi denominowanymi w walutach obcych w konsekwencji opublikowanej w dniu 16 lutego 2023 roku niekorzystnej dla sektora bankowego opinii Rzecznika Generalnego TSUE, zgodnie z którą: przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego trwa postępowanie administracyjne w przedmiocie zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego aktualizacji GPN.

Na koniec I półrocza 2023 roku Bank kontynuował realizację Grupowego Programu Naprawy. Wszystkie wiodące wskaźniki GPI, zarówno jednostkowe jak i skonsolidowane pozostawały na poziomie bezpiecznym. W obszarze wskaźników uzupełniających, Bank odnotował przekroczenie wskaźników planu naprawy w grupie wskaźników rentowności na skutek wzrostu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami mieszkaniowymi denominowanymi w walutach obcych.

Bank utrzymuje wskaźniki adekwatności kapitałowej powyżej poziomów zalecanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (szczegółowe informacje są podane w nocie 7.3). Płynność finansowa Banku kształtuje się na poziomie odpowiednim i przekraczającym wymagania nadzorcze (szczegółowe informacje są podane w nocie 7.2.1).

Okres pandemii COVID-19 oraz konflikt zbrojny w Ukrainie nie miały znaczącego wpływu na płynność finansową i adekwatność kapitałową Banku. Bank utrzymał w tym czasie pełną zdolność operacyjną.

Biorąc pod uwagę opisane czynniki, a także bieżącą sytuację makroekonomiczną oraz negatywną linię orzeczniczą w zakresie rozstrzygnięcia przez sądy spraw dotyczących kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź ograniczenia dotychczasowej działalności.

4.5. Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do nich, które zostały opublikowane a także zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały jeszcze zastosowane przez Bank

MSSF	Charakter zmian	Data wejścia w życie w UE / zatwierdzenia przez UE	Wpływ na Bank
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe	Zmiany dotyczą klasyfikacji zobowiązań w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do krótkoterminowych lub długoterminowych. Doprecyzowują one, że klasyfikacja zobowiązań jako krótkoterminowe lub długoterminowe powinna uwzględniać na datę klasyfikacji istnienie prolongaty zobowiązania bez względu na intencję podmiotu do skorzystania z niej na okres dłuższy niż 12 miesięcy oraz powinna uwzględniać spełnienie na dzień przeprowadzenia oceny warunków takiej prolongaty, jeżeli jest ona warunkowa.	01 stycznia 2023 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Zobowiązania długoterminowe z kowenantami	Zmiana prezentacji zobowiązania długoterminowego z kowenantami.	01 stycznia 2024 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe
Zmiany do MSSF 16 „Leasing” – Zobowiązanie z tytułu leasingu w ramach sprzedaży i leasingu zwrotnego	Zmiana w zakresie kalkulacji zobowiązania leasingowego w transakcjach sprzedaży i leasingu zwrotnego.	01 stycznia 2024 roku	Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe

5. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów

W niniejszym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa BOŚ nie dokonała korekt błędów dotyczących sprawozdań finansowych z poprzednich okresów.

6. Ważniejsze oszacowania i oceny

Sporządzenie sprawozdania finansowego Grupy BOŚ wymaga osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa oraz zobowiązania i powiązane z nimi noty, a także ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości. Wymaga również stosowania własnego osądu przy stosowaniu przyjętych zasad rachunkowości.

Grupa BOŚ przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie danych historycznych oraz wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Szacunki i założenia podlegają bieżącym przeglądom. Założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub innych wydarzeń nie będących pod kontrolą Grupy BOŚ. Zmiany założeń i szacunków są rozpoznawane w okresie, w którym dokonano zmiany lub w okresie, w którym dokonano zmiany i okresach przyszłych, jeśli zmiana szacunku i założeń dotyczy okresu bieżącego i okresów przyszłych.

6.1. Aktywa finansowe

Utrata wartości należności od klientów

Grupa BOŚ w okresach miesięcznych dokonuje przeglądu wszystkich ekspozycji kredytowych pod kątem identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości oraz dokonuje pomiaru utraty wartości ekspozycji kredytowych. Pomiar utraty wartości opiera się głównie na szacowaniu prawdopodobieństwa wystąpienia przesłanki utraty wartości na bazie analizy historycznej, oszacowaniu potencjalnych strat (parametr LGD) oraz ocenie środowiska makroekonomicznego, w którym funkcjonuje Grupa BOŚ.

Modele przeznaczone do szacowania odpisów z tytułu oczekiwanych strat kredytowych zbudowane zgodnie z MSSF 9 składają się z elementów, przy wyznaczaniu których Grupa BOŚ wykorzystuje wszystkie dostępne informacje historyczne oraz prognozy. Przy wykorzystaniu tych modeli Grupa BOŚ szacuje poziom ryzyka kredytowego z możliwie najwyższą dokładnością.

Oczekiwane straty kredytowe obliczane są modelem dożycia w granulacji miesięcznej z wykorzystaniem parametrów PD, LGD i EAD indywidualnie wyznaczonych dla każdej ekspozycji z uwzględnieniem oczekiwanego czasu jej trwania.

Finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w okresie 12 miesięcy dla koszyka 1 lub pozostałego okresu życia dla koszyka 2 i 3 oraz aktywów POCI), zdyskontowanych efektywną stopą procentową.

Struktura modeli wykorzystywanych w celu oszacowania oczekiwanych strat kredytowych uwzględnia modelowanie dla następujących parametrów:

- PD (probability of default) - szacunek prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w danym horyzoncie czasowym (12-miesięcznym lub w całym okresie życia ekspozycji),
- LGD (loss given default) - część ekspozycji, która nie zostałaby odzyskana w przypadku niewykonania zobowiązania,
- EAD (exposure at default) - oczekiwana wielkość ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania.

W modelu do szacowania odpisów wykorzystywany jest komponent prognoz makroekonomicznych. Ze względu na znaczący udział specyficznych ekspozycji kredytowych w portfelu Grupy BOŚ, których charakterystyka oraz konstrukcja wskazują na nieznaczne powiązanie ich ryzyka z otoczeniem makroekonomicznym, obserwowany historycznie wpływ prognoz nie był istotny dla wyceny. Powyższe czynniki wskazują, że wrażliwość wysokości szacowanej straty na zmiany prognoz makroekonomicznych jest wysoce ograniczona. W drugim półroczu 2023 roku

Bank zaktualizował stosowane systemowo scenariusze makroekonomiczne, w konsekwencji nastąpił wzrost szacowanej straty w segmencie detalicznym o 2,7 mln zł.

Dokonano także przeglądu pozostałych korekt zarządczych i zrezygnowano z korekty parametru PD w szacowaniu rezerw odzwierciedlającej wrażliwość poszczególnych branż na kryzys będący następstwem COVID-19. Wpływ korekty parametru PD będącej następstwem COVID-19 na poziom odpisów z tytułu ryzyka kredytowego wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosił 1,3 mln zł.

Teoretyczne przeklasyfikowanie 1% ekspozycji z koszyka 1 o najwyższym poziomie ryzyka do koszyka 2 dla każdego typu ekspozycji skutkowałoby, według stanu na koniec czerwca 2023 roku, wzrostem odpisów o 34,3 mln zł.

W czerwcu 2023 roku przeprowadzono analizę wrażliwości odpisów na zmiany parametru portfelowego LGD w metodzie grupowej. W przypadku zmiany stóp odzysku o +/-10 pkt. proc., szacowana wielkość odpisów z tytułu utarty wartości należności od klientów wycenianych metodą grupową uległaby odpowiednio zmniejszeniu o 22,2 mln zł lub zwiększeniu o 22,2 mln zł.

6.2. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość instrumentów finansowych nie notowanych na aktywnych rynkach ustala się stosując modele wyceny przyjęte na rynku. Uwzględniają one m.in. zdyskontowaną (za pomocą krzywej zerokuponowej z marżą) do wartości obecnej ocenę przyszłych przepływów pieniężnych, porównywalne ceny transakcyjne (jeśli istnieją), jak również odniesienie do podobnych instrumentów kwotowanych na aktywnych rynkach. W rzadkich przypadkach, gdy zastosowanie takich modeli nie jest możliwe i nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej w sposób rzetelny, instrumenty finansowe wykazywane są według kosztu nabycia. Informacje dotyczące wrażliwości instrumentów finansowych znajdują się w Nocie 33.

6.3. Podatki

Obowiązujące w Polsce prawo dotyczące podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku od towarów i usług czy składek na ubezpieczenia społeczne podlega częstym zmianom, co skutkuje brakiem ugruntowanej praktyki oraz wątpliwościami w stosowaniu przepisów. Sytuacja ta powoduje możliwość występowania różnic w interpretacji przepisów podatkowych przez organy państwowe i podatników. Rozliczenia podatkowe oraz inne rozliczenia (np. celne) mogą być przedmiotem kontroli przez okres do 6 lat. Odpowiednie władze kontrolne uprawnione są do nakładania znaczących kar wraz z odsetkami. Istnieje ryzyko, że organy kontrolne zajmą odmienne stanowisko od stanowiska Spółki w kwestii interpretacji przepisów, co mogłoby wpłynąć na wysokość zobowiązań publicznoprawnych wykazanych w sprawozdaniu finansowym.

Grupa BOŚ rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

6.4. Szacunki dotyczące wpływu ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi powiązanymi z kursem waluty obcej

Szacunek wpływu ryzyka prawnego kredytów hipotecznych powiązanych z kursem waluty obcej obarczony jest niepewnością, która wynika z cały czas kształtującego się orzecznictwa, skali zgłaszanych przez klientów Banku pozwów sądowych oraz akceptacji klientów dla dedykowanego programu uгод. Dlatego też szacunek ten jest niepewny, a wysokość jego w przyszłości może ulec zmianie. Szacunki podlegają okresowemu monitoringowi i aktualizacji.

Szacunek wpływu ryzyka prawnego polega na ocenie oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z umów kredytowych.

Roszczenia prawne zgłaszane przez kredytobiorców dotyczące nieważności umów kredytowych mogą powodować powstanie zobowiązania do zwrotu kredytobiorcom otrzymanych nienależnych świadczeń. Ugody oferowane przez Bank kredytobiorcom polegające na umorzeniu części zadłużenia i zamianie waluty dla pozostałej do spłaty kwoty kredytu na PLN mają wpływ na wysokość i terminy oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z tych kredytów. W wyniku tych oszacowań Bank dokonuje korekty wartości bilansowej należności kredytowych oraz ujmuje rezerwę.

W nocie 29 „Ryzyko prawne dotyczące kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej” przedstawione są czynniki i okoliczności, które mogą mieć istotny wpływ na wysokość korekty wartości bilansowej należności kredytowych i rezerwy na ryzyko prawne wraz wyjaśnieniem sposobu ujęcia tego ryzyka w sprawozdaniu finansowym.

Bank dokonał analizy wrażliwości szacunku wpływu ryzyka prawnego ze względu na zmianę kluczowych parametrów związanych z ilością spraw sądowych i podpisanych ugód z klientami.

WRAŻLIWOŚĆ MODELU	ZMIANA PARAMETRU		
	-25 p. p.	SCENARIUSZ BAZOWY	+25 p. p.
WZROST LICZBY POZWÓW SĄDOWYCH	-61	595	59
WZROST LICZBY UGÓD W RAMACH PROGRAMU UGÓD	-1	595	0
PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA SCENARIUSZA UGODY *	15	595	-63

* - w przypadku wariantu -25% przyjęto minimalną możliwą wartość parametru tj. 0%

6.5. Rezerwa na zwrot kosztów kredytów w przypadku wcześniejszej spłaty

Rezerwa na zwrot kosztów kredytów w przypadku wcześniejszej spłaty została utworzona zgodnie z MSR 37 przyjmując założenia co do wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich w zakresie stanu portfela kredytowego na dzień 30 czerwca 2023 roku.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku przed sądami toczą się 2 postępowania przeciwko Bankowi, dotyczące zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą. Rezerwy na zwroty prowizji z tytułu wcześniejszej spłaty kredytów konsumenckich dokonane do 2019 roku wynoszą 0,2 mln zł

Dodatkowo Bank tworzy rezerwę w odniesieniu do kredytów czynnych. Rezerwa dotyczy różnicy pomiędzy szacowaną kwotą zwrotu prowizji a wartością prowizji otrzymanych i rozliczanych metodą efektywnej stopy procentowej. Szacowana kwota zwrotu prowizji ustalana jest metodą rozliczenia liniowego od daty udzielenia kredytu do daty bilansowej. Na dzień 30 czerwca 2023 roku rezerwa ta wynosiła 2,4 mln zł.

6.6. Wakacje kredytowe

Ustawa z dnia 07 lipca 2022 roku o finansowaniu społecznościowym dla przedsiębiorstw gospodarczych i pomocy kredytobiorcom przyznaje kredytobiorcom prawo do zawieszenia spłaty maksymalnie ośmiu rat kredytu hipotecznego udzielonego w walucie polskiej na realizację własnych potrzeb mieszkaniowych w latach 2022-2023, tzw. wakacje kredytowe. Ze względu na prawdopodobieństwo wykorzystania przez kredytobiorców tego prawa Bank ujmuje na dzień bilansowy zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe” korektę wartości bilansowej brutto kredytu dotyczącą rat możliwych do zawieszenia w okresach przyszłych. Przy szacowaniu korekty wartości bilansowej brutto przyjęto na podstawie faktycznych obserwacji założenie, iż 58 % rat kwalifikujących się zostanie zawieszona.

Ujęta w księgach kwota rezerwy na koszty programu, które mogą być poniesione jeszcze w obecnym roku to 7,4 mln zł.

Zmiana założenia wartości rat z wniosków klientów	Wpływ na poziom korekty wartości bilansowej brutto - wakacje kredytowe
+ 5 pp.	+ 0,69 mln zł.
-5 pp.	- 0,69 mln zł.

7. Zarządzanie ryzykiem

7.1. Ryzyko kredytowe

Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Metody zarządzania ryzykiem

Grupa BOŚ realizuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym w ujęciu indywidualnym (transakcja kredytowa) i portfelowym uwzględniając poziom apetytu na ryzyko.

Apetyt na ryzyko określany był w ramach granic wyznaczonych przez praktykę ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem i przyjmowany był na poziomie umiarkowanym.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie BOŚ obejmował w szczególności:

1. postępowanie przy ocenie ryzyka pojedynczej transakcji, ustanawianiu zabezpieczeń oraz podejmowaniu decyzji kredytowych,
2. monitorowanie poziomu ryzyka, limitowanie oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. modele ratingowe i scoringowe wykorzystywane w ocenie ryzyka klientów detalicznych i instytucjonalnych,
4. zasady odpowiedzialności w procesie oceny ryzyka kredytowego,
5. portfelowy pomiar ryzyka kredytowego,
6. zasady zarządzania ekspozycjami detalicznymi i zabezpieczonymi hipotecznie,
7. zasady identyfikacji ekspozycji z utratą wartości oraz wyznaczania odpisów aktualizujących,
8. zasady raportowania dla kadry kierowniczej Banku,
9. systemy informatyczne, wspierające realizację wyżej wymienionych zadań.

Zarządzanie ryzykiem pojedynczych transakcji realizowane było z uwzględnieniem następujących zasad:

1. każda transakcja kredytowa wymagała wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem był rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
2. podstawą pozytywnej decyzji kredytowej było posiadanie przez klienta zdolności kredytowej,
3. pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany był na etapie ich udzielania oraz monitorowania,
4. proces kredytowy zapewniał niezależność oceny poziomu ryzyka kredytowego od służb sprzedaży,
5. decyzje kredytowe podejmowane były przez organy do tego uprawnione,
6. oferowane klientowi warunki transakcji kredytowej zależały od poziomu ryzyka kredytowego związanego z klientem i/lub transakcją.

Finansowanie pojedynczej transakcji uzależnione było od:

1. posiadania przez kredytobiorcę zdolności kredytowej do spłaty wnioskowanego zadłużenia w terminach uzgodnionych z Bankiem,
2. przedstawienia zabezpieczenia spłaty w formie i o wartości akceptowanej przez Bank, o ile przepisy wewnętrzne tego wymagają,
3. spełnienia innych kryteriów warunkujących podjęcie finansowania takich jak, w szczególności, wyniki dotychczasowej współpracy klienta z Bankiem oraz oceny historii kredytowej klienta w sektorze bankowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w ujęciu portfelowym realizowane było z wykorzystaniem różnych metod pomiaru i wyceny ryzyka kredytowego, w tym:

1. prawdopodobieństwa niewypłacalności,
2. oczekiwanej straty kredytowej,
3. macierzy migracji pomiędzy okresami opóźnienia lub klasami ryzyka,
4. analizy generacji kredytów (kredytów udzielanych w danym okresie czasu),
5. udziału i struktury ekspozycji wykazujących utratę wartości i spełniających przesłankę utraty wartości, lecz utraty nie wykazujących.

W Grupie BOŚ funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, którego celem jest kształtowanie zasad zarządzania ryzykiem kredytowym i monitorowanie tego ryzyka, w ramach określonych przez właściwą strategię, politykę lub zasady przyjęte przez Zarząd Banku lub Radę Nadzorczą.

Komitet działa w następujących podstawowych obszarach:

1. zarządzanie ryzykiem kredytowym i proces kredytowy,
2. wycena aktywów,
3. modele i metodyki oceny ryzyka kredytowego.

Dodatkowo, wsparcie Rady Nadzorczej w nadzorze nad obszarem ryzyka zapewniał Komitet ds. Ryzyka. W skład Komitetu wchodził członkowie Rady Nadzorczej. Do zadań Komitetu w szczególności należało: opiniowanie całościowej bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka, opiniowanie strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku, wspieranie Radę Nadzorczą we wdrażaniu tej strategii, a także weryfikowanie ceny aktywów i pasywów oferowanych klientom pod kątem modelu biznesowego Banku i strategii ryzyka.

Procesy ustalone w celu zarządzania ryzykiem

W I półroczu 2023 roku Grupa BOŚ kontynuowała działania nakierowane na poprawę efektywności procesów oceny ryzyka, w tym na optymalizację procesu monitorowania oraz procesu podejmowania decyzji kredytowych i obsługi wniosków kredytowych, a także podejmował działania na rzecz ograniczenia poziomu koncentracji portfela kredytowego.

Grupa BOŚ dokonywała oceny ryzyka przed podjęciem decyzji o zaangażowaniu oraz przez cały okres funkcjonowania transakcji kredytowej, w ramach procesu monitorowania.

Częstotliwość i zakres monitorowania były zależne od poziomu identyfikowanego ryzyka. Monitoring prowadzony był przez odrębną komórkę organizacyjną, wydzieloną w ramach struktur odpowiedzialnych za ocenę i zarządzanie ryzykiem kredytowym, zajmującą się monitoringiem portfela kredytowego i wyceną ekspozycji indywidualnie istotnych.

Ryzyko braku terminowej obsługi lub spłaty zadłużenia oraz ryzyko utraty lub spadku wartości przyjętego zabezpieczenia mitygowane było z wykorzystaniem systemu wczesnego ostrzegania zarządzanego przez komórkę odpowiedzialną za monitoring.

W przypadku zidentyfikowania sytuacji mogących zagrozić terminowej spłacie Grupa BOŚ podejmowała działania upominawcze i restrukturyzacyjne wykorzystując w tym celu właściwe narzędzie informatyczne.

W Grupie BOŚ funkcjonowała Polityka zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi wskazująca kierunki działania w celu uzyskania określonej w czasie redukcji ekspozycji nieobsługiwanym oraz plan operacyjny wspierający realizację tego działania.

W procesie oceny i monitorowania ryzyka Bank wykorzystywał informacje pochodzące z wewnętrznych baz danych oraz ze źródeł zewnętrznych, w tym z Biura Informacji Kredytowej S.A. i Krajowego Rejestru Długów lub Centralnej Bazy Danych – Bankowy Rejestr.

Grupa BOŚ oceniała ryzyko kredytowe z wykorzystaniem modeli ratingowych i scoringowych. Modele były budowane, rozwijane, monitorowane i nadzorowane w Obszarze Ryzyka z uwzględnieniem wewnętrznych i zewnętrznych wymogów w tym zakresie. Modele istotne podlegały okresowej, nie rzadziej niż raz do roku, walidacji dokonywanej przez niezależną komórkę walidacyjną.

W Grupie BOŚ funkcjonował wielostopniowy system podejmowania decyzji kredytowych, którego podstawą jest reguła, że im wyższy poziom ryzyka transakcji wynikający z jej złożoności, kwoty zaangażowania lub sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, tym wyższy jest szczebel decyzyjny uprawniony do podjęcia decyzji. Szczeblami decyzyjnymi o najwyższych poziomach uprawnień są Komitet Kredytowy Centrali i Zarząd Banku. Decyzje kredytowe podejmowane są po wcześniejszej weryfikacji ryzyka dokonanej przez osobę wyspecjalizowaną w jego ocenie i mitygacji, tj. eksperta ds. ryzyka umiejscowionego w wyodrębnionej komórce organizacyjnej Centrali Banku, niezależnego od obszaru biznesowego Banku.

Podejmując decyzje kredytowe w sprawie transakcji zawieranych z członkami organów Banku lub osobami zajmującymi stanowiska kierownicze w Banku albo podmiotami powiązаныmi z nimi kapitałowo lub organizacyjnie, Bank uwzględniał wymogi ustawy Prawo bankowe.

Grupa BOŚ preferowała transakcje zabezpieczone z zastrzeżeniem, że w segmencie detalicznym ustalono maksymalny poziom transakcji niezabezpieczonych z uwzględnieniem specyfiki produktowej, wpływu tych transakcji na wyniki Banku i wysokość potencjalnej straty.

Poziom zabezpieczenia był uzależniony od poziomu ryzyka generowanego przez transakcję, w tym w szczególności od rodzaju transakcji i długości jej trwania.

Ustalając wartość zabezpieczenia Bank kierował się zasadą ostrożnej wyceny.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Grupa BOŚ uwzględniała:

1. należyłą ochronę interesów Grupy,
2. wysokość kosztów związanych z ustanowieniem danego zabezpieczenia,
3. możliwość szybkiego upłynnienia danego zabezpieczenia.

Grupa BOŚ oceniając i monitorując wartość zabezpieczenia korzysta z zewnętrznych baz danych, w tym dla potrzeb weryfikacji lub aktualizacji wartości nieruchomości - z bazy AMRON oraz bazy Cenatorium Sp. z o.o.

Techniki służące do pomiaru ryzyka

Klient i transakcja podlegały wszechstronnej ocenie ryzyka kredytowego uwzględniającej wymagania nadzorcze w tym zakresie.

Grupa BOŚ różnicowała modele oceny ryzyka w zależności od rodzaju klienta i transakcji kredytowej.

Model oceny ryzyka kredytowego dla osób fizycznych ubiegających się o finansowanie na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą obejmował analizę ilościową – polegającą na ustaleniu wysokości i stabilności źródeł spłaty zobowiązania kredytowego - oraz analizę jakościową, polegającą na ocenie cech klienta, które mają istotny wpływ na skłonność do spłaty zaciągniętego zobowiązania kredytowego w terminach określonych w umowie, w tym ocenę scoringową i ocenę zachowania klienta w oparciu o informacje z Biura Informacji Kredytowej S.A. W procesie oceny zostały uwzględnione postanowienia Rekomendacji T i S KNF, w szczególności w zakresie wprowadzenia odpowiednich poziomów wskaźnika Dtl/DStI i LtV oraz możliwości zastosowania uproszczonej oceny zdolności kredytowej.

Model oceny ryzyka klientów ubiegających się o finansowanie na cele związane z prowadzeniem działalności gospodarczej lub statutowej (spółki komunalne) uwzględniał dwa obszary: ocenę klienta i ocenę transakcji.

Ocena klienta dokonywana była na podstawie elementów ilościowych i jakościowych. Ocena ilościowa dotyczyła podstawowych, z punktu widzenia generowania wyniku finansowego i zachowania płynności, obszarów działalności klienta. Ocena jakościowa (uzależniona od rodzaju klienta) obejmowała między innymi ocenę: planów rozwojowych, doświadczenia i umiejętności osób zarządzających, jakości relacji klienta z otoczeniem zewnętrznym, w tym z Bankiem.

Ocena klienta, w stopniu określonym w przepisach wewnętrznych, dokonywana była na tle sytuacji ekonomicznej branży, lokalnego rynku i kraju. Dodatkowo, przy wybranych transakcjach, ocena uwzględniała skalę narażenia klienta na negatywne skutki zmian stóp procentowych i kursów walutowych oraz stosowaną przez klienta politykę zabezpieczeń przed ryzykiem kursowym i stopy procentowej.

Model oceny ryzyka jednostek samorządu terytorialnego uwzględniał analizę Klienta opierającą się o ocenę podstawowych wskaźników budżetowych, wskaźników zadłużenia oraz analizę transakcji opierającą się o ocenę planowanych wskaźników zadłużenia, jakości zabezpieczenia i długości trwania transakcji.

Ocena ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem klientów instytucjonalnych obejmowała analizę występowania ryzyk ESG.

W przypadku finansowania klienta funkcjonującego w ramach grupy podmiotów powiązanych Bank ocenił ryzyko kredytowe z uwzględnieniem wpływu sytuacji grupy kapitałowej.

Ocena transakcji dokonywana była w szczególności na podstawie oceny celu finansowania, długości okresu kredytowania i wartości zabezpieczenia spłaty. Bank ustanawiał taką strukturę finansowania, aby zapewnić podział ryzyka pomiędzy kredytobiorcę i Bank, głównie poprzez odpowiednie do skali ryzyka zaangażowanie środków własnych kredytobiorcy.

Narzędzia do pomiaru ryzyka kredytowego

Bank wykorzystuje w celu pomiaru ryzyka kredytowego różnego rodzaju narzędzia/aplikacje, w których zostały zaimplementowane obowiązujące m.in. modele ratingowe/scoringowe i metodyka oceny zdolności kredytowej.

Zróżnicowanie stosowanych aplikacji powiązane jest z segmentacją klienta i/lub rodzajami transakcji kredytowych.

Opis poszczególnych ryzyk koncentracji, sposobów ich pomiaru, monitorowania

Zarządzania ryzykiem koncentracji Bank dokonywał zgodnie z zasadami określonymi w „Polityce zarządzania ryzykiem koncentracji”.

Grupa BOŚ identyfikowała, dokonywała pomiaru, monitorowała i raportowała ryzyko koncentracji zaangażowania na poziomie:

1. pojedynczego klienta/transakcji oraz
2. portfela kredytowego.

Na poziomie klienta i transakcji, ryzyko koncentracji zaangażowania zarządzane było poprzez przestrzeganie nadzorczych limitów zaangażowania, w szczególności wynikających z przepisów Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku lub Prawa Bankowego, jak również poprzez stosowanie zasady, że przebieg procesu oceny i monitorowania ryzyka zależy od kwoty zaangażowania kredytowego.

Na poziomie portfela kredytowego zarządzanie koncentracją zaangażowań dokonywane było poprzez przestrzeganie limitów zewnętrznych, wewnętrznych lub wartości ostrzegawczych oraz akceptowalnego poziomu apetytu na ryzyko kredytowe określonego zestawem wskaźników uwzględniającym także ryzyko ESG. Poziomy limitów wewnętrznych zatwierdzane były przez Zarząd Banku, apetyt na ryzyko także przez Radę Nadzorczą.

W szczególności Grupa BOŚ stosowała następujące limity:

- geograficzne – zaangażowanie wobec innych krajów,
- dotyczące parametrów produktowych – np. maksymalne LTV,
- dotyczące portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości – wynikające z Rekomendacji KNF,
- dotyczące zaangażowania w wybrane branże działalności gospodarczej,
- udziału kredytów walutowych w portfelu kredytów Banku,
- łącznego zaangażowania wobec podmiotów/grup podmiotów powiązanych, wobec których zaangażowanie Banku przekracza 10% kapitału Tier I,
- łącznego zaangażowania wobec podmiotów/grup podmiotów powiązanych, uzależnione od ratingu podmiotu/grupy podmiotów powiązanych,
- limity branżowe,
- limit na ekspozycje kredytowe wobec spółek zależnych Banku,
- limit na zaangażowanie z tytułu transakcji kredytowych, dla których zostały zastosowane szczególne zasady finansowania w związku z wybuchem pandemii COVID-19.

Grupa BOŚ stosowała w procesie zarządzania ryzykiem koncentracji system wskaźników wczesnego ostrzegania dla limitów wewnętrznych. Podstawowe założenie systemu opiera się wyróżnieniu trzech poziomów wykorzystania limitu i stopniowym wdrażaniu działań mitygujących ryzyko przekroczenia limitu w zależności od poziomu jego wykorzystania.

Poziom wykorzystania limitów był cyklicznie monitorowany i raportowany organom Banku w trybie wynikającym z regulacji wewnętrznych Banku.

7.1.1. Opis metodologii rozpoznawania utraty wartości ekspozycji kredytowych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa BOŚ dokonuje przeglądu ekspozycji kredytowych polegającego na identyfikacji ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości oraz ekspozycji w odniesieniu, do których odnotowano znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia - biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przyszłości. Następnie wyznacza odpis na oczekiwane straty kredytowe w oparciu o podział ekspozycji na trzy koszyki w zależności od zmian dotyczących jakości kredytowej. Co do zasady, wszystkie nowo udzielone ekspozycje z wyłączeniem aktywów POCI oraz klientów objętych watch -listą klasyfikowane są jako ekspozycje w koszyku 1.

Grupa BOŚ przeprowadza podział ekspozycji kredytowych, uwzględniając wielkość ich zaangażowania oraz charakterystykę ryzyka, na ekspozycje wyceniane metodą indywidualną i metodą grupową oraz przeprowadza ocenę tych ekspozycji pod względem wystąpienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości.

Poza aktywami POCI za ekspozycje kredytowe, które utraciły wartość Grupa BOŚ uznaje te ekspozycje, dla których wystąpiły przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu ekspozycji w księgach Banku i zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przepływy pieniężne wynikające z tej ekspozycji, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Zasady ustalania dni przeterminowania oparte są na ciągłości występowania istotnego przeterminowania, o którym mowa w „Rozporządzeniu Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju z dnia 03 października 2019 roku w sprawie poziomu istotności przeterminowanego zobowiązania kredytowego”.

Grupa BOŚ uznaje przeterminowane zobowiązanie kredytowe za istotne w przypadku, gdy zostały przekroczone oba progi istotności: 1) suma wszystkich przeterminowanych zobowiązań dłużnika przekracza kwotę 400 PLN w przypadku ekspozycji detalicznych lub 2 000 PLN dla ekspozycji niedetalicznych oraz 2) udział zobowiązania przeterminowanego w zaangażowaniu bilansowym dłużnika jest większy niż 1%. Obliczanie liczby dni przeterminowania odbywa się na poziomie dłużnika i rozpoczyna się w momencie wystąpienia istotnego przeterminowania tj. przekroczenia łącznie bezwzględnego i względnego progu istotności.

Za przesłanki utraty wartości Grupa BOŚ uznaje w szczególności:

1. istotne opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni.
2. pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej 14 i gorszej, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
3. przyznanie klientowi przez Grupę, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności ekonomiczno-finansowych klienta udogodnienia w warunkach finansowania (zawarcie umowy restrukturyzacji),
4. pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących między innymi: płynności klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia,
5. udzielenie wakacji kredytowych w ramach moratoriów o charakterze publicznym (na podstawie rządowego programu pomocowego - Tarcza 4.0),
6. kwestionowanie należności przez dłużnika na drodze postępowania sądowego z wyłączeniem klientów detalicznych, dla których utworzona została rezerwa na ryzyko prawne związane z złożeniem wniosku o unieważnienie umowy (portfel kredytów walutowych),
7. ogłoszenie upadłości, wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji wpływające na pogorszenie się sytuacji finansowej i wypłacalności dłużnika,
8. inne przesłanki zdefiniowane w Wytycznych EBA oraz wystąpienie innych zdarzeń, będących równoważnymi z wejściem klienta w stan niewypłacalności, skutkującymi niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia.

W przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych, w uzupełnieniu do wymienionych wyżej, za przesłankę utraty wartości uznaje się fakt występowania deficytu środków pieniężnych w trakcie okresu kredytowania oraz ujemnej wyceny przedsiębiorstwa dla scenariusza potencjalnej restrukturyzacji zadłużenia w modelowanej przez Bank perspektywie do końca okresu finansowania. Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W przypadku kredytów, dla których zostało ustanowione zabezpieczenie, bieżąca wartość

oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia przepływy pieniężne, które mogą zostać uzyskane z egzekucji przedmiotu zabezpieczenia, pomniejszone o koszty egzekucji oraz sprzedaży przedmiotu. W przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych szacowana jest w oparciu o opracowany model wyceny pozwalający na symulowanie indywidualnych przepływów pieniężnych prawdopodobnych do wygenerowania w ramach realizacji poszczególnych projektów przy zadanych, możliwych do modyfikacji parametrów wyceny. W wyniku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu niewywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Grupy.

Metodę indywidualną pomiaru utraty wartości stosuje się w odniesieniu do:

1. ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych:
 - a. spełniających przesłanki indywidualnej utraty wartości lub znajdujących się w okresie kwarantanny lub
 - b. dotyczących klienta, wobec którego Grupa posiada inne ekspozycje kredytowe, dla których rozpoznano przesłankę indywidualnej utraty wartości (propagacja utraty wartości) lub
2. ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych, dla których jest identyfikowana przesłanka utraty wartości lub ekspozycje znajdują się w okresie kwarantanny, o ile na moment rozpoznania utraty wartości były znaczące indywidualnie oraz spełniały dodatkowe warunki określone przez Grupę,
3. ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Poziom odpisów z tytułu utraty wartości na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanki utraty wartości dokonywany jest w oparciu o parametry pomiaru utraty wartości szacowane metodami statystycznymi na podstawie danych historycznych, dla wyodrębnionych portfeli, grupowanych dla celów łącznego pomiaru utraty wartości według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych.

Grupa BOŚ w wycenie grupowej stosuje podział na 7 homogenicznych portfeli ryzyka w ramach dwóch segmentów klienta (detalicznego i instytucjonalnego):

1. klienci detaliczni kredyty hipoteczne (portfel dalej segmentowany ze względu na poziom LtV oraz walutę udzielenia kredytu),
2. klienci detaliczni pożyczki gotówkowe,
3. klienci detaliczni pożyczki hipoteczne,
4. klienci detaliczni ekspozycje kredytowe wobec mikroprzedsiębiorstw będących klientami detalicznymi (z wyłączeniem pożyczek hipotecznych),
5. klienci detaliczni pozostali,
6. klienci korporacyjni, w tym instytucje finansowe,
7. klienci segmentu finansów publicznych.

W ramach Modelu PD dla klientów detalicznych Bank stosuje na podział na 6 portfeli opartych na segmencie klienta oraz na podstawie miks produktu tzn. klienci są przypisywani do segmentów ze względu na posiadane produkty.

Klienci są przyporządkowywani dokładnie do jednego z segmentów w sposób hierarchiczny do następujących portfeli:

1. Hipo FX - segment klientów detalicznych posiadających kredyt hipoteczny w FX lub pożyczkę hipoteczną w FX,
2. Hipo_PLN - segment klientów detalicznych posiadających kredyt hipoteczny w PLN lub pożyczkę hipoteczną w PLN,
3. Mikro - segment klientów detalicznych posiadających produkt dla mikroprzedsiębiorstw,
4. Poz_gotowkowe - segment klientów detalicznych posiadających pożyczkę gotówkową,
5. Detal inne_kredyty - segment klientów, którzy posiadają produkt inny niż karta kredytowa, kredyt odnawialny giełdowy, limit w rachunku bieżącym,
6. Detal_inne_limity - segment klientów, którzy posiadają kartę kredytową lub kredyt odnawialny giełdowy lub limit w rachunku bieżącym.

Przypisanie segmentu jest propagowane na wszystkie produkty klienta. Odwrócenie straty, czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako bez utraty wartości możliwa jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie jest identyfikowana.

Dla ekspozycji, dla których nie zidentyfikowano przesłanki utraty wartości, Grupa tworzy odpis z tytułu oczekiwanych strat kredytowych wyznaczany metodą grupową.

Na potrzeby oceny czy od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowego nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego Grupa porównuje poziom ryzyka niewywiązania ze zobowiązania w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień sprawozdawczy oraz na datę początkowego ujęcia. Grupa uznaje, że dla danego aktywa został zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego, jeśli zostanie spełnione kryterium ilościowe lub jakościowe lub jeśli przeterminowanie przekroczy 30 dni, wystąpienie danego kryterium jest weryfikowane na poziomie ekspozycji.

Kryteria ilościowe

Miarę, na podstawie której dokonywana jest klasyfikacja do koszyka 2 w przypadku ekspozycji klientów detalicznych, Bank wyznacza jako różnicę:

1. bieżącej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywnie PD w horyzoncie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę sprawozdawczą,
2. pierwotnej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywnie PD w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę początkowego ujęcia.

Ocena istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego przeprowadzana jest przez porównanie obserwowanej wartości relatywnej zmiany w ocenie ryzyka z wartością teoretyczną, która stanowi próg, powyżej którego Grupa BOŚ uznaje, iż nastąpiło istotne pogorszenie ryzyka kredytowego.

Próg alokacji na poziomie pojedynczej ekspozycji wyznaczany jest poprzez model statystyczny w oparciu m.in. o informacje na temat oceny ryzyka kredytowego na datę początkowego ujęcia oraz czas od daty początkowego ujęcia ekspozycji.

Klasyfikacja do koszyka 2 w przypadku ekspozycji klientów korporacyjnych, oparta jest na założeniu stałego ratingu w czasie (Grupa nie oczekiwała poprawy oceny ratingowej w czasie) i następuje w sytuacji pogorszenia się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażającego się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej 12 lub 13 lub reklasyfikacji do ratingu 9-11 w przypadku, gdy rating wyznaczony na moment początkowego ujęcia był niższy niż 6.

Kryteria jakościowe

Klasyfikacji do koszyka 2 Grupa BOŚ dokonuje w następujących przypadkach:

1. występuje opóźnienie w spłacie (powyżej określonego progu materialności) powyżej 30 dni na datę sprawozdawczą lub co najmniej raz w ciągu trzech ostatnich dat raportowych,
2. występuje opóźnienie w spłacie (poniżej określonego progu materialności) powyżej 90 dni na datę sprawozdawczą lub co najmniej raz w ciągu trzech ostatnich dat raportowych,
3. ekspozycja kredytowa restrukturyzowana, dla której ustąpiła przesłanka utraty wartości oraz upłynął okres kwarantanny, w którym przesłanka ta nie była identyfikowana,
4. wystąpienia statusu forborne.

Poza ww. kryteriami Grupa BOŚ określiła inne specyficzne kryteria jakościowe np.: specyficzne dla klientów danego segmentu, identyfikowane w ramach monitorowania klientów instytucjonalnych (ekspozycje o podwyższonym ryzyku „watch lista”) lub identyfikowane w wyniku wieloczynnikowej i całościowej analizy ryzyka kredytowego.

Zgodnie z MSSF 9 5.5.10 Grupa BOŚ wyodrębnia ekspozycje o niskim ryzyku kredytowym. Ekspozycja kredytowa wiąże się z niskim ryzykiem niewykonania zobowiązania, w przypadku, gdy pożyczkobiorca ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikającym z umowy, a niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą – lecz niekoniecznie muszą – ograniczyć zdolność pożyczkobiorcy do wypełniania jego obowiązków w zakresie wynikających z umowy przepływów pieniężnych.

Grupa BOŚ stosuje kryterium niskiego ryzyka (Low Credit Risk) dla ekspozycji Skarbu Państwa, Narodowego Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, instytucji administracji państwowej szczebla centralnego, izb

rozliczeniowych, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, oraz jednostek samorządu terytorialnego, które nie spełnią jakościowych czynników klasyfikacji do koszyka 2 oraz dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości.

Grupa BOŚ na potrzeby szacowania odpisów z tytułu utraty wartości (strat oczekiwanych) kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujących na modelach wewnętrznych uwzględniających wymogi MSSF 9 (takie jak: oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Grupa BOŚ wypracowała metodologię dla parametrów modeli oraz zbudowała modele zgodne z MSSF 9. Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości parametrów PD, LGD i EAD oraz CCF, a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub pozostałego czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu oczekiwań w zakresie sytuacji makroekonomicznej. Grupa BOŚ koryguje parametry ryzyka w celu uwzględnienia prognoz zmiennych makroekonomicznych (takich jak: dynamika przeciętnego zatrudnienia oraz realnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w relacji do analogicznego okresu roku poprzedniego) dla portfeli, dla których zidentyfikował zależność. Wykorzystano scenariusze opracowywane wewnętrznie. Źródłem informacji o wartościach czynników makroekonomicznych są prognozy sporządzone przez analityków ekonomicznych Grupy.

Wartość odpisów z tyt. utraty wartości (na oczekiwane straty kredytowe), rezerw na gwarancje finansowe i udzielone zobowiązania utworzonych w złotych oraz w walutach obcych (włączając różnice kursowe) jest odnoszona odpowiednio na koszty lub przychody Grupy z tytułu odpisów i rezerw.

Metodyka i założenia przyjęte przez Grupę do szacowania utraty wartości podlegają regularnej analizie w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi. W celu oceny adekwatności odpisów z tytułu utraty wartości, wyznaczonych zarówno w ramach analizy grupowej, jak i indywidualnej przeprowadzana jest weryfikacja historyczna (backtesting), której wyniki są brane pod uwagę przy określeniu działań wpływających na poprawę jakości procesu.

7.1.2. Należności od innych banków

Poniżej zaprezentowano wartości brutto należności od innych banków w podziale na grupy ratingowe:

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
AA	98	171 056
AA-	53 519	2 430
A+	46 497	9 353
A	4 333	31 722
A-	6 821	3 427
BBB+	3 413	9 382
bez ratingu		
	14 743	15 461
Razem	129 424	242 831

Rating wewnętrzny	Grupy ratingowe	30-06-2023 niebadane	Grupy ratingowe	31-12-2022
A	AAA, AA+, AA, AA-		AAA, AA+, AA, AA-	
B	A+, A, A-		A+, A, A-	
C	BBB+, BBB, BBB-		BBB+, BBB, BBB-	
D	BB+, BB, BB-, B+, B, B-		BB+, BB, BB-, B+, B, B-	
E		14 695		14 667
F		48		794
Razem		14 743		15 461

7.1.3. Należności od klientów

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW WYCENIANE WG ZAMORTYZOWANEGO KOSZTU		
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:	9 730 304	10 375 799
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (koszyk 1)</i>	8 717 691	9 301 183
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (koszyk 2)</i>	1 012 613	1 074 616
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (koszyk 3)	1 749 815	1 813 402
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)	11 480 119	12 189 201
Odpisy z tytułu utraty wartości na:		
<i>należności od klientów – (koszyk 1)</i>	- 99 194	- 97 079
<i>należności od klientów – (koszyk 2)</i>	- 55 318	- 57 275
<i>należności od klientów – (koszyk 3) wykazujące utratę wartości</i>	- 924 301	- 954 890
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	- 1 078 813	- 1 109 244
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)	10 401 306	11 079 957
NALEŻNOŚCI OD KLIENTÓW WYCENIANE WG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY		
Wartość godziwa	215	3 050
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	215	3 050
Złożone depozyty zabezpieczające	34 312	36 251
Pozostałe należności	6 055	6 569
Razem należności od klientów	10 441 888	11 125 827

Klasyfikacja należności od klientów wg metody wyceny w podziale na segmenty:

30-06-2023 niebadane	Klient instytucjonalny	Klient detaliczny	Klient detaliczny - kredyty mieszkaniowe	Klient detaliczny - pozostałe kredyty	Razem
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:	7 519 914	2 210 390	1 782 434	427 956	9 730 304
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (koszyk 1)</i>	6 593 968	2 123 723	1 718 112	405 611	8 717 691
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (koszyk 2)</i>	925 946	86 667	64 322	22 345	1 012 613
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (koszyk 3), w tym:	1 374 067	375 748	203 505	172 243	1 749 815
<i>oceniane indywidualnie</i>	1 295 416	90 698	72 265	18 433	1 386 114
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)	8 893 981	2 586 138	1 985 939	600 199	11 480 119

30-06-2023 niebadane	Klient instytucjonalny	Klient detaliczny	Klient detaliczny - kredyty mieszkaniowe	Klient detaliczny - pozostałe kredyty	Razem
Odpisy z tytułu utraty wartości na:					
<i>należności od klientów – (koszyk 1)</i>	-84 754	-14 440	-5 273	-9 167	-99 194
<i>należności od klientów – (koszyk 2)</i>	-50 876	-4 442	-2 230	-2 212	-55 318
<i>należności od klientów – (koszyk 3) wykazujące utratę wartości, w tym:</i>	-659 548	-264 753	-122 437	-142 316	-924 301
<i>oceniane indywidualnie</i>	-619 655	-52 942	-42 483	-10 459	-672 597
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	-795 178	-283 635	-129 940	-153 695	-1 078 813
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)	8 098 803	2 302 503	1 855 999	446 504	10 401 306
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy					
Wartość godziwa	40	175	66	109	215
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	40	175	66	109	215
Złożone depozyty zabezpieczające	34 312	-	-	-	34 312
Pozostałe należności	3 907	2 148	-	2 148	6 055
Razem należności od klientów	8 137 062	2 304 826	1 856 065	448 761	10 441 888

31-12-2022	Klient instytucjonalny	Klient detaliczny	Klient detaliczny - kredyty mieszkaniowe	Klient detaliczny - pozostałe kredyty	Razem
Należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
Należności od klientów bez przesłanki utraty wartości, w tym:	7 889 746	2 486 053	2 051 794	434 259	10 375 799
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (koszyk 1)</i>	6 942 185	2 358 998	1 948 733	410 265	9 301 183
<i>ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nastąpił istotny wzrost ryzyka (koszyk 2)</i>	947 561	127 055	103 061	23 994	1 074 616
Należności od klientów posiadające przesłanki utraty wartości i wykazujące utratę wartości (koszyk 3), w tym:	1 435 947	377 455	214 550	162 905	1 813 402
<i>oceniane indywidualnie</i>	1 412 004	96 691	78 795	17 896	1 508 695
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (brutto)	9 325 693	2 863 508	2 266 344	597 164	12 189 201

31-12-2022	Klient instytucjonalny	Klient detaliczny	Klient detaliczny - kredyty mieszkaniowe	Klient detaliczny - pozostałe kredyty	Razem
Odpisy z tytułu utraty wartości na:					
<i>należności od klientów – (koszyk 1)</i>	-86 712	-10 367	-4 516	-5 851	-97 079
<i>należności od klientów – (koszyk 2)</i>	-50 924	-6 351	-3 609	-2 742	-57 275
<i>należności od klientów – (koszyk 3) wykazujące utratę wartości, w tym:</i>	-697 136	-257 754	-126 114	-131 640	-954 890
<i>oceniane indywidualnie</i>	-681 320	-52 177	-43 344	-8 833	-733 497
Razem odpisy z tytułu utraty wartości	-834 772	-274 472	-134 239	-140 233	-1 109 244
Razem należności od klientów wyceniane wg zamortyzowanego kosztu (netto)	8 490 921	2 589 036	2 132 105	456 931	11 079 957
Należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy					
Wartość godziwa	2 780	270	99	171	3 050
Razem należności od klientów wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	2 780	270	99	171	3 050
Złożone depozyty zabezpieczające	36 251	-	-	-	36 251
Pozostałe należności	3 669	2 900	-	2 900	6 569
Razem należności od klientów	8 533 621	2 592 206	2 132 204	460 002	11 125 827

7.1.4. Podział portfela należności od klientów Grupy BOŚ (wartość brutto) wg ratingów/scoringu, w podziale na segmenty klientów

Wyszczególnienie	Rating*	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Należności od klientów instytucjonalnych	(1-3)	6 315	8 187
	(4-5)	222 124	217 888
	(6-7)	1 555 890	1 252 170
	(8-9)	2 650 130	2 832 136
	(10-11)	2 759 466	3 168 672
	(12-13)	871 739	786 105
	(14-16)	580 841	834 676
	bez ratingu	247 516	228 639
Razem należności od klientów instytucjonalnych		8 894 021	9 328 473
Należności od klientów detalicznych	bez ratingu	2 586 313	2 863 778
Razem należności od klientów detalicznych		2 586 313	2 863 778
Razem		11 480 334	12 192 251

Ogólna charakterystyka klas ratingowych przedstawia się następująco:

Rating 1	Najwyższa jakość kredytowa
Rating 2	Bardzo wysoka jakość kredytowa
Rating 3	Wysoka jakość kredytowa
Ratingi 4-5	Bardzo dobra jakość kredytowa
Ratingi 6-7	Dobra jakość kredytowa
Ratingi 8-9	Zadowalająca jakość kredytowa
Ratingi 10-11	Przeciętna i słaba jakość kredytowa
Ratingi 12-13	Bardzo słaba jakość kredytowa
Ratingi 14-16	Brak zdolności kredytowej (jakość kredytowa nie występuje)

Klasy ratingowe są prezentowane według stanu na datę sprawozdawczą.

*\ Oceny są zgodne z wewnętrzną klasyfikacją Banku, gdzie "1" oznacza najlepszą, a "16" najgorszą klasyfikację.

7.1.5. Struktura koncentracji zaangażowania w segmenty branżowe i geograficzne wraz z oceną ryzyka związanego z tym zaangażowaniem

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	30-06-2023 niebadane Udział % w sumie ogółem
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 301 914	11,3%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 248 142	10,9%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	988 919	8,6%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	632 719	5,5%
Zakwaterowanie	433 464	3,8%
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	279 986	2,4%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	260 245	2,3%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	244 011	2,1%
Produkcja artykułów spożywczych	221 806	1,9%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	187 701	1,6%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	180 005	1,6%
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	175 023	1,5%
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	157 521	1,4%
Wynajem i dzierżawa	151 150	1,3%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	150 636	1,3%
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	145 234	1,3%
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	141 695	1,2%
Pozostała indywidualna działalność usługowa	139 050	1,2%
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	121 410	1,1%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	118 334	1,0%
Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	115 944	1,0%
Pozostałe branże, w tym:	4 085 425	35,5%
<i>klienci detaliczni</i>	2 586 313	22,5%
Ogółem należności od klientów brutto	11 480 334	100,0%
Odpisy z tytułu utraty wartości	- 1 078 813	
Złożone depozyty zabezpieczające	34 312	
Pozostałe należności	6 055	
Razem należności od klientów netto	10 441 888	

Branża	Obciążenie ryzykiem kredytowym	31-12-2022 Udział % w sumie ogółem
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 547 934	12,7%
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1 348 488	11,1%
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1 117 905	9,2%
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	520 401	4,3%
Zakwaterowanie	504 505	4,1%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	357 064	2,9%
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	343 896	2,8%
Produkcja artykułów spożywczych	343 886	2,8%
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	307 245	2,5%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	223 047	1,8%
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	200 593	1,6%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	169 461	1,4%
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	149 743	1,2%
Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	149 357	1,2%
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	134 567	1,1%
Pozostałe branże, w tym:	4 774 159	39,2%
<i>klienci detaliczni</i>	2 863 778	23,5%
Ogółem należności od klientów brutto	12 192 251	100,0%
Odpisy z tytułu utraty wartości	- 1 109 244	
Złożone depozyty zabezpieczające	36 251	
Pozostałe należności	6 569	
Razem należności od klientów netto	11 125 827	

7.1.6. Dłużne papiery wartościowe

Papiery wartościowe w podziale na ratingi przyznane ich emitentom

30-06-2023 niebadane	Skarb Państwa	NBP	Banki	Finanse publiczne	Pozostałe instytucje finansowe	Korporacyjne	Razem
1	-	-	-	-	50 681	-	50 681
6	4 390 967	-	224 993	-	-	-	4 615 960
7	-	-	536 878	-	-	-	536 878
9	-	-	-	-	139 603	-	139 603
brak	-	3 994 756	-	53 075	486 013	172	4 534 016
Razem	4 390 967	3 994 756	761 871	53 075	676 297	172	9 877 138

31-12-2022	Skarb Państwa	NBP	Banki	Finanse publiczne	Pozostałe instytucje finansowe	Korporacyjne	Razem
1	-	-	-	-	49 927	-	49 927
6	3 538 951	-	-	-	-	-	3 538 951
7	-	-	488 940	-	-	-	488 940
8	-	-	-	-	-	-	-
brak	-	4 465 127	-	65 878	334 055	418	4 865 478
Razem	3 538 951	4 465 127	488 940	65 878	383 982	418	8 943 296

W tabelach prezentowana jest ujednolicona skala ratingowa zgodnie z poniższym zestawieniem. W przypadku, gdy emitent otrzymał rating od więcej niż jednej agencji, został zaprezentowany ten najwyższy.

W przypadku obligacji komunalnych, dla których brak jest aktywnego rynku nadawane są ratingi wewnętrzne, wg kategorii:

- 4-5** bardzo dobra jakość kredytowa
- 6-7** dobra jakość kredytowa
- 8-9** zadowalająca jakość kredytowa
- 10** przeciętna i słaba jakość kredytowa

Klasy ryzyka dla emitentów obligacji komunalnych obsługiwanych przez Bank nadawane są zgodnie z przyjętą w Banku metodyką oceny zdolności kredytowej jednostek samorządu terytorialnego.

Finanse publiczne		
Rating wewnętrzny	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
6	2 870	3 397
7	32 295	56 173
8	10 696	6 308
10	7 214	-
Razem	53 075	65 878

7.2. Ryzyko finansowe w księdze bankowej i handlowej oraz limity

Ryzyko finansowe w Grupie BOŚ koncentruje się przede wszystkim w Banku oraz w Domu Maklerskim BOŚ S.A. (DM BOŚ S.A.) i obejmuje:

1. ryzyko płynności,
2. ryzyko rynkowe, w tym:
 - a. ryzyko stopy procentowej (w księdze bankowej i handlowej),
 - b. ryzyko walutowe (przede wszystkim w księdze handlowej, ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej),
 - c. pozostałe ryzyka (ryzyko ogólne i szczególne cen instrumentów kapitałowych, ryzyko cen towarów oraz ryzyko pozycji w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania).

Ryzyko płynności i ryzyko stopy procentowej występuje przede wszystkim w Banku, natomiast ryzyko walutowe – w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz w Banku (w księdze handlowej, ryzyko walutowe z księgi bankowej jest transferowane do księgi handlowej). W DM BOŚ S.A. występuje także ryzyko cen instrumentów kapitałowych, ryzyko cen towarów i ryzyko pozycji w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania.

Podstawowe zasady zarządzania ryzykiem w Banku, jak i w Grupie BOŚ w zakresie ryzyka finansowego określa Strategia zarządzania ryzykiem bankowym. Strategia ta stanowi integralny element obowiązującej Strategii działania Banku.

System zarządzania ryzykiem w Grupie BOŚ obejmuje badanie poszczególnych rodzajów ryzyka, związanych zarówno z działalnością Banku, jak i Spółek wchodzących w skład Grupy. Bank, jako podmiot dominujący, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie. Proces zarządzania ryzykiem podlega okresowym przeglądom, które mają na celu dostosowanie tego procesu do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i uwzględniają zmiany zachodzące w Banku oraz w Grupie.

Zarządzanie ryzykiem w Banku jest dokonywane w oparciu o ustalony przez Radę Nadzorczą poziom apetytu i tolerancji na ryzyko, określonych za pomocą zestawu limitów wewnętrznych. W Banku obowiązują polityki w zakresie zarządzania ryzykiem płynności, ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzykiem rynkowym w księdze handlowej, gdzie określane są między innymi maksymalne poziomy ryzyka finansowego, zgodne z przyjętym przez Radę Nadzorczą apetytem na ryzyko. Na ich podstawie ustanowiono system wczesnego ostrzegania, który koncentruje się na identyfikacji, pomiarze, monitorowaniu, kontrolowaniu i raportowaniu ryzyka.

Transakcje księgi bankowej stanowią podstawową działalność Banku, tzn. wynikają z działalności komercyjnej, w tym: pozyskiwania źródeł finansowania i efektywnego zarządzania płynnością finansową. Do księgi bankowej wchodzi pozycje nie zaliczone do księgi handlowej, w tym w szczególności:

- a. udzielane kredyty, gwarancje, pożyczki, lokaty i przyjmowane depozyty,
- b. transakcje zabezpieczające płynność i ryzyko stopy procentowej operacji zaliczonych do księgi bankowej,
- c. zakup papierów wartościowych w celu innym niż handlowy.

Zgodnie ze strategią Grupy BOŚ, działalność w księdze handlowej uzupełnia działalność w księdze bankowej. Księga handlowa zawiera transakcje realizowane na rachunek własny w celu handlowym, tj. z zamiarem uzyskania korzyści finansowych w krótkich okresach, z rzeczywistych lub oczekiwanych różnic między rynkowymi cenami zakupu i sprzedaży lub też innych odchyłeń cen lub parametrów cenowych, w tym w szczególności stóp procentowych i kursów walutowych. Sprzedaż transakcji z księgi handlowej nie jest prowadzona w celu utrzymania płynności. Zadaniem księgi handlowej jest zapewnienie klientom najwyższej jakości usług. W celu osiągnięcia tych zadań Bank oraz DM BOŚ S.A., w ramach obowiązujących limitów ryzyka, utrzymują otwarte pozycje.

Celem zarządzania ryzykiem w Grupie BOŚ jest utrzymywanie poszczególnych rodzajów ryzyka na przyjętym poziomie tolerancji i apetytu, pozwalającym na ochronę wartości kapitału akcjonariuszy, zachowanie bezpieczeństwa depozytów klientów oraz uzyskanie odpowiedniej efektywności działalności Grupy BOŚ, w tym zapewnienie zdolności dostosowania działalności Grupy do zmieniających się warunków rynkowych, kompetencji i zaangażowania kadry kierowniczej oraz pracowniczej, jakości systemów informacji zarządczej.

Grupa BOŚ w I półroczu 2023 roku systematycznie monitorowała sytuację gospodarczą i rynkową związaną z wojną w Ukrainie i analizowała ich wpływ na ryzyka finansowe, w tym ryzyko rynkowe i ryzyko płynności. Choć poziomy poszczególnych rodzajów ryzyka wzrosły w porównaniu z okresem sprzed pandemii, to generalnie utrzymywały się w ramach przyjętych przez Grupę limitów.

W I półroczu 2023 roku główne cele, zasady i organizacja procesu zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej nie uległy zmianie. Na koniec I półrocza wprowadzono strategiczne limity grupowe w zakresie poszczególnych ryzyk finansowych. Poziom i profil ryzyka finansowego jest regularnie monitorowany w Banku w Departamencie Ryzyka Finansowego (departament II linii obrony) i w DM BOŚ S.A. w Wydziale ds. Zarządzania Ryzykiem oraz raportowany: Radzie Nadzorczej Banku, Radzie Nadzorczej DM BOŚ S.A., Komitetowi ds. Ryzyka (przy Radzie Nadzorczej), Zarządowi Banku, Zarządowi DM BOŚ S.A., Komitetowi Zarządzania Aktywami i Pasywami (Komitetowi ZAP) oraz Komitetowi ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (KZAP ds. PiRR).

Wpływ wojny w Ukrainie na ryzyko finansowe, w tym płynności

BOŚ monitorował sytuację gospodarczą i rynkową, a w szczególności związaną z tym możliwość wystąpienia nagłych, gwałtownych zdarzeń zewnętrznych o dużej skali oddziaływania, mogących pośrednio wywierać znaczący wpływ na sytuację Banku.

Bank przeanalizował wpływ tych zdarzeń na ryzyko finansowe oraz dokonał oceny skutków potencjalnych negatywnych scenariuszy w ramach dokonywanych testów warunków skrajnych.

Wyniki testów warunków skrajnych wskazują na nieznaczny wzrost ekspozycji na ryzyko płynności, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej oraz ryzyko kredytowe kontrahenta, tym niemniej wpływ na ryzyko utrzymuje się w ramach zakładanego przez Bank poziomu.

W ramach dotychczasowej realizacji ścieżki scenariusza stresowego wynikającego z aktualnie trwającego konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, Bank nie odnotował problemów z utrzymaniem płynności oraz negatywnych skutków w pozostałym ryzyku finansowym. Poza chwilowym zaburzeniem płynności rynku międzybankowego oraz chwilowo istotnie zwiększonym poziomem wypłat gotówkowych, które były obserwowane w pocztowej fazie konfliktu w 2022 roku nie wystąpiły inne istotne symptomy wskazujące na możliwość pogorszenia sytuacji płynnościowej Banku. Jednocześnie, w I półroczu 2023 roku nie są obserwowane inne istotne symptomy wskazujące na wzrost ryzyka finansowego, w szczególności waluta krajowa umocniła się do poziomów sprzed konfliktu oraz oczekiwania rynkowe wskazują na spadek stóp procentowych.

7.2.1. Ryzyko płynności

Celem Grupy BOŚ w zakresie zarządzania płynnością jest utrzymanie zdolności do finansowania aktywów i terminowego regulowania zobowiązań, a także utrzymanie zrównoważonej struktury aktywów i pasywów, zapewniającej bezpieczny profil płynności w poszczególnych pasmach czasowych, w podziale na płynność w złotych polskich oraz głównych walutach obcych, a przede wszystkim – dla całkowitej pozycji płynności.

Strategia i procesy w zarządzaniu ryzykiem płynności są dopasowane do profilu i skali działalności Banku. Strategię zarządzania ryzykiem płynności określa zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Strategia Płynnościowa BOŚ S.A. Strategia określa apetyt Banku na to ryzyko, wyznacza główne kierunki oraz cele ilościowe dla wybranych wielkości i jest integralnym elementem Strategii rozwoju Banku. Tolerancja na ryzyko płynności, dostosowana do przyjętego apetytu, została określona w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Polityce w zakresie zarządzania płynnością poprzez obowiązujący w Banku system wewnętrznych limitów i wartości ostrzegawczych.

Struktura i organizacja funkcji zarządzania ryzykiem płynności obejmuje wszystkie szczeble struktury organizacyjnej Banku i działa w ramach funkcjonujących trzech linii obrony. Szczególną rolę w procesie zarządzania ryzykiem płynności pełni Zarząd Banku oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami.

Płynność w Banku rozpatrywana jest w następującym horyzoncie czasowym:

- płynność śróddzienna – w ciągu dnia;
- płynność bieżąca – w okresie do 7 dni;
- płynność krótkoterminowa – w okresie do 1 miesiąca;
- płynność średnioterminowa – w okresie powyżej 1 miesiąca do 12 miesięcy;
- płynność długoterminowa – w okresie powyżej 12 miesięcy.

W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności śróddziennej, bieżącej i krótkoterminowej Bank wykorzystuje następujące miary i narzędzia:

1. poziom płynności śróddziennej – odzwierciedla niezbędny do utrzymania poziom środków na rachunku w NBP, pozwalający na regulowanie zobowiązań Banku w trakcie dnia, w sytuacji normalnej i skrajnej,
2. aktywa płynne (nadwyżka płynności) – stanowiące bufor dla oczekiwanych i nieoczekiwanych wpływów w horyzoncie 30 dni,
3. zapas płynności – który mierzy poziom aktywów płynnych, pomniejszonych o oczekiwane oraz nieoczekiwane wypływy, wyznaczone w terminie 30 dni,
4. wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR),
5. ocenę stabilności bazy depozytowej,
6. lukę płynności krótkoterminowej (dla PLN, EUR, CHF i USD) – pokazującą poziom niedopasowania w strukturach finansowania w walutach obcych; luka ta przede wszystkim obejmuje przepływy z transakcji na rynku hurtowym oraz z transakcji pochodnych,
7. testy warunków skrajnych (pozwalające m.in. na weryfikację możliwości utrzymania płynności w zdefiniowanym w Banku horyzoncie czasowym w poszczególnych scenariuszach).

W celu pomiaru płynności oraz ryzyka płynności średnio- i długoterminowego Bank wyznacza i monitoruje:

1. lukę płynności kontraktową oraz urealnioną (która jest uzupełniana o systematycznie przeprowadzane analizy: stabilności bazy depozytowej, koncentracji bazy depozytowej, wielkości przedpłat kredytów oraz poziomu zrywalności depozytów),
2. wskaźniki pokrycia aktywów długoterminowych pasywami długoterminowymi,
3. wskaźnik pokrycia kredytów służących finansowaniu długoterminowych potrzeb klientów najbardziej stabilnymi źródłami finansowania (LKD),
4. wskaźnik stabilnego finansowania netto (NSFR),
5. prognozę LCR aktywów płynnych oraz długoterminowych miar płynności (m.in. NSFR).

W celu oceny skuteczności procesu zarządzania ryzykiem płynności, dla większości z powyższych miar ustalane są limity lub wartości ostrzegawcze w ramach zestawu wewnętrznych limitów ryzyka płynności, których struktura ma charakter hierarchiczny (tzn. ustalane są na poziomie Rady Nadzorczej, Zarządu Banku oraz Komitetu Zarządzania

Aktywami i Pasywami). Obowiązujące limity i wartości ostrzegawcze podlegają systematycznym przeglądom, tak aby pozwalały na skuteczne monitorowanie płynności. Limity i wartości ostrzegawcze określają ramy dla tolerancji Banku w zakresie płynności i są zgodne z przyjętym przez Bank apetytem na to ryzyko. Kształtowanie odpowiedniego profilu ryzyka płynności wspierane jest poprzez uwzględnienie kosztu płynności w ramach obowiązującego w Banku systemu cen transferowych.

Stosowane przez Bank miary i narzędzia podlegają cyklicznym przeglądom i są systematycznie aktualizowane, co służy lepszemu odwzorowaniu profilu płynności. Proces monitorowania płynności i ryzyka płynności w Banku jest wspierany przez dedykowane systemy informatyczne (w szczególności w zakresie generowania kontraktowej i urealnionej luki płynności, raportowania nadzorczych miar płynności i limitów wewnętrznych oraz przygotowywania sprawozdawczości obowiązkowej). Bank przynajmniej raz do roku opracowuje przegląd procesu oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP), zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2016/10 dotyczącymi informacji na temat ICAAP oraz ILAAP gromadzonych do celów procesu przeglądu i oceny nadzorczej (SREP). Przeprowadzony przez Bank przegląd ILAAP według stanu na 31 grudnia 2022 roku wykazał zgodność procesu z przepisami wewnętrznymi Banku oraz zewnętrznymi wytycznymi. Przegląd ten podlega opiniowaniu przez Komitet ZAP oraz zatwierdzeniu przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Raporty dotyczące ryzyka płynności prezentowane są wszystkim jednostkom Banku biorącym udział w procesie zarządzania tym ryzykiem. Wyniki analizy ryzyka płynności, stopień użycia norm nadzorczych oraz wewnętrznych limitów oraz wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (w cyklach tygodniowych), Zarządu Banku i Komitetu Zarządzania Aktywami i Pasywami (w cyklach miesięcznych) oraz dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka przy Radzie Nadzorczej (w cyklach kwartalnych). Raporty wchodziły w skład Systemu Informacji Zarządczej (SIZ), którego celem jest wspomaganie zarządzania Bankiem, usprawnienie realizacji jego zadań oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania.

Ogólny profil ryzyka płynności

Podstawowym źródłem finansowania Banku pozostaje systematycznie budowana i zdywersyfikowana baza depozytowa z udziałem stabilnych depozytów od klientów indywidualnych oraz depozytów klientów korporacyjnych i sektora publicznego, których uzupełnienie stanowią m.in. otrzymane pożyczki od międzynarodowych instytucji finansowych (które dodatkowo, wraz z długoterminowymi dwustronnymi umowami zamiany płatności odsetkowych zabezpieczonymi dłużnymi papierami wartościowymi oraz transakcjami FX Swap, stanowią źródło finansowania płynności w walutach obcych). W Banku na bieżąco monitorowane jest ryzyko koncentracji bazy depozytowej. Wewnętrzne miary płynności uwzględniają dodatkowy narzut na środki stabilne z tytułu koncentracji, wyliczany w oparciu o salda depozytów dla dużych depozytów oraz depozytów dużych klientów (zaklasyfikowanych zgodnie z definicjami funkcjonującymi w Banku).

Posiadane przez Bank aktywa płynne (nadwyżka płynności), utrzymywane są przede wszystkim w postaci charakteryzujących się wysoką płynnością bonów pieniężnych NBP (według stanu na 30 czerwca 2023 roku stanowiących 47% portfela płynnych nieobciążonych papierów wartościowych) oraz obligacji stanowiących należności od lub gwarantowanych przez Skarb Państwa (według stanu na 30 czerwca 2023 roku - 51%), charakteryzujących się niskim ryzykiem szczególnym. Portfel tych papierów jest uzupełniony gotówką oraz środkami utrzymywanymi w NBP (ponad zadeklarowany poziom rezerwy obowiązkowej) i na rachunkach nostro w innych bankach. Aktywa płynne według stanu na 30 czerwca 2023 roku wynosiły około 8,4 mld zł. Aktywa płynne stanowią bufor dla zabezpieczenia płynności w ewentualnych sytuacjach kryzysowych, tj. istnieje możliwość ich zastawu, upłynnienia w ramach transakcji repo bądź sprzedaży w dowolnym momencie, bez istotnej utraty wartości. Możliwości sprzedaży aktywów płynnych (ryzyko płynności produktu) są systematycznie monitorowane. W analizach tych brane są pod uwagę przede wszystkim: wielkość emisji, obrót rynkowy oraz zmienność ceny kupna/sprzedaży.

Zgodnie z rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego i Narodowego Banku Polskiego, Bank ma możliwość korzystania z dodatkowych źródeł finansowania w postaci kredytu technicznego i lombardowego w NBP, a także – w wyjątkowych sytuacjach – może ubiegać się o kredyt refinansowy w NBP.

W Banku wyznaczany jest kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności, które uznawane jest za ryzyko stale istotne, zgodnie z obowiązującym procesem szacowania kapitału wewnętrznego. Kapitał ten szacowany jest w oparciu o koszt związany z przywróceniem nadzorczych i wewnętrznych miar oraz limitów płynności w warunkach zbudowanych scenariuszy testów warunków skrajnych.

Miary ryzyka płynności

Bank wyznacza nadzorcze miary płynności zgodnie z następującymi regulacjami: Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz Rozporządzeniem 2019/876 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zmieniającym Rozporządzenie 575/2013) oraz rozporządzeniami delegowanymi i wykonawczymi odnoszącymi się do niego w zakresie płynności.

Do obecnie obowiązujących norm płynności krótkoterminowej zalicza się wymóg pokrycia wpływów netto – LCR (relacja aktywów płynnych do wpływów netto, tj. różnicy pomiędzy wpływami a wpływami, przez okres występowania warunków skrajnych, trwający 30 dni kalendarzowych). LCR obliczany jest dla wszystkich walut łącznie (w przeliczeniu na PLN) oraz osobno dla walut znaczących: PLN oraz EUR. W przypadku wskaźnika w EUR, Bank identyfikuje niedopasowanie walutowe, związane ze sposobem finansowania kredytów długoterminowych udzielonych w tej walucie.

Ponadto, Bank jest zobowiązany do utrzymywania wymogu dotyczącego stabilnego finansowania, od czerwca 2021 roku wymóg ten nazywany jest wymogiem w zakresie wskaźnika stabilnego finansowania netto - NSFR. Kalkulowany jest on jako stosunek kwoty dostępnego stabilnego finansowania instytucji do kwoty wymaganego stabilnego finansowania. Zgodnie z normami zewnętrznymi wskaźnik NSFR, tak jak w przypadku wskaźnika LCR, powinien być utrzymywany na poziomie co najmniej 100%.

Bank, zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2021/451 z dnia 17 grudnia 2020 roku w odniesieniu do sprawozdawczości dodatkowych wskaźników monitorowania płynności, opracowuje i przesyła do NBP raporty ALMM.

Zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, Bank prezentuje w Informacjach dotyczących Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A., informacje ilościowe oraz jakościowe na temat wskaźnika pokrycia wpływów netto, wskaźnika stabilnego finansowania netto oraz ryzyka płynności. Powyższe informacje ujawniane są zgodnie z instrukcjami wskazanym przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.

Bank przeprowadza również pogłębioną analizę płynności długoterminowej. Wyniki przeprowadzanych analiz są wykorzystywane do zarządzania płynnością Banku. Jednocześnie proces opracowywania krótko- i długoterminowych planów finansowych Banku zawiera ocenę płynności tak, aby zapewnić adekwatną strukturę finansowania i przestrzeganie nadzorczych miar płynności.

W I połowie 2023 roku nadzorcze miary płynności, tj. LCR oraz NSFR były wyznaczane codziennie (tj. w każdym dniu roboczym) i pozostawały na bezpiecznym poziomie, znacznie przewyższającym poziomy regulacyjny. Wg stanu na 30 czerwca 2023 roku normy te kształtowały się następująco:

Miara	30-06-2023	31-12-2022
LCR	189%	185%
NSFR	166%	157%

Bank posiada zatwierdzony przez Zarząd Plan działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych, który określa potencjalne źródła pogorszenia / utraty płynności, zasady postępowania i kompetencje w sytuacjach awaryjnych. Ma on na celu oszacowanie horyzontu przetrwania oraz możliwości i kosztów przywrócenia stanu stabilnej płynności. Plan ten, oprócz analizy scenariuszowej płynności w sytuacjach awaryjnych (które założenia są zgodne z przeprowadzanymi testami warunków skrajnych), zawiera także mierzalne i niemierzalne symptomy wyprzedzające sytuacje awaryjne, pozwalające na systematyczne monitorowanie źródeł powstawania sytuacji kryzysowych w zakresie płynności.

Analizy scenariuszowe płynności w sytuacjach awaryjnych oraz testy warunków skrajnych obejmują trzy rodzaje scenariuszy:

1. kryzys wewnętrzny – jego źródłem jest utrata zaufania do Banku przez uczestników rynku (tzw. "run na Bank"), zmniejszenie dostępności finansowania, zmaterializowanie się ryzyka koncentracji oraz obniżenie ratingu Banku;
2. kryzys zewnętrzny – zakłada materializację ryzyka walutowego, wzrost stóp procentowych, kryzys na rynkach finansowych i ewentualne efekty drugiej rundy;
3. kryzys mieszany – stanowi połączenie elementów zarówno kryzysu wewnętrznego jak i zewnętrznego.

Dokonywane stress testy pozwalają na identyfikację czynników, których materializacja może generować w Banku ryzyko płynności oraz opracowanie działań koniecznych do podjęcia, w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych.

Bank, w ramach dokonywanych analiz, przeprowadza również analizę wrażliwości na poszczególne czynniki generujące ryzyko płynności oraz tzw. testy odwrócone. Plan działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych jest systematycznie weryfikowany i aktualizowany, tak aby gwarantował operacyjne przygotowanie Banku do uruchomienia potencjalnych działań, możliwych do podjęcia w sytuacji zagrożenia płynności. Analiza scenariuszowa płynności w sytuacjach awaryjnych jest opracowywana w trybie półrocznym, a testy warunków skrajnych – w okresach miesięcznych. Założenia przyjmowane w testach warunków skrajnych są systematycznie weryfikowane, zgodnie z wnioskami wynikającymi z analizy scenariuszowej płynności w sytuacjach awaryjnych. Wnioski z przeprowadzanych testów są uwzględniane w bieżącym zarządzaniu płynnością i ryzykiem płynności, a także są podstawą do budowania struktury aktywów i pasywów.

Bank, w opracowywanych analizach, uwzględnia również możliwość niekorzystnej zmiany kursów walut obcych, w szczególności CHF i EUR, potencjalnie powodujące zwiększenie potrzeb płynnościowych.

Zgodnie z podpisaną z kontrahentami dokumentacją Credit Support Annex do umów ramowych (Credit Support Annex (CSA), Credit Support Annex for Variation Margin (CSA VM)) Bank, w przypadku niekorzystnych zmian rynkowych (m.in. kursów walutowych), zobowiązany jest do złożenia dodatkowych depozytów zabezpieczających, zgodnie z dokonaną wyceną. W przypadku korzystnych zmian - Bank otrzymuje dodatkowe zabezpieczenie od kontrahentów. Bank nie posiada w przedmiotowej dokumentacji postanowień zmieniających wysokość składanego zabezpieczenia ze względu na zmianę posiadanego ratingu. Oznacza to, iż obniżenie poziomu oceny zdolności kredytowej nie wpływa na wysokość i sposób wyliczenia depozytów zabezpieczających.

Wewnętrzne testy warunków skrajnych wykonane w I połowie 2023 roku, analogicznie jak w 2022 roku pokazują, że Bank posiada stabilną sytuację płynnościową, a posiadane aktywa płynne (nadwyżka płynności) pozwalają na przetrwanie założonych scenariuszy warunków skrajnych, w których Bank zakłada przeżycie w określonym horyzoncie czasowym.

W I połowie 2023 roku, podobnie jak w 2022 roku, sytuacja płynnościowa Grupy BOŚ S.A. była systematycznie monitorowana i pozostawała na bezpiecznym poziomie.

7.2.2. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmian stóp procentowych na prognozowany wynik finansowy, wartość ekonomiczną kapitału własnego oraz wartość bieżącą posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Ryzyko stopy procentowej jest przede wszystkim generowane w Banku, zarówno w księdze bankowej jak i handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Głównym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze bankowej jest dążenie do stabilizacji i optymalizacji wyniku odsetkowego (WO), przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK).

W tym celu Bank odpowiednio kształtuje strukturę portfela inwestycyjnego oraz korzysta z transakcji pochodnych i rachunkowości zabezpieczeń. Budowany w księdze bankowej portfel inwestycyjny między innymi przyczynia się do zabezpieczenia wyniku odsetkowego generowanego na kapitałach własnych Banku oraz stabilnej części

niewrażliwych na zmianę stopy procentowej osadów na rachunkach bieżących. Z drugiej strony portfel ten wpływa na poziom i zmienność kapitału z aktualizacji wyceny.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej. Jej celem jest zabezpieczenie wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu, stanowiących część portfela obligacji w modelu HtC&S i będących buforem płynnościowym Banku. Przeprowadzone transakcje zabezpieczające IRS ograniczają fluktuacje kapitału związane ze zmianami stóp procentowych.

Proces monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej jest wspierany przez dedykowany system informatyczny, za pomocą którego Bank w szczególności wyznacza/przeprowadza:

1. lukę przeszacowania (repricing gap), prezentującą wartości aktywów, pasywów i pozycji bilansowych wrażliwych na zmiany stóp procentowych w okresach zapadalności/ wymagalności bądź przeszacowania,
2. symulację wyniku odsetkowego – analizę dynamiczną, odzwierciedlającą projekcję WO w zadanych przedziałach czasowych, w oparciu o przyjęte scenariusze rozwoju Banku, jak również założenia odnośnie kształtowania się czynników rynkowych,
3. symulację wartości bieżącej (net present value, NPV), prezentującą wartości zdyskontowane, według zadanych parametrów rynkowych, wszystkich przepływów pieniężnych; w oparciu o analizy NPV wyznaczana jest miara WEK,
4. szoki cenowe pod analizę ryzyka bazowego, których celem jest oszacowanie wpływu na wynik odsetkowy zróżnicowanej zmiany oprocentowania produktów, których oprocentowanie oparte jest o różne stawki bazowe,
5. analizę ryzyka krzywej dochodowości, której celem jest oszacowanie wpływu na wartość ekonomiczną kapitału własnego nierównoległych zmian kształtu krzywej dochodowości,
6. analizę ryzyka opcji klienta, której celem jest oszacowanie wpływu na wynik finansowy Banku, realizowanych przez klientów opcji wbudowanych w produkty odsetkowe,
7. testy warunków skrajnych, w tym testy odwrócone oraz Supervisory Outlier Test – celem jest określenie, jak skrajne zmiany czynników rynkowych wpływają na wynik odsetkowy i wartość ekonomiczną kapitału własnego,
8. poziom kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej.

Miary ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej

W celu kontroli ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej Bank stosuje dwie miary: wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę stóp procentowych o +/-200 p.b. (WO) oraz wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału na zmianę stóp procentowych o +/-200 p.b. (WEK). Pomiar ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej dokonywany jest w oparciu o charakterystykę produktów (harmonogramy przepływów kapitałowych, przeszacowania stóp procentowych, wbudowane opcje), wynikającą z umów podpisanych z kontrahentami. Dla produktów o charakterze bieżącym, dla których klient posiada swobodę w kształtowaniu m.in. harmonogramu spłaty czy dysponowania środkami, Bank buduje tzw. portfele replikacyjne, które odzwierciedlają ekonomiczne terminy przepływów kapitałowych. W ramach stosowanych portfeli replikacyjnych średni termin zapadalności depozytów o nieustalonym terminie zapadalności wynosi 6 miesięcy, maksymalny zaś 12 miesięcy. Ponadto, Bank uwzględnia zachowania behawioralne klientów takie jak: poziomy wcześniejszych spłat kredytów czy poziomy zerwań depozytów, których sposób szacowania zdefiniowano w regulacjach wewnętrznych Banku. Przyjęte założenia zgodne są z Wytycznymi EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego.

W poniższej tabeli przedstawione zostało porównanie wartości miar WO i WEK pomiędzy 30 czerwca 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku:

Data	ΔWO		ΔWEK	
	-200 p.b.	+200 p.b.	-200 p.b.	+200 p.b.
30-06-2023	-51 015	52 161	137 630	-123 748
31-12-2022	-78 285	64 606	118 472	-112 632
Zmiana	27 270	-12 445	19 158	-11 116

W I połowie 2023 roku zarówno miara WO, jak i WEK znajdowały się w ramach limitów/wartości ostrzegawczych, zgodnych z przyjętym przez Radę Nadzorczą apetytem na ryzyko. Zmiany wartości powyższych miar cechują się pewną cyklicznością, co związane jest z regularnym przybliżaniem się terminu przeszacowania pozycji o zmiennym oprocentowaniu oraz zapadalności /wymagalności pozycji, których oprocentowanie jest stałe. Spadek wrażliwości wyniku odsetkowego w I półroczu 2023 roku na obniżenie się rynkowych stóp procentowych o 200 p.b. spowodowany jest przede wszystkim spadkiem salda kredytów detalicznych i korporacyjnych. Wzrost wrażliwości WEK na wzrost stóp procentowych wynikał przede wszystkim ze wzrostu salda obligacji skarbowych o stałym oprocentowaniu. W I połowie 2023 roku nie zaobserwowano znacznego bezpośredniego wpływu wojny na Ukrainie na wielkość miar ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej.

Zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/02 oraz EBA/GL/2022/14 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego Bank zobligowany jest do przeprowadzania nadzorczego testu wartości odstających (Supervisory Outlier Test, SOT).

Wyniki nadzorczego testu wartości odstających (SOT) dla 6 standardowych scenariuszy szokowych dla ryzyka stopy procentowej, określonych w Wytycznych, przedstawione zostały w poniższej tabeli według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku oraz ich zmiana:

Data	ΔWEK w danym scenariuszu SOT					
	równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych w górę	równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych w dół	wystromienie krzywej ¹	wypłaszczenie krzywej ²	wzrost szoku dla stóp krótkoterm. ³	spadek szoku dla stóp krótkoterm. ³
30-06-2023	-119 724	70 926	20 629	-63 359	-100 836	56 241
31-12-2022	-98 900	51 697	21 499	-64 830	-94 513	37 161
Zmiana	-20 824	19 229	-870	1 471	-6 323	19 080

¹ gwałtowniejszy szok (spadek stóp krótkoterminowych i wzrost stóp długoterminowych),

² bardziej umiarkowany szok (wzrost stóp krótkoterminowych i spadek stóp długoterminowych),

³ szok stóp procentowych w krótkim okresie wygasa się w dłuższych tenorach.

Wyniki przeprowadzonej analizy SOT wskazują, że Bank najbardziej narażony jest na spadek wartości ekonomicznej kapitału (WEK) w scenariuszu równoległego wzrostu szoku (Parallel Up). Poziom wrażliwości wartości ekonomicznej kapitału znajduje się wyraźnie poniżej nadzorczych wartości ostrzegawczych, co świadczy o umiarkowanym narażeniu na ryzyko zmian stóp procentowych.

Bank wg stanu na koniec I półrocza wyznaczył również nowe miary wrażliwości dotyczące WO zgodnie z wytycznymi EBA z 2022 roku oraz ostatnim projektem RTS. Nowa miara nadzorcza SOT dla WO wyniosłaby -4,39% FW/Tier1 tj. poniżej ostatniej rekomendacji EBA na jej maksymalną wartość -5%, a wrażliwość WO na zmiany stóp procentowych o +/-200 p.b. przy uwzględnieniu wrażliwości FV przyszłego WO ujmowanego w wartości godziwej wyniosłaby -6,2 mln zł.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka.

W księdze bankowej badany jest wpływ podanych scenariuszy na następujące elementy:

- wrażliwość wyniku odsetkowego (WO):
 - scenariusze równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych w przedziale [-500 p.b, +500 p.b],
 - scenariusze zmian kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%,
 - scenariusze łącznych zmian równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych o ±100 p.b i ±500 p.b. oraz kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%,
- wrażliwość wartości ekonomicznej kapitału (WEK):
 - scenariusze równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych w przedziale [-500 p.b, +500 p.b],
 - scenariusze zmian kursów walutowych o ±5%, ±10% oraz ±25%,

- scenariusze łącznych zmian równoległego przesunięcia krzywych stóp procentowych o ± 200 p.b i ± 500 p.b. oraz kursów walutowych o $\pm 5\%$, $\pm 10\%$ oraz $\pm 25\%$,
3. wrażliwość kapitału z aktualizacji wyceny w scenariuszach zmian stóp procentowych w przedziale [-500 p.b., +500 p.b.],
 4. wrażliwość wartości bieżącej portfela obligacji w scenariuszach zmian stóp procentowych w przedziale [-500 p.b., +500 p.b.] – w podziale na emitenta (SP&NBP (bez FVH), korporacje, samorządy) oraz w podziale na portfele (H2C&S (bez FVH), H2C).

Ponadto w Banku przeprowadzane są testy odwrócone:

1. dla miary WEK – testy w zakresie wpływu zmian czynników rynkowych, których celem jest pokazanie sytuacji, kiedy wrażliwość WEK spadnie poniżej 20% funduszy własnych,
2. dla miary WO:
 - testy, których celem jest pokazanie, kiedy planowany wynik odsetkowy spadnie poniżej poziomu zero,
 - testy, których celem jest wskazanie obszarów podatności na zagrożenia wynikające ze strategii w zakresie zabezpieczania i zarządzania ryzykiem oraz reakcji behawioralnych klientów.

Wyniki analizy testów warunków skrajnych wg stanu na 30 czerwca 2023 roku pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonym zaangażowaniu Banku w instrumenty wrażliwe na ryzyko stopy procentowej, ryzyko działalności w portfelu bankowym utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Z uwagi na charakter działalności Banku oraz strukturę portfela papierów wartościowych, ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest stale istotne. Bank, w ramach procesu ICAAP, szacuje kapitał wewnętrzny na to ryzyko. Zgodnie z regulacjami nadzorczymi i wewnętrznymi, kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej odnosi się zarówno do potencjalnych zmian wartości ekonomicznej kapitału jak i wyniku odsetkowego na skutek niekorzystnej zmiany stóp procentowych i jest dostosowany do struktury i charakteru działalności Banku.

Bank w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej 10-letnich obligacji BGK (wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, gwarantowanych przez Skarb Państwa) o wartości nominalnej 150 mln zł, o stałym oprocentowaniu w modelu biznesowym HtC&S, od lipca 2020 roku stosuje opcję wyceny wg wartości godziwej przez wynik finansowy (opcję FVPL). Zawarte w tym celu transakcje zabezpieczające IRS pozwalają na zamianę odsetek od nabytych obligacji naliczanych wg stałej stopy oprocentowania na odsetki naliczane wg formuły WIBOR 6M plus marża, co zabezpiecza Bank przed negatywnym wynikiem w przypadku wzrostu rynkowych stóp procentowych.

Wyniki przeprowadzanego monitoringu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego (w cyklach tygodniowych), w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP i Zarządu Banku (w cyklach miesięcznych) oraz dla Komitetu ds. Ryzyka i Rady Nadzorczej Banku (w cyklach kwartalnych).

Ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w księdze handlowej jest uzyskanie w tym obszarze działalności, zakładanego w planie finansowym wyniku finansowego, przy akceptowalnej ekspozycji Banku na przedmiotowe ryzyko oraz minimalizacja jego negatywnych skutków z tytułu posiadanych w księdze handlowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Miary ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej

W BOŚ S.A., w celu monitorowania ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, wykorzystuje się:

1. model wartości zagrożonej (model VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność stóp procentowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy,
2. BPV (tzn. wrażliwość papierów wartościowych i instrumentów pochodnych generujących ryzyko stopy procentowej przy zmianie stóp procentowych o 1 p.b.),
3. system limitów i wartości ostrzegawczych,
4. testy warunków skrajnych.

W I półroczu 2023 roku nie doszło do istotnych zmian w technikach pomiaru ryzyka stopy procentowej w księdze

handlowej. Wg. stanu na koniec czerwca br. uległy modyfikacji scenariusze stress testowe oraz sposób ich wyznaczania.

Wartość VaR stopy procentowej w księdze handlowej oraz wpływ scenariusza stress testowego – równoległego przesunięcia krzywych dochodowości IRS i BOND o +500 p.b. (długa pozycja) i/lub o -300 p.b. (krótka pozycja) wg stanu na 30 czerwca 2023 roku oraz równoległego przesunięcia krzywych dochodowości IRS i BOND o ± 200 p.b. wg stanu na 30 czerwca 2022 roku na wynik Banku w okresach półrocznych, kształtowała się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną, średnią oraz na datę sprawozdawczą):

Data	VaR				Testy warunków skrajnych
	średnia	max	Min	na datę	na datę
01-01-2023/* 30-06-2023	170	233	77	120	-1 865
01-01-2022 30-06-2022/**	413	1 093	128	553	-1 766

/*VaR-1 dniowy, stress testy: przesunięcie krzywej dochodowości o +500 p.b. (pozycja długa) i o -300 p.b. (pozycja krótka)

**VaR-10 dniowy, stress testy: przesunięcie krzywej dochodowości o ± 200 p.b.;

W celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej Bank, raz na miesiąc, przeprowadza analizę back-testing, kalkulowaną poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR, z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku, wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach zarządczych.

System limitów i wartości ostrzegawczych w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej obejmuje:

1. limit/wartość ostrzegawcza na VaR 1-dniowy,
2. wartość ostrzegawcza BPV dla instrumentów generujących ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej, obowiązujący zarówno w ciągu dnia jak i na koniec dnia,
3. limity maksymalnej, dziennej, 30-dniowej i rocznej straty na aktywach w portfelu handlowym.

Kalkulowanie i monitorowanie poziomu wykorzystania poszczególnych limitów/wartości ostrzegawczych jest przeprowadzane wg stanu na każdy dzień roboczy, a w odniesieniu do wartości ostrzegawczej BPV – również w ciągu dnia oraz systematycznie raportowane kadrze zarządzającej.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej i handlowej w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. W księdze handlowej badany jest wpływ skrajnie niekorzystnych zmian poziomu rynkowych stóp procentowych na wynik Banku za pomocą metody historycznej i parametrycznej. Metoda historyczna uwzględnia zmienność stóp procentowych wywołanych wojną na Ukrainie.

Scenariusze testów warunków skrajnych są przeprowadzane również przy założeniu zmiany płynności rynku i braku możliwości zamknięcia pozycji oraz z uwzględnieniem i bez uwzględnienia korelacji pomiędzy zmianami stóp procentowych krzywej IRS i bond.

Wyniki tej analizy pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji Banku w instrumentach wrażliwych na ryzyko stopy procentowej, działalność zarówno w portfelu bankowym jak i handlowym Banku utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki przeprowadzanego monitoringu ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej oraz w księdze handlowej: w cyklach tygodniowych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz – w cyklach kwartalnych – dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka (wraz z wynikami przeprowadzonych testów warunków skrajnych). Dodatkowo wyniki analizy w zakresie ryzyka stopy

procentowej w księdze handlowej, w ramach raportów dziennych, przekazywane są Członkom Zarządu Banku oraz Komitetu ZAP.

Zmienność stóp procentowych związana z wojną w Ukrainie nie podwyższyła istotnie poziomu ryzyka stopy procentowej. Miary ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej były na bieżąco monitorowane i choć ich poziomy wzrosły to generalnie utrzymywały się w ramach przyjętych przez Bank limitów/wartości ostrzegawczych.

7.2.3. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe rozumiane jest jako ryzyko strat Grupy BOŚ wynikających ze zmian kursów walutowych. Ryzyko to jest generowane w DM BOŚ S.A. (w księdze handlowej i niehandlowej) oraz w Banku (przede wszystkim w księdze handlowej).

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym w księdze bankowej jest nieutrzymywanie otwartych indywidualnych pozycji. Ekspozycje walutowe, wynikające z działalności prowadzonej w ramach księgi bankowej, są systematycznie transferowane do księgi handlowej tego samego dnia lub najpóźniej – następnego dnia roboczego.

Głównymi pozycjami walutowymi Banku są pozycje w PLN, USD, EUR i CHF.

Ryzyko walutowe w portfelu niehandlowym w DM BOŚ S.A. wynika z deponowania przez DM BOŚ S.A. środków pieniężnych w walutach obcych na rachunkach zagranicznych brokerów, którzy dokonują na zlecenie klientów DM BOŚ S.A. transakcji kupna i sprzedaży instrumentów finansowych na giełdach zagranicznych. DM BOŚ S.A. posiada otwarte pozycje walutowe w USD i EUR w portfelu niehandlowym, a ryzyko walutowe w tym portfelu jest zarządzane w ramach limitu całkowitej pozycji walutowej dla księgi handlowej i niehandlowej łącznie.

Pozycja walutowa wynikająca z działalności Banku w księdze bankowej, która nie została przetransferowana w danym dniu na księgę handlową, podlega kontroli za pomocą limitów otwartych pozycji walutowych w księdze bankowej na koniec dnia.

Ryzyko walutowe w księdze handlowej jest generowane zarówno w Banku, jak i w DM BOŚ S.A. Ryzyko walutowe w księdze handlowej dotyczyło przede wszystkim DM BOŚ S.A., w mniejszym stopniu Banku. Otwarte pozycje walutowe w księdze handlowej DM BOŚ S.A. wynikają ze świadczenia usług na rzecz klientów w zakresie obrotu instrumentami pochodnymi oraz z wykonywania czynności usługowych na rynku regulowanym.

W Grupie BOŚ istnieje uspojniony system zarządzania ryzykiem walutowym, liczony odrębnie dla Banku i DM BOŚ S.A.

Miary ryzyka walutowego

Dla monitorowania ryzyka walutowego na otwartych pozycjach walutowych w księdze handlowej (bilansowych i pozabilansowych) w Banku, podobnie jak w przypadku ryzyka stopy procentowej w księdze handlowej, stosuje się:

1. model wartości zagrożonej (VaR) wyznaczony dla poziomu ufności 99% w oparciu o dzienną zmienność kursów walutowych z 250 dni roboczych poprzedzających dzień analizy,
2. system limitów i wartości ostrzegawczych,
3. analizy testów warunków skrajnych.

Wartość VaR walutowego w księdze handlowej Banku i Grupy BOŚ oraz wpływ scenariusza stress testowego – spadek kursów wszystkich walut w stosunku do PLN o 30%/wzrost kursów wszystkich walut w stosunku do PLN o 50% wg stanu na 30 czerwca 2023 roku oraz scenariusza stress testowego -wzrost/spadek kursów wszystkich walut w stosunku do PLN o 30% wg stanu na 30 czerwca 2022 roku na wynik Grupy BOŚ w okresach półrocznych kształtowały się następująco (podano wartość maksymalną, minimalną i średnią oraz na datę sprawozdawczą):

Data	VaR						Testy warunków skrajnych Grupy BOŚ
	Bank				DM	Grupa	
	średnia	max	min	na datę	na datę	na datę	na datę
01-01-2023 30-06-2023/*	125	317	12	261	785	686	-66 996
01-01-2022 30-06-2022/**	296	1 357	12	1 357	3 510	2764	-296

/*VaR-1 dniowy, wzrost kursów walutowych w stosunku do PLN o 50% (pozycja krótka) oraz spadek kursów o -30%. (pozycja długa)

**VaR-10 dniowy, wzrost/spadek kursów walutowych w stosunku do PLN o 30%

Grupa BOŚ, w celu weryfikacji modelu wartości zagrożonej, raz w miesiącu, przeprowadza analizy back-testing, poprzez porównanie maksymalnych strat, wyznaczonych z modelu VaR z rzeczywistymi zyskami i stratami oraz z teoretycznymi zmianami wyniku wynikającymi z rewaluacji pozycji. Wyniki back-testingu, w cyklach miesięcznych, są prezentowane w raportach zarządczych.

System limitów i wartości ostrzegawczych w zakresie ryzyka walutowego w księdze handlowej obejmuje:

1. limit/wartość ostrzegawcza na VaR 1-dniowy,
2. wartość ostrzegawcza na pozycję całkowitą,
3. limity straty dziennej, 30-dniowej i rocznej z tytułu transakcji wymiany walut.

Kontrola wykorzystania ww. limitów/wartości ostrzegawczych przeprowadzana jest każdego dnia roboczego, a w odniesieniu do wartości ostrzegawczej na pozycję całkowitą – również w ciągu dnia. W ciągu dnia w Banku monitorowana jest również wartość ostrzegawcza na pozycję całkowitą w sytuacji obsługi transakcji klientów. Informacje o poziomie wykorzystania poszczególnych limitów/wartości ostrzegawczych są systematycznie raportowane kierownictwu Banku.

Przeprowadzone analizy wskazują, że w badanym okresie ryzyko walutowe w Grupie BOŚ kształtowało się na umiarkowanym poziomie.

Bank, raz w miesiącu, przeprowadza analizę testów warunków skrajnych, badając kształtowanie się poziomu ryzyka walutowego w przypadku materializacji skrajnych zmian czynników ryzyka. Badany jest przede wszystkim wpływ skrajnie niekorzystnych zmian kursów walutowych w stosunku do PLN na wynik z pozycji wymiany zarówno za pomocą metody historycznej jak i parametrycznej. Metoda historyczna uwzględniała zmienność kursów walutowych wywołanych przez wojnę na Ukrainie.

Scenariusze testów warunków skrajnych są przeprowadzane również przy założeniu zmiany płynności rynku i braku możliwości zamknięcia pozycji oraz z uwzględnieniem i bez uwzględnienia korelacji pomiędzy zmianami kursów poszczególnych walut w odniesieniu do PLN.

Wyniki analizy stress-testing pokazują, iż przy wystąpieniu skrajnie niekorzystnych warunków rynkowych i zwiększonych pozycji, działalność Banku w zakresie ryzyka walutowego utrzymuje się na bezpiecznym poziomie.

Wyniki analizy ryzyka walutowego w księdze handlowej, w ramach raportów dziennych, przekazywane są Członkom Zarządu Banku i Komitetu ZAP, w cyklach tygodniowych są prezentowane w raportach przygotowywanych dla

Komitetu ZAP ds. Płynności i Ryzyka Rynkowego, w cyklach miesięcznych – w raportach przygotowywanych dla Zarządu Banku i Komitetu ZAP oraz w cyklach kwartalnych - dla Rady Nadzorczej Banku oraz Komitetu ds. Ryzyka.

Zmienność kursów walutowych związana z wojną na Ukrainie nie podwyższyła istotnie poziomu ryzyka walutowego. Miary ryzyka walutowego były na bieżąco monitorowane i choć ich poziomy nieznacznie wzrosły, to utrzymywały się w ramach przyjętych przez Bank limitów/wartości ostrzegawczych.

7.2.4. Pozostałe ryzyka rynkowe

Pozostałe ryzyka rynkowe to ryzyko ogólne i szczególne cen instrumentów kapitałowych, ryzyko cen towarów oraz ryzyko pozycji w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania. Ryzyka te wynikają z wpływu zmian cen instrumentów kapitałowych i towarów oraz certyfikatów inwestycyjnych na ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego.

Ryzyka te występują głównie w działalności DM BOŚ S.A. w księdze handlowej.

Transakcje na instrumentach kapitałowych realizowane na rachunek własny DM BOŚ S.A. dotyczą działalności DM BOŚ S.A. jako animatora rynku i w przeważającej większości przypadków są zamykane na koniec dnia. Istotne zaangażowanie w instrumenty kapitałowe występuje jedynie w przypadku otwieranych przez DM BOŚ S.A. transakcji zabezpieczonych (arbitrażowych), w tym w ramach krótkiej sprzedaży. Transakcje zabezpieczone (arbitrażowe) polegają na wykorzystaniu tymczasowej nierównowagi cen pomiędzy dwoma rynkami (np. pomiędzy cenami pochodnych instrumentów finansowych oraz cenami instrumentów bazowych). Ryzyko to jest ograniczane poprzez całkowite limity zaangażowania, zarówno w odniesieniu do transakcji zabezpieczonych (arbitrażowych), jak i niezabezpieczonych. Monitoring tych limitów dokonywany jest w trybie dziennym. Ponadto, DM BOŚ S.A. dokonywał transakcji (w ramach pełnienia funkcji animatora) na dziewięciu certyfikatach inwestycyjnych (Portfelowe FIZ pod handlową nazwą BETA ETF). W ich wyniku DM BOŚ S.A. odnotowywał ryzyko pozycji w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania, a ryzyko wyniku finansowego wynikające z zajmowania tych pozycji było mitygowane poprzez zajmowanie przeciwnych pozycji w kontraktach terminowych futures na indeksy WIG20, mWIG40, NASDAQ-100 oraz S&P 500.

Ryzyko cen towarów występuje głównie w ramach działalności na pozagiełdowym rynku OTC, dla transakcji zawieranych z klientami DM BOŚ S.A. i transakcji zabezpieczających dokonywanych w Saxo Bank A/S, X-Trade Brokers Dom Maklerski S.A. lub Interactive Brokers Central Europe Zrt.

Zmienność cen instrumentów kapitałowych i cen towarów oraz certyfikatów inwestycyjnych związana z wojną na Ukrainie nie podwyższyła istotnie poziomu pozostałych ryzyk rynkowych. Miary tych ryzyk były na bieżąco monitorowane i choć ich poziomy nieznacznie wzrosły to utrzymywały się w ramach przyjętych przez DM limitów.

7.3. Zarządzanie kapitałem

Okres przejściowy dotyczący złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne o którym mowa w artykule 1 pkt 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 zakończył się 31 grudnia 2022 roku Grupa nie stosuje rozwiązań przejściowych dot. odwracania efektu wdrożenia MSSF 9 w funduszach własnych o których mowa w Rozporządzeniu (UE) 2020/873 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2020 roku zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. W związku z tym, Grupa od 01 stycznia 2023 roku nie stosuje rozwiązań przejściowych.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych, współczynnika dźwigni oraz kapitału wewnętrznego w Grupie kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Dostępny kapitał		
Kapitał podstawowy Tier I	1 924 240	1 845 216
Kapitał Tier I	1 924 240	1 845 216
Fundusze własne	2 000 803	1 954 769
Aktywa ważne ryzykiem		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	12 430 531	13 074 111
<i>Ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta</i>	10 553 500	11 226 342
<i>Ryzyko operacyjne</i>	1 354 911	1 354 911
<i>Ryzyko rynkowe</i>	501 964	455 711
<i>Ryzyko CVA</i>	20 157	37 147
Współczynniki kapitałowe		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	15,48	14,11
Współczynnik kapitału Tier I	15,48	14,11
Łączny współczynnik kapitałowy	16,10	14,95
Współczynnik dźwigni		
Wartość ekspozycji	24 371 735	24 062 778
Współczynnik dźwigni	7,9	7,7
Kapitał wewnętrzny		
Kapitał wewnętrzny	1 471 599	1 497 729

Wartość funduszy własnych i wymogów kapitałowych została wyznaczona zgodnie z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych wraz z późniejszymi zmianami (zwanym dalej CRR).

Celem ograniczania ryzyka spadku współczynników kapitałowych Grupa BOŚ monitoruje kształtowanie się skali i struktury działalności Grupy BOŚ oraz czynników mogących mieć wpływ na obniżenie się poziomu funduszy własnych Grupy BOŚ.

Grupa BOŚ z częstotliwością kwartalną szacuje kapitał wewnętrzny na pokrycie:

- ryzyk I filara:
 - dla ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta - w oparciu o wymóg regulacyjny z uwzględnieniem dodatkowego narzutu z tytułu kredytów nieobsługiwanych (NPE)/kredytów z utratą wartości (NPL),
 - dla poszczególnych rodzajów ryzyka wchodzących w skład grupy ryzyka rynkowego, w tym CVA oraz dla ryzyka operacyjnego - w oparciu o wymogi regulacyjne,
- ryzyk II filara:
 - dla pozostałych ryzyk stale istotnych oraz ryzyk, dla których oceny istotności dokonuje się okresowo, kapitał wewnętrzny ustalany jest na podstawie metodyk, określonych w regulacjach wewnętrznych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Regulacje te stanowiły podstawę do monitorowania, oceny poziomu istotności oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku i Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, Grupa jest zobowiązana utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8%. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6% i 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych. Od 01 stycznia 2019 roku bufor zabezpieczający wynosi 2,5 p.p., bufor antycykliczny wynosi 0 p.p. Bank nie został objęty buforem innej instytucji o znaczeniu systemowym. Bufor systemowy decyzją Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku został rozwiązany.

W dniu 27 grudnia 2022 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie na poziomie skonsolidowanym, funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych na poziomie 1,34 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c rozporządzenia CRR, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o którym mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier I.

W efekcie, na dzień 30 czerwca 2023 roku, zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe dla Grupy wynoszą 9,84% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 11,84% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

Poziom adekwatności kapitałowej Grupy na dzień 30 czerwca 2023 roku utrzymywał się powyżej poziomów zalecanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

7.4. Ryzyko operacyjne

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Grupie BOŚ koncentruje się w Banku oraz w tych Spółkach, które, zgodnie z wewnętrznymi procedurami, zostały określone jako istotne w zakresie generowanego ryzyka operacyjnego. Według stanu na 30 czerwca 2023 roku, ryzyko operacyjne, identyfikowane jako istotne, oprócz Banku, występowało w Domu Maklerskim BOŚ S.A. oraz BOŚ Leasing – EKO Profit S.A.

W ramach Grupy BOŚ, Bank dąży do wypracowania jednolitego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmującego identyfikację, pomiar, monitorowanie, raportowanie oraz kontrolę ryzyka operacyjnego. Ujednolicone podejście ma na celu m.in. definiowanie i wprowadzanie w Grupie BOŚ instrumentów w zakresie organizacji zarządzania ryzykiem operacyjnym, wzorowanych na instrumentach obowiązujących w Banku. Bank analizuje informacje na temat ryzyka operacyjnego w ramach Grupy BOŚ, w szczególności w zakresie strat z tytułu ryzyka operacyjnego, opiniuje przepisy wewnętrzne podmiotów zależnych w tym obszarze oraz przekazuje rekomendacje działań w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko związane z wystąpieniem straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne, z uwzględnieniem zdarzeń ryzyka operacyjnego charakteryzujących się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami; w zakres ryzyka operacyjnego nie włącza się ryzyka reputacji i strategicznego.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie bezpiecznego oraz zrównoważonego działania i rozwoju podmiotów Grupy BOŚ, poprzez m.in. ograniczenie i utrzymanie ryzyka operacyjnego na akceptowalnym poziomie w ramach przyjętych przez Bank limitów na ryzyko operacyjne oraz podejmowanie adekwatnych działań w reakcji na zaistniałe zdarzenia ryzyka operacyjnego.

W Grupie stosuje się system zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na wszystkich pracownikach.

W Banku funkcjonuje komórka organizacyjna Centrali ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym, stanowiąca drugi poziom zarządzania ryzykiem operacyjnym, która odpowiada m.in. za organizację systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz monitoruje poziom ryzyka w spółkach Grupy kapitałowej BOŚ S.A.

W Banku oraz w podmiotach zależnych istotnych w zakresie generowanego ryzyka operacyjnego, zbierane są informacje o istotnych zdarzeniach ryzyka operacyjnego. Informacje te gromadzone są przez Bank w dedykowanej aplikacji informatycznej i wykorzystywane do:

1. bieżącego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego,
2. monitorowania działań podejmowanych w związku z zaistniałymi zdarzeniami,
3. pomiaru lub szacowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
4. generowania raportów dotyczących zaistniałych zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, w tym raportów na potrzeby instytucji zewnętrznych.

Bank określa podstawowe limity na ryzyko operacyjne, w tym w szczególności limit tolerancji oraz apetytu w skali całego Banku, a także docelowy profil ryzyka operacyjnego. Stopień wykorzystania przyjętych limitów tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne kontrolowany jest poprzez okresowe monitorowanie wielkości ponoszonych strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego jest dokonywany z wykorzystaniem metod ilościowych, jakościowych oraz mieszanych, w tym m.in. poprzez:

1. obliczanie wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wg. metody standardowej,
2. obliczanie i monitorowanie kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
3. przeglądy ryzyka operacyjnego (samoocena potencjalnego ryzyka operacyjnego),
4. przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

W Banku testy warunków skrajnych dla ryzyka operacyjnego przeprowadzane są za pomocą trzech metod: analizy wrażliwości, analizy odwrotnej, analizy scenariuszowej. TWS przeprowadzane są raz w roku. W wyniku przeprowadzonych dotychczas testów warunków skrajnych, wielkość przyjętych w scenariuszach strat, skonfrontowana z wielkością dostępnego kapitału w postaci wyznaczonych na ryzyko operacyjne limitu tolerancji

i wymogu kapitałowego, dla większości scenariuszy, potwierdziła zdolność absorpcji strat z tytułu ryzyka operacyjnego przez wyznaczony na to ryzyko wymóg kapitałowy z tyt. ryzyka operacyjnego oraz limit tolerancji na ryzyko operacyjne. W przypadku scenariuszy, w których hipotetyczny poziom strat przekroczył poziom kapitałów utrzymywanych na ryzyko operacyjne, w Banku podejmowane są działania ograniczające ryzyko ich materializacji.

W ramach systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku oraz podmiotach zależnych istotnych w zakresie generowanego ryzyka operacyjnego, projektowane są przepisy wewnętrzne z uwzględnieniem wbudowania w te przepisy podziału kompetencji, który zapobiega przyporządkowaniu zakresu odpowiedzialności mogącemu prowadzić do konfliktów interesów oraz mechanizmów ograniczających ryzyko operacyjne.

W celu ograniczania ekspozycji na ryzyko operacyjne Bank stosuje m.in. następujące instrumenty (metody, techniki i narzędzia):

1. organizacja pracy zapewniająca ograniczenie powstania ryzyka operacyjnego poprzez, m.in. rozdzielenie funkcji wykonawczych od kontrolnych, ustalenie limitów w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku, zarządzanie prawami dostępu do pomieszczeń i systemów w celu ograniczenia możliwości dokonywania działań przez nieuprawnione osoby,
2. polityka kadrowa,
3. kontrola wewnętrzna,
4. strategiczne limity wewnętrzne na ryzyko operacyjne tj. limit tolerancji i apetytu,
5. okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oparte o proces samooceny,
6. mapy ryzyka budowane w celu identyfikacji źródeł występowania potencjalnych zagrożeń oraz dokonania oceny poziomu ryzyka z tego tytułu,
7. testy warunków skrajnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
8. wartości progowe kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
9. klauzule w zawieranych umowach z podmiotami zewnętrznymi, ograniczające ryzyko operacyjne,
10. ubezpieczenie mienia bankowego w wyspecjalizowanych firmach,
11. dokumentowanie stosowanych w Banku rozwiązań metodycznych, procesowych, organizacyjnych i informatycznych,
12. automatyzacja czynności w wyniku zastosowania rozwiązań informatycznych oraz zwiększenie jakości działań poprzez wykorzystywanie specjalistycznego oprogramowania,
13. plany ciągłości działania i plany awaryjne opracowywane dla krytycznych procesów biznesowych Banku,
14. analiza adekwatności obliczonych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego, do rzeczywiście ponoszonego ryzyka operacyjnego przez Bank,
15. szkolenia wewnętrzne dla pracowników Banku mające na celu uświadomienie i zrozumienie roli, wpływu oraz sposobów postępowania w zakresie ryzyka operacyjnego.

Poziom i profil ryzyka operacyjnego, poziom wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne oraz wielkość strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego są regularnie monitorowane w dedykowanej komórce organizacyjnej Centrali Banku ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz raportowane: Radzie Nadzorczej Banku, Komitetowi ds. Ryzyka przy Radzie Nadzorczej Banku, Zarządowi Banku oraz Komitetowi Ryzyka Operacyjnego w Banku.

W I półroczu 2023 roku w Grupie nie identyfikowano istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego wywołanych czynnikami zewnętrznymi, które wpływałyby na stabilność i bezpieczeństwo funkcjonowania Banku oraz podmiotów Grupy BOŚ.

7.5. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, przepisów wewnętrznych i standardów rynkowych. Bank zapewnia zgodność działania z przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi i standardami rynkowymi poprzez funkcję kontroli (stosowanie mechanizmów kontrolnych i monitorowanie ich przestrzegania) oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, który obejmuje identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności oraz raportowanie w tym zakresie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

Podstawowe zasady zapewniania zgodności w Banku w ramach funkcji kontroli i procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności zostały określone w Polityce zgodności Banku Ochrony Środowiska S.A., opracowanej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą oraz Zasadach zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku Ochrony Środowiska S.A.,

W Banku funkcjonuje wyodrębniona, samodzielna komórka do spraw zgodności, podlegająca bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku, która odpowiada za realizację przypisanych jej obowiązków w ramach funkcji kontroli i wykonywanie zadań w ramach zarządzania ryzykiem braku zgodności. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności, realizowany przez komórkę ds. zgodności przy udziale innych komórek organizacyjnych I i II linii obrony, obejmuje:

1. identyfikację ryzyka braku zgodności, w szczególności w fazie projektowania nowych produktów i przepisów wewnętrznych,
2. ocenę ryzyka braku zgodności,
3. kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności,
4. przedstawianie raportów o ryzyku braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

Bank wyodrębnia kluczowe obszary dla zapewniania zgodności:

1. wdrażanie i monitorowanie przestrzegania przepisów prawa i standardów rynkowych;
2. wdrażanie i monitorowanie przestrzegania standardów etycznych;
3. przyjmowanie/przekazywanie korzyści lub prezentów;
4. ochrona konsumentów w zakresie zbiorowych interesów klientów, w tym ochrona przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi;
5. oferowanie i obsługa produktów, w tym wdrażanie nowych produktów, z uwzględnieniem produktów ubezpieczeniowych, oraz postępowanie ze skargami i reklamacjami klientów;
6. realizacja obowiązków informacyjnych względem klientów Banku;
7. przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesów;
8. obrót instrumentami finansowymi;
9. przeciwdziałanie praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

W I półroczu 2023 roku nie odnotowano zdarzeń, które w sposób istotny wpłynęłyby na poziom ryzyka braku zgodności, Bank koncentrował swoje działania na zapobieganiu wystąpieniu ryzyka braku zgodności.

7.6. Ryzyko modeli

Ryzyko modeli w Grupie BOŚ koncentruje się w Banku. BOŚ Leasing – EKO Profit S.A. posiada wyłącznie modele nieistotne, dla których ryzyko nie jest oceniane. Dom Maklerski BOŚ S.A. na dzień 30 czerwca 2023 roku nie wykorzystuje modeli w swojej działalności.

Ryzyko modeli jest definiowane w Banku zgodnie z wymaganiami nadzorczymi jako potencjalna strata, która może zostać poniesiona w wyniku podejmowania decyzji opierających się na danych uzyskanych w procesach stosowania modeli wewnętrznych, z powodu błędów związanych z opracowywaniem, wdrażaniem lub stosowaniem takich modeli (art. 3, ust. 1, pkt. 11, CRDIV).

Proces identyfikacji, oceny i monitoringu ryzyka modeli obejmuje obszary związane z:

1. ryzykiem wykorzystywania nieprawidłowych, niekompletnych danych,
2. ryzykiem błędnych założeń modeli, założeń nieadekwatnych do estymowanego procesu,
3. ryzykiem metodologicznym wynikającym z użycia w procesie budowy modeli, niewłaściwych metodyk i technik estymacji,
4. ryzykiem prowadzenia niedostatecznego monitoringu, walidacji i aktualizacji modeli, a także ryzyka stosowania niepoprawnie wdrożonego poprawnego, ale błędnie zaimplementowanego modelu.

Z uwagi na szerokie wykorzystanie modeli wspierających podstawowe procesy w BOŚ S.A., np.: proces kredytowy, procesy zarządzania kapitałem, procesy zarządzania ryzykiem kredytowym, rynkowym i finansowym, ryzyko modeli jest uznawane w Banku za ryzyko stale istotne. Na ryzyko modeli jest szacowany i utworzony kapitał wewnętrzny.

Zarządzanie ryzykiem modeli jest realizowane w Grupie zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, m.in. z zasadami szacowania i alokacji kapitału wewnętrznego, polityką zarządzania ryzykiem modeli, metodyką zarządzania ryzykiem modeli oraz metodykami walidacji modeli istotnych. Działania w zakresie zarządzania ryzykiem modeli są koordynowane przez komórkę organizacyjną Centrali ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz niezależną jednostkę: komórkę organizacyjną Centrali ds. walidacji modeli, bezpośrednio podlegającą Wiceprezesowi Zarządu Banku koordynującemu organizacyjnie realizację zadań Obszaru Ryzyka.

W celu szybkiej i precyzyjnej identyfikacji ryzyka modeli, w Banku funkcjonuje wystandaryzowany, kompleksowy proces zarządzania tym ryzykiem, który obejmuje:

1. identyfikację nowych modeli,
2. cykl życia modeli,
3. zasady oceny istotności funkcjonujących w Banku modeli,
4. zasady funkcjonowania dzienników modeli - w dziennikach modeli umieszczane są m.in. informacje nt. funkcjonujących modeli, zestawu ich parametrów, zmian wprowadzanych do modeli, ich aktualizacji i prowadzonych przeglądów. Dzienniki stanowią bazę informacyjną nt. istotności modeli, wyników monitoringu i walidacji modeli oraz poziomów ryzyka w zakresie modeli istotnych,
5. standardy i zasady monitorowania i raportowania ryzyka modeli - w przypadku modeli istotnych monitoring modelu odbywa się w cyklu kwartalnym, dla pozostałych modeli jest to okres roczny. W wyjątkowych przypadkach, wynikających w szczególności z ograniczonej dostępności danych lub znaczącej pracochłonności monitoringu, częstotliwość monitoringu może być mniejsza (jednakże nie mniejsza niż roczna dla modeli istotnych oraz nie mniejsza niż trzyletnia dla modeli nieistotnych). Raportowanie prowadzone jest w cyklu kwartalnym. Dodatkowo prowadzona jest roczna ocena realizacji Polityki zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku,
6. zasady prowadzenia walidacji modeli - walidacja modeli prowadzona jest przez niezależne Biuro Walidacji Modeli, co do zasady raz w roku w przypadku modeli istotnych. Dla niektórych rodzajów modeli istotnych, jeżeli wynika to wprost ze specyfiki ich funkcjonowania, częstotliwość walidacji może być mniejsza niż roczna (jednakże nie mniejsza niż trzyletnia). Pozostałe modele walidowane są w ramach tzw. walidacji doraźnej na polecenie Zarządu Banku, odpowiedniego Komitetu, na podstawie zaleceń zewnętrznych lub wewnętrznych lub na wniosek właściciela modelu.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku, w Grupie funkcjonują 25 modele, w tym 9 modeli uznanych za istotne oraz 16 modeli uznanych za nieistotne. Modele istotne funkcjonują tylko w Banku. Ryzyka związane z modelami istotnymi Banku są oceniane cyklicznie, zgodnie ze standardami przyjętymi w regulacjach wewnętrznych, z uwzględnieniem kalkulacji kapitału wewnętrznego związanego z zabezpieczeniem się Banku przed ryzykiem modeli. Raportowanie dotyczące statusu działań w zakresie zarządzania modelami i ich walidacji obejmuje ocenę ryzyka modeli, poziom tolerancji i związany z tym poziom kapitału alokowany na ryzyko modeli. Raporty z walidacji modeli istotnych są prezentowane i akceptowane na posiedzeniach odpowiednich Komitetów powołanych przez Zarząd Banku.

Zagregowany poziom ryzyka modeli według stanu na 30 czerwca 2023 roku kształtuje się na poziomie umiarkowanym. Dodatkowo, żaden pojedynczy model istotny nie generuje ryzyka na poziomie wyższym niż umiarkowany. Zagregowany poziom ryzyka modeli mieści się w poziomie tolerancji na to ryzyko przyjętym przez Radę Nadzorczą.

8. Wynik z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane				za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane			
	Przychody z tytułu odsetek		Przychody o podobnym charakterze do odsetek	Razem	Przychody z tytułu odsetek		Przychody o podobnym charakterze do odsetek	Razem
	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy		Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy	
Należności od banków i Banku Centralnego	34 659	-	-	34 659	20 468	-	-	20 468
Należności od klientów instytucjonalnych	364 271	-	47	364 318	236 127	-	312	236 439
Należności od klientów detalicznych	108 490	-	166	108 656	65 859	-	8	65 867
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu	59 494	231 322	-	290 816	22 436	92 708	-	115 144
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	1 937	1 937	-	-	1 846	1 846
Transakcje zabezpieczające	-	-	10 670	10 670	-	-	2 107	2 107
Razem	566 914	231 322	12 820	811 056	344 890	92 708	4 273	441 871

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane			za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane		
	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:						
Rachunków bankowych i depozytów od banków	1 487	-	1 487	1 057	-	1 057
Rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych	136 594	-	136 594	47 351	-	47 351
Rachunków bankowych i depozytów klientów detalicznych	233 614	-	233 614	47 570	-	47 570
Kredytów i pożyczek od banków	-	-	-	-	-	-
Kredytów i pożyczek od klientów	8 054	-	8 054	114	-	114
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty (JESSICA)	663	-	663	420	-	420
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	16 745	-	16 745	10 514	-	10 514
Transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	-	-
Zobowiązań leasingowych	1 756	-	1 756	2 035	-	2 035
Pozostałe	1 240	-	1 240	3	-	3
Razem	400 153	-	400 153	109 064	-	109 064

9. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty z tytułu usług maklerskich	44 642	49 580
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	17 504	18 229
Prowizje od kredytów	19 457	18 379
Prowizje od gwarancji i akredytyw	3 705	4 076
Opłaty związane z zarządzaniem portfelem oraz pozostałe opłaty związane z zarządzaniem	278	263
Pozostałe opłaty	3	4
Razem	85 589	90 531
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty z działalności maklerskiej, w tym:	17 133	16 564
<i>z działalności powierniczej</i>	414	327
Opłaty z tytułu kart płatniczych	3 585	3 872
Opłaty od rachunków bieżących	296	675
Opłaty z tytułu obsługi bankomatów	218	466
Prowizje z tytułu należności od klientów	4	74
Pozostałe opłaty	366	321
Razem	21 602	21 972

10. Przychody z tytułu dywidend

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	42	101
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	8 118	6 924
Razem	8 160	7 025

11. Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	1 838	- 8 046
Pochodne instrumenty finansowe	22 567	31 549
Należności od klientów	- 165	6
Papiery wartościowe wyceniane wg opcji wartości godziwej przez wynik finansowy oraz powiązane z nimi pochodne instrumenty finansowe	2 264	- 2 322
Razem	26 504	21 187

12. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Rozwiązanie rezerw na zobowiązania, w tym:	1 926	712
<i>rezerwy na zobowiązania i roszczenia</i>	776	476
<i>rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki</i>	760	-
<i>pozostałe rezerwy</i>	390	236
Przychody z tytułu rozwiązania odpisów aktualizujących wartość należności	2 938	3 857
Przychody z tytułu odzyskanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych	5 621	124
Przychody z tytułu sprzedaży lub likwidacji środków trwałych, wartości niematerialnych	98	50
Przychody z tytułu zwrotu koszty windykacji należności	405	768
Przychody od sprzedaży towarów i usług	8 639	10 666
Korekta odsetek od zerwanych depozytów z lat ubiegłych	631	695
Przychody z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	54	35
Przychody z umów/produktów realizowanych przez Bank	1 306	101
Pozostałe	1 844	2 702
Razem	23 462	19 710

13. Pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Likwidacja środków trwałych, wartości niematerialnych	17	107
Przekazane darowizny	1 913	1 447
Utworzenie rezerw na zobowiązania i roszczenia, w tym:	640	1 440
<i>rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów</i>	-	9
<i>rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia</i>	274	1 394
<i>rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki</i>	354	-
<i>pozostałe rezerwy</i>	12	37
Odpisy aktualizujące wartość należności	5 260	12 537
Koszty windykacji należności	1 296	1 705
Korekta odsetek i prowizji od kredytów z lat ubiegłych	2 919	3 249
Koszty opłat leasingowych	2 343	1 473
Koszty utrzymania i administracji wynajmowanych lokali własnych	217	177
Koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien	856	670
Koszty błędnych transakcji maklerskich	107	149
Koszty z tyt. płatności dotyczących operatów szacunkowych	76	304
Koszty NKUP z tyt. zasądzonych pozostałych należności dot. kred./poż. hipotecznych w walutach obcych	4 911	1 291
Pozostałe	2 048	1 893
Razem	22 603	26 442

14. Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zmiana korekty wartości bilansowej brutto kredytów z tytułu ryzyka prawnego	-110 588	-
Zmiana rezerwy z tytułu ryzyka prawnego	2 277	-4 983
Koszty rozliczenia z klientami warunków umowy lub unieważniania przewyższające rezerwę lub korektę wartości bilansowej brutto kredytu	-53 482	-
Razem	- 161 793	- 4 983

15. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	- 15 303	1 906
Papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	- 45	- 23
Należności od banków	37	89
Należności od klientów oraz zobowiązania pozabilansowe, w tym:	21 339	- 94 424
należności bilansowe	24 305	- 91 662
<i>od klientów detalicznych</i>	1 230	- 24 412
<i>od klientów instytucjonalnych</i>	23 075	- 67 250
zobowiązania pozabilansowe	- 2 966	- 2 762
<i>od klientów detalicznych</i>	- 69	152
<i>od klientów instytucjonalnych</i>	- 2 897	- 2 914
Razem	6 028	- 92 452

Wynik odpisów z tyt. utraty wartości na należności od klientów:

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Wycena indywidualna	- 7 238	- 64 322
Wycena grupowa	31 543	- 27 340
Razem	24 305	- 91 662

16. Ogólne koszty administracyjne

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Świadczenia pracownicze	126 980	109 682
Koszty administracyjne, w tym:	92 292	97 128
<i>koszty rzeczowe</i>	62 343	58 222
<i>podatki i opłaty</i>	5 447	4 187
<i>składka i wpłaty na BFG</i>	22 667	33 127
<i>składka i wpłaty na KNF</i>	1 447	1 446
<i>składka na pokrycie kosztów działalności Rzecznika Finansowego</i>	328	100
<i>składka na rzecz Izby Domów Maklerskich</i>	60	46
Amortyzacja, w tym:	36 218	30 498
<i>środków trwałych</i>	9 740	7 431
<i>wartości niematerialnych</i>	17 987	14 563
<i>prawa do użytkowania</i>	8 491	8 504
Razem	255 490	237 308

17. Obciążenia podatkowe

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Podatek bieżący	- 52 216	- 32 839
Podatek odroczony	9 131	5 627
Razem	- 43 085	- 27 212
Zysk brutto	98 836	111 089
Podatek dochodowy według stawki 19 %	- 18 779	- 21 107
Trwałe różnice pomiędzy wynikiem brutto a podstawą opodatkowania	- 25 363	- 6 099
zmniejszające:	26 858	11 471
<i>rozwiązane odpisy aktualizujące</i>	610	1 200
<i>otrzymane dywidendy</i>	2 387	1 639
<i>wycena spółek zależnych metodą praw własności</i>	7 009	5
<i>przychody z tytułu odzyskanych należności nieściągalnych</i>	1 196	-
<i>rozwiązanie rezerw, w tym rezerwy na postępowania sądowe i roszczenia na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi</i>	9 182	8 627
<i>dochody z tytułu korekty WBB - rozwiązanie rezerwy na postępowania sądowe i roszczenia na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi</i>	4 801	-
<i>pozostałe</i>	1 673	-
zwiększające:	- 52 585	- 17 845
<i>utworzone odpisy aktualizujące</i>	- 2 353	- 966
<i>utworzone rezerwy na pozostałe zobowiązania, w tym rezerwy na postępowania sądowe i roszczenia na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi</i>	- 8 653	- 9 394
<i>zapłacone składki na BFG</i>	- 4 178	- 6 133
<i>wycena spółek</i>	- 7 009	- 5
<i>koszty z tytułu korekty WBB - rezerwa na postępowania sądowe i roszczenia na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi</i>	- 28 767	-
<i>pozostałe</i>	- 1 625	- 1 347
odliczenia od dochodu:	364	275
<i>darowizny</i>	364	275
Obciążenia podatkowe dotyczące wyniku finansowego roku bieżącego	- 44 142	- 27 206
Zmiana obciążeń podatkowe wyniku roku bieżącego dotyczące lat ubiegłych	1 057	- 6
Razem obciążenia podatkowe wyniku finansowego	- 43 085	- 27 212
Efektywna stawka podatkowa	44%	24%

Szczegółowe informacje na temat odroczonego podatku dochodowego przedstawiono w nocie 26.

18. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zysk netto	55 751	83 877
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tysiącach)	92 910	92 910
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w zł, gr)	0,60	0,90

Zysk rozdzielony na akcję jest równy zyskowi podstawowemu na akcję w prezentowanych okresach.

19. Należności od innych banków

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych	109 437	213 790
Lokaty w innych bankach poniżej 3-mcy	9	1 828
<i>w tym: lokaty w innych bankach poniżej 3-mcy (środki pieniężne klientów Domu Maklerskiego BOŚ S.A.)</i>	9	1 828
Należności z tytułu zabezpieczeń instrumentów pochodnych	5 283	12 546
Papiery dłużne zaklasyfikowane do portfela należności od innych banków	15 153	15 162
Razem brutto	129 882	243 326
Odpisy z tytułu utraty wartości papierów dłużnych zaklasyfikowanych do portfela należności od innych banków	- 458	- 495
Razem netto	129 424	242 831

20. Aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

Wyszczególnienie aktywów	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	188 684	226 014
<i>transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych</i>	15 433	13 569
<i>transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej</i>	145 058	196 081
<i>kontrakty terminowe i opcje</i>	28 193	16 364
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	33 299	37 245
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	5 919	20 643
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	27 380	16 602
Razem aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	221 983	263 259
Wyszczególnienie zobowiązań	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	106 684	152 070
<i>transakcje wymiany walut i walutowych instrumentów pochodnych</i>	4 743	6 241
<i>transakcje instrumentami pochodnymi stopy procentowej</i>	99 651	144 107
<i>kontrakty terminowe i opcje</i>	2 290	1 722
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	3 065	907
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	3 065	907
Razem zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	109 749	152 977

21. Inwestycyjne papiery wartościowe

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane				31-12-2022			
	Wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Dłużne papiery wartościowe:	7 531 330	2 221 898	117 991	9 871 219	6 915 813	1 900 215	106 625	8 922 653
<i>obligacje Skarbu Państwa</i>	2 531 748	1 853 472	-	4 385 220	1 827 141	1 691 585	-	3 518 726
<i>bony pieniężne NBP – ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych</i>	3 994 756	-	-	3 994 756	4 465 127	-	-	4 465 127
<i>obligacje instytucji samorządowych</i>	53 075	-	-	53 075	65 878	-	-	65 878
<i>obligacje innych banków</i>	536 730	107 150	117 991	761 871	294 800	87 515	106 625	488 940
<i>obligacje pozostałych instytucji finansowych</i>	415 021	261 276	-	676 297	262 867	121 115	-	383 982
Kapitałowe papiery wartościowe	85 458	-	-	85 458	85 465	-	-	85 465
<i>notowane</i>	18 543	-	-	18 543	18 543	-	-	18 543
<i>nienotowane</i>	66 915	-	-	66 915	66 922	-	-	66 922
Razem	7 616 788	2 221 898	117 991	9 956 677	7 001 278	1 900 215	106 625	9 008 118

22. Należności od klientów

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane			31-12-2022		
	Należności od klientów brutto	Odpisy z tyt. utraty wartości	Należności od klientów netto	Należności od klientów brutto	Odpisy z tyt. utraty wartości	Należności od klientów netto
Wycena wg zamortyzowanego kosztu	11 480 119	1 078 813	10 401 306	12 189 201	1 109 244	11 079 957
Należności od klientów detalicznych	2 586 138	283 635	2 302 503	2 863 508	274 472	2 589 036
kredyty w rachunku bieżącym	4 638	3 680	958	4 342	3 597	745
kredyty gotówkowe	346 357	109 599	236 758	330 189	98 897	231 292
kredyty mieszkaniowe	1 985 939	129 940	1 855 999	2 266 344	134 239	2 132 105
kredyty i pożyczki pozostałe	249 204	40 416	208 788	262 633	37 739	224 894
Należności od klientów instytucjonalnych	8 893 981	795 178	8 098 803	9 325 693	834 772	8 490 921
kredyty obrotowe	962 687	63 666	899 021	859 701	63 439	796 262
kredyty i pożyczki terminowe	6 898 488	693 691	6 204 797	7 322 041	731 321	6 590 720
należności faktoringowe	490 382	12 116	478 266	558 555	6 356	552 199
należności leasingowe	253 119	21 818	231 301	217 246	20 297	196 949
skupione wierzytelności	86 148	1 286	84 862	92 826	903	91 923
papiery wartościowe komercyjne	203 157	2 601	200 556	275 324	12 456	262 868
Wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	215	-	-	3 050
Należności od klientów detalicznych	-	-	175	-	-	270
kredyty i pożyczki w rachunku bieżącym	-	-	7	-	-	9
kredyty i pożyczki mieszkaniowe	-	-	66	-	-	99
kredyty i pożyczki pozostałe	-	-	102	-	-	162
Należności od klientów instytucjonalnych	-	-	40	-	-	2 780
kredyty i pożyczki terminowe	-	-	40	-	-	2 780
Razem	-	-	10 401 521	-	-	11 083 007
Złożone depozyty zabezpieczające	34 362	50	34 312	36 296	45	36 251
Pozostałe należności	6 055	-	6 055	6 569	-	6 569
Razem należności od klientów	-	-	10 441 888	-	-	11 125 827

W należnościach od klientów znajdują się kredyty preferencyjne z dopłatami do odsetek od NFOŚiGW i WFOŚiGW, które w prezentowanych okresach wynoszą (wartość nominalna):

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kredyty preferencyjne z dopłatami, w tym:	30 073	35 928
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	29 972	33 126
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	101	2 802

Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa brutto należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych przed uwzględnieniem kosztów ryzyka prawnego	Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Wartość bilansowa brutto należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych po uwzględnieniu kosztów ryzyka prawnego*
	30-06-2023 niebadane		
Należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych - korekta pomniejszająca wartość bilansową należności	1 162 926	466 891	696 035
Rezerwa wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		141 617	
Razem		608 508	

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa brutto należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych przed uwzględnieniem kosztów ryzyka prawnego	Wpływ ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych	Wartość bilansowa brutto należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych po uwzględnieniu kosztów ryzyka prawnego*
	31-12-2022		
Należności z tytułu kredytów na nieruchomości w walutach obcych - korekta pomniejszająca wartość bilansową należności	1 332 819	398 307	934 512
Rezerwa wynikająca z ryzyka prawnego dotyczącego kredytów hipotecznych w walutach obcych		116 457	
Razem		514 764	

*Obejmuje zmiany wartości bilansowej brutto wykazane w nocie 14 Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów:

Wyszczególnienie	Odpisy na należności od klientów detalicznych					Odpisy na należności od klientów instytucjonalnych				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2023	10 367	6 351	257 351	403	274 472	86 712	50 924	703 979	- 6 843	834 772
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia aktywów finansowych	2 816	224	-	-	3 040	11 639	1 088	1 219	18 205	32 151
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	161	1 248	12 609	- 187	13 831	- 3 069	12 111	29 094	- 535	37 601
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania aktywa finansowego, w tym:	- 665	- 246	- 6 797	-	- 7 708	- 6 235	- 15 885	- 87 226	-	- 109 346
<i>zmiana odpisów wynikająca z instrumentów finansowych, które zostały odpisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej</i>	- 1	- 4	- 1 792	-	- 1 797	-	-	- 63 526	-	- 63 526
Zmiana odpisów wynikająca z transferów aktywa finansowego pomiędzy koszykami	1 762	- 3 133	1 371	-	-	- 4 292	2 637	1 655	-	-
Transfer do koszyka 1	2 436	- 1 823	- 613	-	-	673	- 373	- 300	-	-
Transfer do koszyka 2	- 402	846	- 444	-	-	- 4 444	4 251	193	-	-
Transfer do koszyka 3	- 272	- 2 156	2 428	-	-	- 521	- 1 241	1 762	-	-
Inne zmiany	- 1	- 2	3	-	-	- 1	1	-	-	-
Stan na koniec okresu 30-06-2023	14 440	4 442	264 537	216	283 635	84 754	50 876	648 721	10 827	795 178

Wyszczególnienie	Odpisy na należności od klientów detalicznych					Odpisy na należności od klientów instytucjonalnych				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2022	18 403	15 674	281 990	32	316 099	69 694	64 860	670 974	999	806 527
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia aktywów finansowych	1 042	1	-	236	1 279	9 430	454	106	-	9 990
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	- 4 122	- 1 640	50 180	58	44 476	- 318	17 573	82 997	1 913	102 165
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania aktywa finansowego, w tym:	- 880	- 392	- 9 387	2	- 10 657	- 2 905	- 3 007	- 9 167	-	- 15 079
<i>zmiana odpisów wynikająca z instrumentów finansowych, które zostały odpisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej</i>	-	-	- 47	-	- 47	-	-	- 10	-	- 10
Zmiana odpisów wynikająca z transferów aktywa finansowego pomiędzy koszykami	3 083	- 4 557	1 474	-	-	- 3 722	225	3 497	-	-
Transfer do koszyka 1	4 420	- 3 435	- 985	-	-	4 055	- 4 054	- 1	-	-
Transfer do koszyka 2	- 900	3 367	- 2 467	-	-	- 5 816	5 486	330	-	-
Transfer do koszyka 3	- 437	- 4 489	4 926	-	-	- 1 961	- 1 207	3 168	-	-
Inne zmiany	200	585	5 094	-	5 879	- 212	- 579	- 5 088	-	- 5 879
Stan na koniec okresu 30-06-2022	17 726	9 671	329 351	328	357 076	71 967	79 526	743 319	2 912	897 724

23. Zobowiązania wobec klientów

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Klienci detaliczni	10 846 219	10 120 218
<i>rachunki bieżące/rozliczeniowe</i>	4 311 324	4 270 044
<i>lokaty terminowe</i>	6 534 895	5 850 174
Klienci instytucjonalni	7 488 676	7 944 141
<i>rachunki bieżące/rozliczeniowe</i>	4 566 934	5 645 340
<i>lokaty terminowe</i>	2 921 742	2 298 801
Pozostali klienci	69 362	118 584
Kredyty i pożyczki otrzymane od międzynarodowych instytucji finansowych	540 776	589 675
Środki funduszy z przeznaczeniem na kredyty	61 470	48 191
Razem	19 006 503	18 820 809

W I półroczu 2023 roku oraz w 2022 roku Grupa BOŚ nie odnotowała żadnych opóźnień w płatnościach rat kapitałowych lub odsetkowych, ani nie naruszyła żadnych innych postanowień umownych wynikających ze swoich zobowiązań.

24. Zobowiązania podporządkowane

Seria	Waluta	Warunki oprocentowania	Termin wymagalności/wykupu	Wartość nominalna	Stan zobowiązań	Wartość nominalna	Stan zobowiązań
				30-06-2023 niebadane		31-12-2022	
Seria AA1	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	7 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	34 214	35 856	34 214	35 927
Seria AA2	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	7 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	65 786	67 016	65 786	67 077
Seria P	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	150 000	156 580	150 000	156 945
Seria R1	PLN	WIBOR 6M + marża (kupony 6-miesięczne)	10 lat (z opcją wykupu po 5 latach)	83 000	85 011	83 000	85 086
Razem				333 000	344 463	333 000	345 035

25. Rezerwy

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe w tym:	37 203	34 238
<i>otwarte linie kredytowe</i>	24 054	20 804
<i>gwarancje</i>	13 149	13 434
Rezerwa na świadczenia pracownicze - odprawy emerytalne i rentowe	4 241	4 314
Rezerwa na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi	141 617	116 457
Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów	194	260
Rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki	2 304	2 710
Rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia	6 976	7 479
Razem	192 535	165 458

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rezerwa na udzielone zobowiązania warunkowe		
Stan na początek okresu	34 238	29 347
<i>utworzenie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych</i>	36 824	82 726
<i>rozwiązanie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych</i>	- 33 860	- 77 833
<i>Inne</i>	1	- 2
Stan na koniec okresu	37 203	34 238
Rezerwa na świadczenia pracownicze		
Stan na początek okresu	4 314	3 794
<i>utworzenie rezerw</i>	150	1 079
<i>wykorzystanie rezerw</i>	- 223	- 559
Stan na koniec okresu	4 241	4 314
Rezerwa na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi		
Stan na początek okresu	116 457	51 965
<i>utworzenie rezerw</i>	16 255	95 855
<i>różnice kursowe z wyceny rezerw</i>	- 5 212	26 520
<i>wykorzystanie rezerw</i>	-	-57 883
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 18 533	-
<i>należności bezumowne</i>	32 650	-
Stan na koniec okresu	141 617	116 457

Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów		
Stan na początek okresu	260	952
<i>utworzenie rezerw</i>	9	10
<i>wykorzystanie rezerw</i>	- 45	- 85
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 30	- 617
Stan na koniec okresu	194	260
Rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki		-
Stan na początek okresu	2 710	-
<i>utworzenie rezerw</i>	354	2 710
<i>rozwiązanie rezerwy</i>	- 760	-
Stan na koniec okresu	2 304	2 710
Rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia		
Stan na początek okresu	7 479	8 564
<i>utworzenie rezerw</i>	273	29 998
<i>wykorzystanie rezerw</i>		- 28 359
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 776	- 2 724
Stan na koniec okresu	6 976	7 479
Razem stan rezerw na koniec okresu	192 535	165 458

Rezerwy na postępowania sądowe i roszczenia, na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi oraz z tytułu zwrotu prowizji utworzone zostały w wysokości przewidywanych wpływów korzyści ekonomicznych w prezentowanych poniżej okresach:

Wyszczególnienie	01-01-2023 30-06-2023		01-01-2022 31-12-2022	
	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści	Kwota	Przewidywany wpływ korzyści
Rezerwa na zobowiązania wobec klientów	6 200	do roku	6 200	do roku
Rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia	776	-	1 279	-
	86	do roku	494	do roku
	690	powyżej roku	785	powyżej roku
Rezerwa na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi	141 617	-	116 457	-
	27 488	do roku	14 023	do roku
	114 129	powyżej roku	102 434	powyżej roku
Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów	194	-	260	-
	65	do roku	87	do roku
	129	powyżej roku	173	powyżej roku
Rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki	2 304	-	2 710	-
	768	do roku	903	do roku
	1 536	powyżej roku	1 807	powyżej roku
Razem	151 091		126 906	

Informacje o wszczętych postępowaniach sądowych dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych lub indeksowanych do walut obcych

Informacje o postępowaniach sądowych dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych lub indeksowanych do walut obcych znajdują się w Nocie 29: Ryzyko prawne dotyczące kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej

Informacja o postępowaniach przeciwko Bankowi dotyczących zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C – 383/18 Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank, który zawiera wykładnię przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.

W odpowiedzi na pytanie prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy TSUE orzekł, że prawo konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie nałożone na konsumenta koszty.

Przeciwko Bankowi nie toczy się żadne postępowanie dotyczące zwrotu części kosztów kredytów konsumenckich w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku przed sądami toczyły się 2 postępowania przeciwko Bankowi, dotyczące zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą.

26. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczonego podatek dochodowy obliczany jest w stosunku do wszystkich różnic przejściowych przy zastosowaniu stawki podatku dochodowego w wysokości 19%.

Zobowiązania i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są przypisywane następującym pozycjom:

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:		
<i>przychodów do otrzymania</i>	54 212	56 519
<i>zyszek z tytułu wyceny aktywów</i>	47 113	53 172
<i>niezamortyzowanych środków trwałych objętych ulgą inwestycyjną</i>	12 672	44 343
<i>przychodów z nierozliczonej krótkiej sprzedaży</i>	496	-
<i>wartości netto umów leasingowych</i>	31 042	-
<i>zapłaconych prowizji do rozliczenia wg ESP</i>	10 395	9 123
<i>IBNR zaliczonego do kosztów podatkowych w latach ubiegłych</i>	373	497
<i>pozostałych różnic</i>	-	171
Razem	156 303	163 825

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu:		
<i>odpisów aktualizujących należności</i>	139 123	147 797
<i>otrzymanych prowizji do rozliczenia wg ESP</i>	11 650	9 344
<i>środków trwałych oddanych w leasing</i>	46 104	-
<i>rezerw na koszty rzeczowe i osobowe</i>	9 706	11 205
<i>kosztów do zapłacenia</i>	38 826	78 967
<i>otrzymanych odsetek od papierów wartościowych uprzednio zakupionych przez Bank</i>	22 029	23 027
<i>zniżek z tytułu wyceny aktywów</i>	43 266	62 842
<i>pozostałych różnic przejściowych</i>	15 592	4 098
Razem	326 296	337 280

27. Pozostałe zobowiązania

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rozliczenia międzybankowe	21 624	73 651
Zobowiązania wobec kontrahentów DM BOŚ	73 723	63 789
Rozliczenia międzyokresowe bierne	76 225	66 079
Rozliczenia publiczno-prawne	79 210	31 510
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	82 713	95 044
Provizje do rozliczenia w czasie	8 251	7 567
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	918	829
Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów	2 412	2 648
Pozostałe	6 227	7 127
Razem	351 303	348 244

28. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania warunkowe:	3 383 503	3 138 890
Finansowe, w tym:	2 914 936	2 672 372
otwarte linie kredytowe w tym:	2 889 930	2 657 528
<i>odwoławalne</i>	2 420 736	2 195 331
<i>nieodwoławalne</i>	469 194	462 197
otwarte akredytywy importowe	25 006	14 844
Gwarancyjne, w tym:	468 567	466 518
<i>poręczenia i gwarancje spłaty kredytu</i>	12 739	12 739
<i>gwarancje właściwego wykonania kontraktu</i>	455 828	453 779
Aktywa warunkowe:	2 246 908	2 167 513
Finansowe, w tym:	146 860	154 767
<i>otwarte linie kredytowe</i>	146 860	154 767
Gwarancyjne	2 078 453	2 010 194
Inne	21 595	2 552
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	5 630 411	5 306 403

29. Ryzyko prawne dotyczące kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej

W dniu 03 października 2019 roku Europejski Trybunał Sprawiedliwości (TSUE) wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C-260/18 Kamil Dziubak, Justyna Dziubak przeciwko Raiffeisen Bank International AG z siedzibą w Wiedniu prowadzącej działalność w Polsce w formie oddziału pod nazwą Raiffeisen Bank International AG Oddział w Polsce, dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, który zawiera wykładnię przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 05 kwietnia 1993 roku w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w odpowiedzi na pytania prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy po analizie postanowień umowy o kredyt indeksowany do CHF.

Zgodnie z treścią wyroku, TSUE nie odniósł się do kwestii niedozwolonego charakteru klauzul umownych, wskazując, że badanie występowania wszystkich przesłanek abuzywności oraz ocena postanowień umownych w każdej indywidualnej sprawie odrębnie należy do sądów krajowych. TSUE jednocześnie nie wykluczył możliwości uznania przez sąd krajowy możliwości dalszego funkcjonowania umowy bez mechanizmu indeksacji (co sprowadzałoby się do traktowania kredytu jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR), niemniej w ocenie TSUE rozwiązanie to uznano za niepewne. TSUE wykluczył możliwość uzupełniania treści umowy po eliminacji klauzul abuzywnych regułami wynikającymi z przepisów ogólnych prawa krajowego. TSUE potwierdził jednak możliwość uzupełnienia luk w umowie regułami wynikającymi z wyraźnego przepisu dyspozytywnego albo innymi regułami ustalonymi przez strony.

Od czasu wydania tego wyroku TSUE, wzrasta liczba spraw sądowych dotyczących umów kredytowych powiązanych z kursem walut obcych. Przyczyny zjawiska znaleźć można w nasilonej akcji marketingowej ze strony podmiotów reprezentujących kredytobiorców w postępowaniach sądowych i stałej obecności tematyki w mediach oraz kształtującej się niekorzystnie dla banków tendencji w orzecznictwie sądów krajowych.

Zdecydowana większość wyroków sądowych zapadających po orzeczeniu TSUE z 03 października 2019 roku nie jest korzystna dla banków, jednak orzecznictwo nadal nie jest do końca jednolite.

W dniu 07 maja 2021 roku Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów podjął uchwałę dotyczącą odpowiedzi na pytania postawione przez Rzecznika Finansowego, potwierdzając stanowisko, iż w razie nieważności umowy kredytu, każdej ze stron przysługuje odrębnie roszczenie o zwrot spełnionego świadczenia oraz wskazując, że umowa może być uznana za definitywnie bezskuteczną dopiero wtedy, gdy konsument zostanie należycie poinformowany o skutkach upadku umowy i nie wyrazi zgody na związanie postanowieniem uznanym za abuzywne.

Sądy krajowe rozpoznające sprawy dotyczące kredytów hipotecznych powiązanych z kursem walut obcych nadal zwracają się do TSUE z kolejnymi pytaniami prejudycjalnymi. Stanowisko TSUE w takich przypadkach może mieć wpływ na dalsze orzecznictwo sądów.

W dniu 15 czerwca 2023 roku TSUE wydał orzeczenie w sprawie C-520/21 w którym, odnosząc się do wzajemnych roszczeń konsumentów i banków związanych z korzystaniem z cudzego kapitału przez strony umów kredytowych indeksowanych kursem waluty obcej, po ich unieważnieniu, stwierdził, że przepisy Dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą konsument ma prawo żądać od instytucji kredytowej rekompensaty wykraczającej poza zwrot miesięcznych rat i kosztów zapłaconych z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty, pod warunkiem poszanowania celów dyrektywy 93/13 i zasady proporcjonalności oraz, że sprzeciwiają się one wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą instytucja kredytowa ma prawo żądać od konsumenta rekompensaty wykraczającej poza zwrot kapitału wypłaconego z tytułu wykonania tej umowy oraz poza zapłatę ustawowych odsetek za zwłokę od dnia wezwania do zapłaty.

Wobec powyższego orzeczenia, Bank rozważa obecnie zmianę strategii dochodzenia roszczeń od kredytobiorców po upadku umowy kredytowej. Analizowana jest koncepcja dochodzenia świadczenia nienależnego ustalonego jako zwaloryzowana kwota kapitału wypłaconego przez Bank na rzecz Kredytobiorcy.

Bank na bieżąco monitoruje orzecznictwo krajowe oceniając ryzyko prawne związane z kredytami waloryzowanymi kursem waluty obcej i uwzględnia w swoich analizach orzecznictwo TSUE.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku przed sądami zawisły łącznie 1 154 sprawy przeciwko Bankowi, dotyczące kredytów i pożyczek powiązanych z kursem waluty obcej, głównie CHF, w których wartość przedmiotu sporu wynosiła 420,19 mln zł. Zgłaszane w pozwach roszczenia wywodzone z umów kredytów i pożyczek powiązanych z kursem waluty obcej generalnie dotyczą uznania umowy kredytu/pożyczki za nieważną i zasądzenia.

Program Ugód dotyczący kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie, powiązanych z kursem waluty obcej

W styczniu 2021 roku grupa banków, w tym Bank Ochrony Środowiska S.A., w oparciu o założenia propozycji Przewodniczącego KNF ogłoszonej w grudniu 2020, rozpoczęła konsultacje międzysektorowe dotyczące stworzenia katalogu najlepszych praktyk celem dążenia do wypracowania ugody zawieranej z klientami na zasadzie dobrowolnej oferty.

Na podstawie tych konsultacji i w oparciu o propozycję Przewodniczącego KNF Bank opracował Program Ugód dla klientów spłacających kredyty mieszkaniowe powiązane z kursem waluty obcej. Program Ugód umożliwia klientom uwolnienie się od ryzyka kursowego przez przewalutowanie kredytu na PLN i spłatę pozostałego salda kredytu po jego redukcji do poziomu wynikającego z rzeczywiście wykonanych spłat na rzecz Banku w oparciu o harmonogram określony w PLN tak, jakby od początku kredyt ten był kredytem złotowym z oprocentowaniem według stawki WIBOR oraz odpowiedniej marży.

W dniu 08 grudnia 2021 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku wyraziło zgodę na Program Ugód. Z dniem 31 stycznia 2022 roku Bank uruchomił Program Ugód dla klientów spłacających kredyty hipoteczne powiązane z kursem waluty obcej na zasadach zaproponowanych przez Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego.

Do ugody z Bankiem w ramach Programu Ugód przystąpić może klient, którego kredyt jest w trakcie spłaty, i który zaciągnął go na własne cele mieszkaniowe. Do ugody może przystąpić również ten klient, który wszczął przeciwko Bankowi postępowanie o unieważnienie umowy kredytowej nie zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu. Szczegółowe warunki programu Ugód opisane zostały na stronie internetowej Banku <https://www.bosbank.pl/przewalutowanie-kredytu>.

Zarząd Banku dokonując szacunku rezerwy na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi na dzień 30 czerwca 2023 roku uwzględnił scenariusz zawierania ugód z klientami ze względu na oczekiwaną skłonność klientów do zawarcia porozumienia z Bankiem.

W 2022 roku klienci zgłosili 798 wniosków o zawarcie ugody dotyczących walutowych kredytów hipotecznych, z tego w I półroczu 2022 roku 598 wniosków. W 2022 roku podpisano 327 ugód, z czego w I półroczu 2022 roku 253 i 74 w II półroczu. W II półroczu 2022 roku Bank odnotował spadek zainteresowania klientów zawieraniem ugód w ramach Programu Ugód.

W odpowiedzi na odnotowany spadek zawieranych ugód w kwietniu 2023 roku Bank wprowadził zmiany w warunkach Programu Ugód mające na celu zwiększenie atrakcyjności zawarcia ugody przez klientów, a w efekcie wzrost liczby zawieranych ugód. W I półroczu 2023 roku do Banku wpłynęło 299 nowych wniosków, a ilość zawartych ugód wyniosła 118. W większości nowe ugody zostały zawarte po zmianach Programu Ugód dokonanych w kwietniu 2023 roku.

Łączna liczba wniosków od początku programu wyniosła 1097 a zawartych ugód 445.

Ujęcie ryzyka prawnego dotyczącego kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej

Unieważnienie umowy kredytu walutowego skutkuje wzajemnym zwrotem świadczeń spełnionych przez strony umowy. Zawarcie ugody z klientem na warunkach proponowanych przez Bank powoduje zmniejszenie kwoty kredytu pozostającego do spłaty. W obydwu przypadkach Bank odnotowuje spadek oczekiwanych przepływów pieniężnych i na tej podstawie zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe” ujmowana jest korekta wartości bilansowej brutto kredytu walutowego. W przypadku oszacowania zobowiązania wobec klienta

przewyższającego dotychczasową wartość bilansową brutto kredytu ujmowana jest rezerwa zgodnie z MSR 37. Bank ujmuje również rezerwę zgodnie z MSR 37 dotyczącą kredytów spłaconych na dzień bilansowy.

Korekta wartości bilansowej brutto kredytów walutowych zgodnie z paragrafem B5.4.6 MSSF 9 „Instrumenty finansowe” oraz rezerwa zgodnie z MSR 37 szacowane są na podstawie założonych scenariuszy zawarcia umowy oraz unieważnienia umowy kredytowej.

Założenia w ramach scenariusza uwzględniającego możliwość zawierania porozumienia z klientami opierają się na konwersji dotychczasowego kredytu denominowanego lub indeksowanego do waluty obcej na kredyt wyrażony w PLN. Przewidziane jest, że dotychczasowe spłaty kredytu denominowanego lub indeksowanego będą podlegać rozliczeniu wg harmonogramu spłaty kredytu tak, jakby od początku były on kredytem złotowym, tj. uwzględniając oprocentowanie wg odpowiedniej stopy WIBOR powiększonej o marżę. Wskutek takiej konwersji wartość dotychczasowego portfela kredytów denominowanych lub indeksowanych ulegnie zmniejszeniu, co odzwierciedlone jest w kwocie rezerwy.

W związku ze sprawami sądowymi Bank szacuje również wartość rezerwy wynikającej ze zgłoszonych pozwów oraz pozwów, których zgłoszenie przewiduje się w latach przyszłych. Wartość rezerwy jest szacowana na podstawie prawdopodobieństwa wydania niekorzystnego wyroku sądowego dla Banku i jego oczekiwanych skutków finansowych w zależności od rodzaju rozstrzygnięć sądowych. Przyjęte scenariusze niekorzystnych rozstrzygnięć bazują na opiniach prawnych i dotychczasowych doświadczeniach Banku. Przyjęte scenariusze uwzględniają stwierdzenie nieważności umowy lub zawarcia umowy sądowej.

W modelu kalkulacji rezerwy przyjęto również założenie co do prognozy liczby pozwów klientów w horyzoncie 5 lat. Liczba pozwów sądowych utrzymywała się w ciągu roku 2022 na stabilnym poziomie. W I półroczu 2023 roku Bank obserwuje wzrost ilości pozwów sądowych zgłaszanych przez klientów. W 2022 roku Bank odnotował przyrost spraw sądowych w liczbie 255 przypadków, podczas gdy w okresie I półrocza 2023 roku przyrost ten wyniósł 235 przypadków.

Łączna ilość spraw sądowych na dzień 30 czerwca 2023 roku wyniosła 1 154.

Wzrost liczby pozwów oraz zawieranych umów z klientami obserwowany w I półroczu 2023 roku oraz od dnia 01 lipca 2023 roku do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego został uwzględniony w modelu kalkulacji rezerwy na ryzyko prawne.

Orzeczenie TSUE z dnia 15 czerwca 2023 roku w sprawie C-520/21 nie ma bezpośrednio negatywnego skutku na poziom korekty wartości bilansowej brutto kredytów walutowych oraz rezerwy na ryzyko prawne, ponieważ Bank nie ujmował w wyliczeniu skutków ryzyka prawnego wynagrodzenia za korzystanie z kapitału. W przyszłości orzeczenie TSUE wydane w sprawie C-520/21 może mieć jednak wpływ na zmiany parametrów modelu i wielkość prognoz. Bank będzie obserwował statystyki i oceniał ich wpływ na model.

Działający od lutego 2022 roku Program Ugód wpływa korzystnie na kształtowanie się liczby nowych pozwów w perspektywie działania programu. Zmiany w Programie Ugód dokonane w I półroczu 2023 roku oraz faktyczny wzrost ilości zawieranych umów przełożył się na zwiększenie parametru modelu ryzyka prawnego dotyczącego prawdopodobieństwa zawarcia umowy z klientem.

Unieważnienie umowy kredytu lub zawarcie z klientem umowy skutkuje usunięciem z bilansu Banku dotychczasowej należności. Koszt powstały po stronie Banku, tj. usunięcie należności bilansowej oraz ewentualne płatności realizowane na rzecz klienta, kompensowany jest z korektą wartości bilansowej brutto kredytu lub rezerwą utworzoną zgodnie z MSR 37. Koszty przewyższające korektę wartości bilansowej brutto lub rezerwę utworzoną zgodnie z MSR 37 ujmowane są w rachunku zysków i strat. Niezwrócona Bankowi na dzień bilansowy kwota wypłaconego kapitału kredytu ujęta jest jako należność w pozycji „Inne aktywa”. W przypadku zawarcia z klientem umowy polegającej na przewalutowaniu umowy kredytowej na walutę PLN i określeniu pozostałej kwoty kredytu do spłaty, Bank ujmuje nową umowę kredytową w ramach należności od klientów (kredyty mieszkaniowe).

Korekta wartości bilansowej brutto kredytów i szacunki ryzyka prawnego

Wartość zadłużenia klientów z tytułu kapitału pozostającego do spłaty kredytów powiązanych z kursem waluty obcej	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
CHF	675 233	773 402
EUR	454 338	508 081
USD	31 943	36 053
Razem	1 161 514	1 317 536

Korekta wartości bilansowej brutto kredytów hipotecznych powiązanych z kursem waluty obcej i rezerwa z tytułu ryzyka prawnego	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rezerwy:		
CHF	128 967	108 681
EUR	9 517	1 279
USD	3 133	6 497
	141 617	116 457
Korekta WBB:		
CHF	438 257	381 502
EUR	18 440	11 637
USD	10 194	5 168
	466 891	398 307
Razem	608 508	514 764

Zmiany korekty wartości bilansowej brutto kredytów i rezerwa z tytułu ryzyka prawnego

30-06-2023 niebadane	Razem	Korekta wartości bilansowej brutto	Rezerwa
Stan na początek okresu	514 764	398 307	116 457
Zmiana z tytułu zawartej umowy w ramach Programu Ugód	- 6 174	- 6 174	-
Zmiana w wyniku rozstrzygnięcia spraw spornych	16 618	- 16 032	32 650
Zmiana (utworzenie/rozwiązanie)	108 310	110 588	- 2 278
Różnice kursowe	-25 010	-19 798	-5 212
Stan na koniec okresu	608 508	466 891	141 617

31-12-2022	Razem	Korekta wartości bilansowej brutto	Rezerwa
Stan na początek okresu	408 146	356 181	51 965
Zmiana z tytułu zawartej umowy w ramach Programu Ugód	-27 303	-	-27 303
Zmiana w wyniku rozstrzygnięcia spraw spornych	-34 449	-3 869	-30 580
Zmiana (utworzenie/rozwiązanie)	139 930	44 075	95 855
Różnice kursowe	28 440	1 920	26 520
Stan na koniec okresu	514 764	398 307	116 457

30. Kapitał podstawowy

Zarejestrowany kapitał zakładowy

Na dzień 30 czerwca 2023 roku kapitał zakładowy wynosił 929 477 tys. zł i nie uległ zmianie wobec stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	O	zwykłe	236 700	2 367	opłacone	09-01-91	01-01-92
B	O	zwykłe	1 263 300	12 633	opłacone	11-03-92	01-01-93
C	O	zwykłe	477 600	4 776	opłacone	30-12-92	01-01-93
C	O	zwykłe	22 400	224	wkład niepieniężny	30-12-92	01-01-93
D	O	zwykłe	1 300 000	13 000	opłacone	30-12-93	01-01-94
E	O	zwykłe	647 300	6 473	opłacone	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	15 500	155	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
E	O	zwykłe	37 200	372	wkład niepieniężny	30-06-94	01-01-95
F	O	zwykłe	1 500 000	15 000	opłacone	30-12-94	01-01-95
G	O	zwykłe	1 260 000	12 600	opłacone	30-06-95	01-01-96
H	O	zwykłe	670 000	6 700	opłacone	30-06-95	01-01-96
I	O	zwykłe	70 000	700	opłacone	30-06-95	01-01-96
J	O	zwykłe	1 055 000	10 550	opłacone	21-06-96	01-01-96
K	O	zwykłe	945 000	9 450	opłacone	21-06-96	01-01-96
L	O	zwykłe	1 200 000	12 000	opłacone	29-11-96	01-01-96
M	O	zwykłe	2 500 000	25 000	opłacone	07-05-98	01-01-97
N	O	zwykłe	1 853 000	18 530	opłacone	13-06-07	01-01-07
O	O	zwykłe	1 320 245	13 202	wkład niepieniężny	25-06-10	01-01-10
P	O	zwykłe	6 500 000	65 000	opłacone	15-06-12	01-01-11
U	O	zwykłe	40 000 000	400 000	opłacone	12-07-17	01-01-16
V	O	zwykłe	30 074 426	300 744	opłacone	04-07-18	01-01-18
Liczba akcji, razem			92 947 671				
Kapitał zakładowy wg wartości nominalnej razem				929 477			
Kapitał zakładowy razem				929 477			

Wartość nominalna jednej akcji wynosi 10 zł.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich wyemitowanych przez Bank akcji wynosiła 92 947 671 i nie zmieniła się wobec stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku.

Jedna akcja daje prawo do jednego głosu na walnym zgromadzeniu.

Na pozostałych akcjonariuszy przypada łącznie 27,8% udziałów w kapitale zakładowym Banku.

Na dzień sporządzenia śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie są znane zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji.

Akcje własne

Na dzień 30 czerwca 2023 roku Bank posiadał 37 775 akcji własnych, które reprezentują 0,04 % kapitału zakładowego i 0,04 % ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu Banku.

Bank, zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych, nie jest uprawniony do wykonywania prawa głosu z akcji własnych.

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej

Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej tworzony jest z nadwyżki osiągniętej przy emisji akcji powyżej wartości nominalnej pozostałej po pokryciu kosztów emisji.

Na dzień 30 czerwca 2023 roku oraz na dzień 31 grudnia 2022 roku kapitał zapasowy wynosił 532 181 tys. zł.

31. Rachunkowość zabezpieczeń

Przyjęte zasady rachunkowości zabezpieczeń

Spośród podmiotów z Grupy BOŚ rachunkowość zabezpieczeń została zastosowana tylko w Banku.

Rachunkowość zabezpieczeń jest integralnym elementem procesu zarządzania ryzykiem finansowym. Zarządzanie ryzykiem finansowym odbywa się w ramach obowiązującego w Grupie BOŚ procesu zarządzania ryzykiem.

Zabezpieczanym ryzykiem jest ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu.

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Na 30 czerwca 2023 roku Grupa BOŚ nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Rachunkowość zabezpieczeń wartości godziwej

Bank w okresie objętym zabezpieczeniem dokonuje zabezpieczenia zmienności wartości godziwej obligacji o stałym oprocentowaniu, wynikających ze zmian rynkowych stóp procentowych. Pozycję zabezpieczaną stanowi część obligacji Skarbu Państwa utrzymywanych w modelu biznesowym HtCS. Instrumentem zabezpieczającym są transakcje Interest Rate Swap (IRS), w których Bank dokonuje płatności w oparciu o stałą stopę procentową, a otrzymuje kupon oparty o zmienną stopę (6-miesięczny WIBOR).

Dzięki ustanowieniu powiązania zabezpieczającego, w rachunku zysków i strat uzyskiwany jest efekt wzajemnego kompensowania się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego i pozycji zabezpieczanej z tytułu zabezpieczanego ryzyka. Zabezpieczeniu podlega tylko jeden rodzaj ryzyka (tj. ryzyko zmienności stóp procentowych). Spread pomiędzy kwotowaniami obligacji skarbowych i transakcji IRS zostaje wyłączony z zabezpieczenia.

Oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce skuteczne w kompensowaniu zmian wartości godziwej wynikających z zabezpieczanego ryzyka. Efektywność zabezpieczenia jest weryfikowana poprzez zastosowanie prospektywnych i retrospektywnych testów efektywności. Test prospektywny polega na analizie miary BPV pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego. Test retrospektywny jest wykonywany w oparciu o metodę bezpośredniej kompensaty, w ramach której następuje porównanie zmian wartości transakcji zabezpieczających oraz pozycji zabezpieczanej wynikających ze zmian zabezpieczanego czynnika ryzyka. Test retrospektywny daje wynik pozytywny, jeżeli współczynnik oceny efektywności mieści się w przedziale $<0,8;1,25>$. Testy wykonywane są z częstotliwością kwartalną. Bank nie identyfikuje istotnych źródeł nieefektywności zabezpieczenia wartości godziwej.

Zmiana wartości godziwej pozycji zabezpieczanej wynikająca ze zmian rynkowych stóp procentowych ujmowana jest w rachunku zysków i strat. Zmiany wartości godziwej obligacji, nie wynikające ze zmian zabezpieczanego czynnika ryzyka odnoszone są na kapitał z aktualizacji wyceny. Zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Wg stanu na 30 czerwca 2023 roku Bank posiadał jedno powiązanie zabezpieczające wartość godziwą – zabezpieczenie ustanowione 20 października 2015 roku.

Pozycja zabezpieczana w ramach powiązania zabezpieczającego ustanowionego w 2015 roku obejmuje 240 mln zł obligacji Skarbu Państwa DS0725, zapadających w lipcu 2025 roku.

Wg stanu na 30 czerwca 2023 roku na rachunku zysków i strat zaksięgowano kwotę 3 974 tys. zł, wynikającą ze zmian wartości godziwej obligacji z tytułu ryzyka stopy procentowej oraz wartości godziwej transakcji IRS. W kapitale z aktualizacji wyceny zaewidencjonowana była kwota -4 675 tys. zł, stanowiąca sumę wpływu na kapitał obligacji z momentu ustanowienia powiązania zabezpieczającego (-11 345 tys. zł) oraz zmiany wartości godziwej obligacji, wynikającej z niezabezpieczonej części ryzyka (spreadu pomiędzy kwotowaniami obligacji i transakcji IRS).

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane			31-12-2022		
	wartość bilansowa	wartość nominalna	wartość godziwa*\	wartość bilansowa	wartość nominalna	wartość godziwa*\
Instrumenty zabezpieczające						
Interest Rate Swap (IRS)	17 890	258 000	16 025	30 562	258 000	25 090
Pozycja zabezpieczana						
Obligacje SP	235 526	240 000	-12 051	223 428	240 000	-19 866
Łączny wpływ na wynik			3 974			5 224

*\w przypadku obligacji stanowiących pozycję zabezpieczaną jest to korekta wartości godziwej

32. Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Dla potrzeb sprawozdania z przepływów pieniężnych saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera następujące salda o wysokiej płynności i terminie zapadalności krótszym niż trzy miesiące.

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	742 391	575 875
Lokaty w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych	109 437	213 790
Inwestycyjne papiery wartościowe	3 994 756	4 465 127
Razem	4 846 584	5 254 792

Saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych zawiera rezerwę obowiązkową utrzymywaną na rachunku w NBP.

Zgodnie z paragrafem 12 Uchwały NBP nr 40/2015 Bank może wykorzystywać środki utrzymywane na rachunku rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych.

Rezerwa deklarowana do utrzymania w miesiącu czerwcu 2023 roku wynosiła 609 505 tys. zł (czerwiec 2022 roku – 562 759 tys. zł). Bank zobowiązany jest utrzymywać średnie saldo środków pieniężnych w miesiącu powyżej zadeklarowanej rezerwy obowiązkowej.

Objaśnienie różnic pomiędzy bilansowymi zmianami stanu, a zmianami stanu tych pozycji wykazywanymi w działalności operacyjnej sprawozdania z przepływów pieniężnych:

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zmiana stanu należności od innych banków	113 407	119 994
Zmiana stanu lokat w innych bankach, ujęte w ekwiwalentach środków pieniężnych	- 104 353	- 102 727
Zmiana stanu lokat w innych bankach oraz należności od innych banków razem	9 054	17 267
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych	- 948 559	- 3 032 758
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych przyjęta do środków pieniężnych	- 470 371	2 899 447
Zakup papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	308 366	325 937
Wykup papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	- 103 365	- 126 471
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	- 4 205	- 26 705
Przesunięcie odsetek od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu do odsetek z działalności inwestycyjnej	120 887	48 414
Przeszacowanie aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej prze inne całkowite dochody	66 279	- 75 324
Zmiana stanu inwestycyjnych papierów wartościowych razem	- 1 030 968	12 540
Zmiana stanu innych aktywów i podatku dochodowego	-18 144	- 69 523
Odroczony podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	9 131	5 627
Odroczony podatek dochodowy z tytułu wyceny inwestycyjnych papierów wartościowych	- 12 593	14 312
Niepieniężne zmiany z tytułu wartości niematerialnych oraz rzeczowych środków trwałych	241	- 79
Pozostałe zmiany z tyt. leasingu	-	- 78
Zmiana stanu innych aktywów i podatku dochodowego razem	- 21 365	- 49 741
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego	15 431	15 467
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	- 52 216	- 32 839
Zapłacony podatek dochodowy	37 664	28 716
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego razem	879	11 344
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych i zobowiązań podporządkowanych	- 572	3 858
Odsetki zapłacone od obligacji własnych, w tym:	17 313	6 652
<i>od obligacji podporządkowanych</i>	17 313	6 652
Odsetki naliczone od obligacji własnych, w tym:	- 16 741	- 10 510
<i>od obligacji podporządkowanych</i>	- 16 741	- 10 510
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych razem	-	-

33. Wartość godziwa aktywów i zobowiązań finansowych

Poniżej przedstawiono wartość bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań finansowych innych niż wyceniane wg wartości godziwej w sprawozdaniu finansowym:

Wyszczególnienie	Wartość bilansowa 30-06-2023 niebadane	Wartość godziwa 30-06-2023 niebadane	Wartość bilansowa 31-12-2022	Wartość godziwa 31-12-2022
AKTYWA FINANSOWE				
Należności od innych banków	129 424	130 818	242 831	244 385
Należności od klientów w tym:	10 441 888	10 445 946	11 125 827	11 159 557
należności w złotych polskich	8 147 495	8 160 515	8 684 003	8 747 366
należności w walutach obcych	2 294 393	2 285 431	2 441 824	2 412 191
Inwestycyjne papiery wartościowe - wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 221 898	1 415 232	1 900 215	1 626 239
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	2 221 898	1 415 232	1 900 215	1 626 239
<i>Skarbu Państwa</i>	1 853 472	1 080 198	1 691 585	1 465 902
<i>pozostałe</i>	368 426	335 034	208 630	160 337
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE				
Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków	124 833	124 833	141 143	141 143
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	19 006 503	18 632 470	18 820 809	18 401 324
<i>klientów instytucjonalnych</i>	7 550 146	7 550 900	7 992 332	7 991 372
<i>klientów detalicznych</i>	10 846 219	10 845 206	10 120 218	10 095 536
<i>pozostałych klientów</i>	69 362	69 362	118 584	118 584
<i>międzynarodowych instytucji finansowych</i>	540 776	167 002	589 675	195 832
Zobowiązania podporządkowane	344 463	338 618	345 035	335 736

Należności od innych banków

Należności od innych banków obejmują lokaty międzybankowe, rachunki nostro oraz kredyty i pożyczki. Wartość godziwa lokat międzybankowych z uwagi na krótki termin realizacji (do 6 m-cy lokaty międzybankowe na stopę stałą) jest równa wartości bilansowej. Obligacje wyemitowane przez banki wyceniono według wartości godziwej z uwzględnieniem spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o porównywalne emisje przeprowadzone przez podobne banki.

Należności od klientów

Należności od klientów przedstawiono po pomniejszeniu o odpisy z tytułu utraty wartości. Należności od klientów w bilansie wycenia się głównie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej (99% wartości bilansowej kredytów).

Za wartość godziwą kredytów jest przyjmowana ich wartość wynikająca z bieżąco oszacowanych przyszłych przepływów kapitałowo-odsetkowych (oddzielnie dla walut i oddzielnie dla PLN) wyliczonych w oparciu o efektywną stopę procentową dla każdego kredytu (z wyjątkiem kredytów o nieustalonym harmonogramie lub kredytów zagrożonych dla których jako wartość godziwa przyjmowana jest wartość bilansowa) dyskontowanych średnią efektywną stopą procentową kredytów udzielonych w ostatnich dwunastu miesiącach. Dla kredytów hipotecznych uwzględniono przedpłaty. W przypadku kredytów w walutach obcych, których Bank zaprzestał udzielania została zastosowana średnia efektywna stopa procentowa odpowiadających im kredytów udzielanych w PLN, skorygowana o różnicę pomiędzy poziomami stóp w poszczególnych walutach i PLN.

Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

Do inwestycyjnych papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu należą obligacje Skarbu Państwa przyporządkowane do modelu biznesowego HtC. Za wartość godziwą obligacji przyjmuje się aktualną wycenę pochodzącą z kwotowań rynkowych powiększonych o narosłe odsetki.

Zobowiązania Banku Centralnego i innych banków

Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej. Zobowiązania z tytułu transakcji repo zostały wykazane w wartości bilansowej ze względu na brak dostępnych danych rynkowych do kalkulacji wartości godziwej podstawowej transakcji repo Banku z kontrahentem.

Depozyty międzybankowe, z uwagi na krótki termin zostały ujęte w wartości bilansowej, a zaciągnięte pożyczki (kapitał i odsetki) zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową.

Zobowiązania wobec klientów

Zobowiązania w bilansie wycenia się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Jako wartość godziwa zobowiązań jest przyjmowana ich wartość wynikająca ze zdyskontowania kapitału oraz odsetek dla wszystkich depozytów średnią ważoną stopą procentową, która obowiązywała dla depozytów przyjętych w czerwcu 2023 roku. Z uwagi na brak harmonogramów dla rachunków bieżących zostały one ujęte wg wartości bilansowej.

Zobowiązania (kapitał i odsetki) wobec międzynarodowych instytucji finansowych zostały zdyskontowane średnią efektywną stopą procentową (dla EUR) bądź ostatniej transakcji zawartej w danej walucie (dla PLN).

Zobowiązania z tytułu emisji bankowych papierów wartościowych

Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego dla obligacji w PLN wyznaczonego w oparciu o ostatnią emisję przeprowadzoną przez Bank.

Zobowiązania podporządkowane

Zobowiązania podporządkowane wycenione według wartości godziwej z uwzględnieniem zmiany spreadu kredytowego wyznaczonego w oparciu o ostatnią emisję przeprowadzoną przez Bank.

34. Podział instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej w zależności od sposobu pomiaru wartości godziwej

Wartość godziwa zgodnie z MSSF 13 definiowana jest jako cena, którą otrzymano by za zbycie składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. ceną wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny. Grupa szacując wartość godziwą uwzględnia korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta.

Na 30 czerwca 2023 roku oraz na 31 grudnia 2022 roku Grupa BOŚ dokonywała klasyfikacji aktywów oraz zobowiązań finansowych wycenianych do wartości godziwej na trzy kategorie (poziomy) według ich metody wyceny:

- 1. Poziom 1: metoda wyceny – mark-to-market** bezpośrednio z dostępnych kwotowań instrumentów na rynku. Dotyczy to kwotowanych kapitałowych i dłużnych papierów wartościowych i bonów NBP (kwotowania oparte o stopę referencyjną),
- 2. Poziom 2: metoda wyceny – mark-to-model** z parametryzacją modeli w oparciu o kwotowania z aktywnego rynku dla danego typu instrumentów lub ceny uzyskane w ramach transakcji, które zostały dokonane w terminie bliskim dacie bilansowej na normalnych zasadach rynkowych. Wartość godziwą ustala się również poprzez odwołanie się do innych, podobnych instrumentów, poprzez analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych i inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku, a w przypadku instrumentów finansowych dla których brak jest możliwości wyceny po koszcie nabycia. Dotyczy to nienotowanych bankowych papierów, kapitałowych papierów wartościowych oraz instrumentów pochodnych (w tym transakcji terminowych na papiery wartościowe) za wyjątkiem przypadków które spełniają kryteria przynależności do Poziomu 3. Dodatkowo w portfelu aktywów dostępnych do sprzedaży DM BOŚ posiada akcje jednostki gospodarczej, dla której brak jest aktywnego rynku. Z uwagi na powyższe wartość godziwa tych papierów jest oparta na modelu wyceny wypracowanym przez Spółkę, uwzględniającym porównywalne wartości dla podmiotów gospodarczych notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- 3. Poziom 3: metoda wyceny mark-to-model** z parametryzacją modeli w oparciu o kwotowania z aktywnego rynku dla danego typu instrumentów oraz parametryzacją modelu na podstawie estymowanych czynników ryzyka. Dotyczy to komunalnych papierów wartościowych (wycena dokonywana na podstawie zdyskontowanych przepływów, przy czym spready kredytowe używane do wyceny wyznaczane są w oparciu o wewnętrzne ratingi), papierów innych banków (cena ustalana jest w oparciu o marże papierów, kwotowanych na rynku na moment ustalenia ceny, emitowanych przez odpowiednio wyselekcjonowanych emitentów), nienotowanych papierów kapitałowych oraz papierów kapitałowych charakteryzujących się niską płynnością (wyceniane są metodą zdyskontowanych przepływów). W przypadku DM BOŚ są to instrumenty finansowe nabyte z zamiarem wprowadzenia ich do obrotu regulowanego. Wartość godziwa ustalana jest w oparciu o analizę sytuacji finansowej spółki z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Podział instrumentów finansowych wg poziomów:

30-06-2023 niebadane	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	32 735	189 248	-	221 983
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	5 919	-	-	5 919
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	26 565	815	-	27 380
<i>pochodne instrumenty finansowe</i>	251	188 433	-	188 684
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	17 890	-	17 890
Wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	6 545 047	117 991	1 071 741	7 734 779
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	6 526 504	117 991	1 004 826	7 649 321
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	18 543	-	66 915	85 458
Należności od innych Banków	-	-	130 818	130 818
Należności od klientów	-	-	10 445 946	10 445 946
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 415 232	-	-	1 415 232
Razem	7 993 014	325 129	11 648 505	19 966 648

30-06-2023 niebadane	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	3 549	106 200	-	109 749
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	3 065	-	-	3 065
<i>pochodne instrumenty finansowe</i>	484	106 200	-	106 684
Zobowiązania wobec innych banków	-	-	124 833	124 833
Zobowiązania wobec klientów	-	-	18 632 470	18 632 470
Zobowiązania podporządkowane	-	-	338 618	338 618
Razem	3 549	106 200	19 095 921	19 205 670

Zmiany w papierach wartościowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2023	690 467
Zakup	370 000
Sprzedaż i wykup	- 1 600
Suma zysków lub strat	12 874
w wynik finansowy	- 21 520
w pozostałych całkowitych dochodach	34 394
Stan na koniec okresu 30-06-2023	1 071 741

31-12-2022	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	36 475	226 784	-	263 259
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	20 643	-	-	20 643
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	15 787	815	-	16 602
<i>pochodne instrumenty finansowe</i>	45	225 969	-	226 014
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	30 562	-	30 562
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	6 310 812	106 624	690 467	7 107 903
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	6 292 269	106 624	623 545	7 022 438
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	18 543	-	66 922	85 465
Należności od innych Banków	-	-	244 385	244 385
Należności od klientów	-	-	11 159 557	11 159 557
Inwestycyjne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 626 239	-	-	1 626 239
Razem	7 973 526	363 970	12 094 409	20 431 905

31-12-2022	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 541	151 436	-	152 977
<i>pochodne instrumenty finansowe</i>	634	151 436	-	152 070
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	907	-	-	907
Zobowiązania wobec innych banków	-	-	141 143	141 143
Zobowiązania wobec klientów	-	-	18 401 324	18 401 324
Zobowiązania podporządkowane	-	-	335 736	335 736
Razem	1 541	151 436	18 878 203	19 031 180

Zmiany w papierach wartościowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Poziom 3
Stan na początek okresu 01-01-2022	1 017 347
Zakup	-
Sprzedaż i wykup	-302 467
Suma zysków lub strat	-24 413
w wyniku finansowym	-18 804
w pozostałych całkowitych dochodach	-5 609
Stan na koniec okresu 31-12-2022	690 467

Przeniesienie instrumentów pomiędzy Poziomem 1 a Poziomem 2 występuje na podstawie dostępności kwotowań z aktywnego rynku według stanu na zakończenie danego okresu sprawozdawczego.

Przeniesienie z Poziomu 2 do Poziomu 3 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika obserwowalnego na nieobserwowalny lub zastosowanie do wyceny nowego nieobserwowalnego czynnika ryzyka, która jednocześnie skutkuje istotnym wpływem na wycenę instrumentu.

Przeniesienie z Poziomu 3 do Poziomu 2 następuje w sytuacji zamiany w wycenie czynnika nieobserwowalnego na obserwowalny lub gdy wpływ czynnika nieobserwowalnego na wycenę instrumentu przestaje być istotny.

Przeniesienie między metodami wyceny następują w dacie i według stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

W okresie od 01 stycznia do 30 czerwca 2023 roku nie nastąpiły przeniesienia instrumentów pomiędzy poziomami. W przypadku instrumentów zaklasyfikowanych do Poziomu 3 ich wycena nie ma wpływu na rachunek zysków i strat. Wycena do wartości godziwej instrumentów zakwalifikowanych do Poziomu 3 została uwzględniona w pozostałych całkowitych dochodach. W wyniku finansowym zostały uwzględnione odsetki naliczone, odsetki zapłacone, dyskonto lub premia, różnice kursowe oraz rozwiązane rezerwy (dotyczy to kapitałowych papierów wartościowych).

Na dzień 30 czerwca 2023 roku wrażliwość wyceny, instrumentów komunalnych zaklasyfikowanych do Poziomu 3, na zmianę spreadu kredytowego o +/- 1 p. b. (nieobserwowalny parametr modelu) wynosiła 9 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2022 roku wynosiła 14 tys. zł).

35. Sprawozdawczość dotycząca segmentów

Zgodnie z wymogami MSSF 8, segmenty operacyjne zostały określone na podstawie sprawozdań wewnętrznych dotyczących komponentów jednostki gospodarczej podlegających okresowym przeglądom dokonywanym przez członka kierownictwa odpowiedzialnego za podejmowanie decyzji operacyjnych. MSSF 8 definiuje segment operacyjny jako część działalności jednostki spełniający trzy kryteria:

1. segment prowadzi działalność gospodarczą, w ramach której może osiągać przychody i ponosić koszty,
2. wyniki działalności operacyjnej segmentu są przeglądane regularnie przez osobę podejmującą w jednostce główne decyzje operacyjne,
3. odrębne informacje finansowe dla segmentu są dostępne.

Poniżej przedstawiono zasady sprawozdawczości według segmentów operacyjnych za okresy zakończone dnia 30 czerwca 2023 roku i 30 czerwca 2022 roku w podziale na następujące obszary działalności:

1. pion klienta instytucjonalnego,
2. pion klienta detalicznego,
3. działalność skarbową i inwestycyjną,
4. działalność maklerską,
5. pozostałe (nieulokowane w segmentach).

W ramach pionu klienta instytucjonalnego prowadzona jest działalność obejmująca transakcje zawierane poprzez Centra Biznesowe, oddziały operacyjne oraz Centralę Banku z klientami korporacyjnymi, małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz klientami strategicznymi. Pion klienta detalicznego uwzględnia osoby fizyczne, mikroprzedsiębiorstwa prowadzące uproszczoną księgowość, wspólnoty mieszkaniowe oraz organizacje pozarządowe nieposiadające kredytu.

W skład obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej wchodzi działalność na rynku międzybankowym i dłużnych papierów wartościowych, instrumentów pochodnych, a także w obszarze inwestycji kapitałowych. Działalność skarbową i inwestycyjną obejmuje zarządzanie płynnością, ryzykiem walutowym i stóp procentowych Banku oraz rozliczenia z tytułu cen transferowych funduszy z innymi pionami (segmentami) biznesowymi.

W ramach działalności maklerskiej świadczone są usługi dla klientów detalicznych jak również instytucjonalnych.

W obszarze pozostałe (nieulokowane w segmentach) znajdują się pozycje rachunku zysków i strat, które nie zostały przypisane do żadnego z wymienionych w ppkt 1-4 obszarów działalności, w szczególności przychody i koszty związane z klientami niesklasyfikowanymi.

Dane finansowe spółek BOŚ Leasing - EKO Profit S.A. oraz MS Wind Sp. z o.o. są klasyfikowane do pionu klienta instytucjonalnego.

Produktami obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej są instrumenty finansowe, bieżące i terminowe lokaty i depozyty międzybankowe oraz klientów ALM, kredyty od innych banków oraz kredyty udzielone bankom, dłużne i kapitałowe papiery wartościowe oraz instrumenty pochodne.

Natomiast obszar działalności maklerskiej obejmuje głównie nabywanie i zbywanie papierów wartościowych na cudzy lub własny rachunek, prowadzenie rachunków papierów wartościowych, zarządzanie cudzym pakietem papierów wartościowych na zlecenie oraz oferowanie papierów wartościowych w obrocie pierwotnym lub w pierwszej ofercie publicznej.

Aktywa i pasywa obszarów określonych w ppkt 1-2 powyżej zostały wyodrębnione w oparciu o bazę kredytową i depozytową Banku.

Wynik odsetkowy uwzględnia rozliczenia transferowe pomiędzy pionem klienta instytucjonalnego oraz pionem klienta detalicznego a obszarem działalności skarbowej i inwestycyjnej. Wycena transferowa funduszy jest oparta na stawkach referencyjnych oraz dodatkowych stawkach finansowania, z uwzględnieniem m.in. waluty, stabilności środków i terminu, które są odnoszone do krzywej rentowności. Wycenie stawkami transferowymi podlegają wszystkie istotne pozycje aktywów i pasywów odsetkowych, jak również pozycje pozabilansowe, generujące zapotrzebowanie na płynność. Wycena przeprowadzana jest w cyklu miesięcznym i bazuje na średniej (ze stanów dziennych) poszczególnych transakcji odsetkowych przypisanych do danego pionu odrębnie dla każdej waluty.

Wynik na działalności operacyjnej pionu klienta instytucjonalnego oraz pionu klienta detalicznego jest wynikiem z działalności finansowej tych pionów, pomniejszonym o wartość kosztów administracyjnych przypisanych bezpośrednio do transakcji lub jednostek danego pionu, jak również kosztów alokowanych oraz odpisów z tytułu utraty wartości, z uwzględnieniem rozliczeń wzajemnych z tytułu obsługi klientów pionu klienta instytucjonalnego przez oddziały operacyjne Banku (ukierunkowane na obsługę klientów pionu detalicznego).

Na wynik z działalności finansowej ww. pionów składają się m.in.

1. Wynik z tytułu odsetek, tj. suma różnicy pomiędzy przychodami odsetkowymi od kredytów i obligacji komunalnych klientów, a kosztami za otrzymane fundusze od ALM (działalność skarbową i inwestycyjną) oraz przychodów z transferu funduszy do ALM pomniejszonych o koszty odsetkowe zapłacone klientom Banku.
2. Wynik z tytułu prowizji, tj. różnica przychodów z opłat i prowizji oraz kosztów przypisanych do danej transakcji oraz alokowanych do obszaru działalności. Wynik uwzględnia przychody i koszty rozliczane jednorazowo oraz rozliczane w czasie metodą liniową, natomiast przychody i koszty rozliczane przy transakcji według efektywnej stopy procentowej odnoszone są do wyniku z tytułu odsetek.
3. Wynik z pozycji wymiany, tj. dochody z negocjowanych transakcji wymiany walut (terminowych i SPOT) oraz dochody z wymiany walut według tabeli kursowej Banku. Pozycja uwzględnia wynik z transakcji instrumentami pochodnymi.
4. Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.
5. Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych, dotyczący zawiązanych / rozwiązanych rezerw z tytułu toczących się oraz przyszłych spraw sądowych jak również programu ugód z klientami związanych z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-260/18.
6. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości oraz wycena należności według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, tj. wynik z tytułu zmiany wartości odpisów z tytułu utraty wartości kredytów oraz obligacji komunalnych i korporacyjnych oraz wynik na kredytach oraz obligacjach komunalnych i korporacyjnych wycenianych według wartości godziwej przypisanych do danego obszaru działalności. Wynik uwzględnia zmiany z tytułu wahań kursowych portfela kredytów walutowych objętych utratą wartości.

Wynik finansowy obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej stanowi sumę wyników z obszaru działalności skarbowej oraz obszaru inwestycji kapitałowych Banku, na które składają się m.in:

- 1.** Wynik odsetkowy – wyliczany jako suma wyniku odsetkowego z tytułu transakcji z klientami zewnętrznymi oraz wyniku rozliczeń z tytułu cen transferowych funduszy z innymi segmentami. Przychody i koszty odsetkowe zewnętrzne dotyczą transakcji na rynku międzybankowym (lokaty i kredyty), jak również nabywanych oraz emitowanych dłużnych papierów wartościowych. Wynik rozliczeń z tytułu cen transferowych funduszy jest różnicą pomiędzy przychodami z tytułu finansowania aktywów innych segmentów, a kosztami transferowymi za środki depozytowe otrzymane od innych segmentów.
- 2.** Wynik z pozycji wymiany, uwzględnia wynik z handlowych transakcji wymiany walut, rewaluację pozycji zabezpieczających rezerwy na kredyty walutowe oraz zmiany wyceny pozycji zabezpieczających aktywne walutowe transakcji terminowe. Pozycja uwzględnia wynik z pozycji wymiany nie przypisany innym segmentom.
- 3.** Wynik na rachunkowości zabezpieczeń, uwzględnia wynik z transakcji zabezpieczających przepływy pieniężne oraz wartość godziwą.
- 4.** Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wynik z działalności ewidencjonowanej w Księdze Handlowej oraz z operacji instrumentami finansowymi, w tym typu FX SWAP.
- 5.** Wynik na inwestycyjnych papierach wartościowych - wynik dotyczy akcji, udziałów i dłużnych papierów wartościowych oraz wyceny instrumentów finansowych.
- 6.** Przychody z tytułu dywidend.
- 7.** Różnica wartości odpisów z tytułu utraty wartości, wynik dotyczy akcji i udziałów oraz zaangażowań wobec instytucji finansowych przypisanych do obszaru działalności skarbowej i inwestycyjnej.

Poniżej przedstawiono skonsolidowane wyniki finansowe Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okresy zakończone dnia 30 czerwca 2023 roku oraz 30 czerwca 2022 roku przypadające na przyjęte segmenty.

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki rachunku zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	PION INSTYTUCJONALNY	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA BOŚ
I.	Wynik z tytułu odsetek	148 578	101 872	104 020	57 430	- 997	410 903
1.	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	663 658	429 700	- 274 988	77 184	21	895 575
	<i>sprzedaż klientom zewnętrznym</i>	373 654	108 692	324 105	4 605	-	811 056
	<i>sprzedaż innym segmentom</i>	290 004	321 008	- 599 093	72 579	21	84 519
2.	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 515 080	- 327 828	379 008	- 19 754	- 1 018	- 484 672
	<i>sprzedaż klientom zewnętrznym</i>	- 119 169	- 230 421	- 32 917	- 17 624	- 22	- 400 153
	<i>sprzedaż innym segmentom</i>	- 395 911	- 97 407	411 925	- 2 130	- 996	- 84 519
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	30 996	5 490	-	27 787	- 286	63 987
III.	Przychody z tytułu dywidend	-	-	8 118	42	-	8 160
IV.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy	- 64	- 101	6 057	20 612	-	26 504
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	- 1 242	-	-	- 1 242
VI.	Wynik z pozycji wymiany	8 137	1 802	- 9 372	- 221	3	349
VII.	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	571	-	-	-	-	571
VIII.	Wynik na działalności bankowej	188 218	109 063	107 581	105 650	- 1 280	509 232
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	5 081	- 923	-	- 2 757	- 542	859
X.	Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	-	- 161 793	-	-	-	- 161 793
XI.	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	15 566	1 067	- 10 605	-	-	6 028
XII.	Wynik na działalności finansowej	208 865	- 52 586	96 976	102 893	- 1 822	354 326

1.	Koszty bezpośrednie	- 19 251	- 13 485	- 1 415	- 46 888	- 638	- 81 677
	Wynik po kosztach bezpośrednich	189 614	- 66 071	95 561	56 005	- 2 460	272 649
2.	Koszty pośrednie i usługi wzajemne	- 53 688	- 44 903	- 9 054	-	-	- 107 645
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	135 926	- 110 974	86 507	56 005	- 2 460	165 004
3.	Amortyzacja	- 15 076	- 13 514	- 1 398	- 5 370	- 860	- 36 218
5.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	- 14 566	- 11 691	- 346	- 2 549	- 798	- 29 950
XIII.	Wynik finansowy brutto	106 284	- 136 179	84 763	48 086	- 4 118	98 836
XIV.	Alokowany wynik ALM	33 084	58 713	- 91 797	-	-	-
XV.	Wynik finansowy brutto po alokacji wyniku ALM	139 368	- 77 466	- 7 034	48 086	- 4 118	98 836
XVI.	Obciążenia podatkowe						- 43 085
XVII.	Wynik finansowy netto						55 751
	Aktywa segmentu	8 157 326	2 302 678	11 198 643	337 013	279 692	22 275 352
	<i>w tym należności od banków i klientów</i>	8 098 843	2 302 678	163 533	2 356	3 902	10 571 312
	Zobowiązania segmentu	6 315 490	9 838 990	3 196 056	2 426 544	498 272	22 275 352
	<i>w tym zobowiązania wobec banków i klientów</i>	6 301 846	9 838 990	727 079	2 188 421	75 000	19 131 336
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	8 413	7 199	1 052	5 355	-	22 019

Lp.	Sprawozdanie przedstawiające składniki rachunku zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony 30 -06-2022 niebadane	PION INSTYTUCJONALNY	PION DETALICZNY	DZIAŁALNOŚĆ SKARBOWA I INWESTYCYJNA	DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	POZOSTAŁE (NIEULOKOWANE W SEGMENTACH)	GRUPA BOŚ
I.	Wynik z tytułu odsetek	120 476	108 035	78 439	26 578	- 721	332 807
1.	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	375 863	208 111	- 137 632	30 695	4	477 041
	<i>sprzedaż klientom zewnętrznym</i>	246 634	66 298	127 471	1 468	-	441 871
	<i>sprzedaż innym segmentom</i>	129 229	141 813	- 265 103	29 227	4	35 170
2.	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 255 387	- 100 076	216 071	- 4 117	- 725	- 144 234
	<i>sprzedaż klientom zewnętrznym</i>	- 43 623	- 46 914	- 16 064	- 2 446	- 17	- 109 064
	<i>sprzedaż innym segmentom</i>	- 211 764	- 53 162	232 135	- 1 671	- 708	- 35 170
II.	Wynik z tytułu opłat i prowizji	30 528	4 969	-	33 279	- 217	68 559
III.	Przychody z tytułu dywidend	181	-	6 743	101	-	7 025
IV.	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	4 664	16 523	-	21 187
V.	Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	-	-	425	-	-	425
VI.	Wynik z pozycji wymiany	8 814	2 221	9 905	400	- 1	21 339
VII.	Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	1 241	- 19	-	-	-	1 222
VIII.	Wynik na działalności bankowej	161 240	115 206	100 176	76 881	- 939	452 564
IX.	Wynik pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	255	541	-	- 9 437	1 909	- 6 732
X.	Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	-	- 4 983	-	-	-	- 4 983
XI.	Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	- 69 877	- 24 254	1 688	-	- 9	- 92 452

XII.	Wynik na działalności finansowej	91 618	86 510	101 864	67 444	961	348 397
1.	Koszty bezpośrednie	- 19 723	- 11 706	- 1 252	- 40 775	- 611	- 74 067
	Wynik po kosztach bezpośrednich	71 895	74 804	100 612	26 669	350	274 330
2.	Koszty pośrednie i usługi wzajemne	- 43 015	- 42 530	- 8 292	-	-	- 93 837
	Wynik po kosztach bezpośrednich i pośrednich	28 880	32 274	92 320	26 669	350	180 493
3.	Amortyzacja	- 11 740	- 12 118	- 1 112	- 4 675	- 853	- 30 498
5.	Pozostałe koszty (podatki, BFG, KNF)	- 20 188	- 15 517	- 342	- 2 679	- 180	- 38 906
XIII.	Wynik finansowy brutto	- 3 048	4 639	90 866	19 315	- 683	111 089
XIV.	Alokowany wynik ALM	29 341	59 205	- 88 546	-	-	-
XV.	Wynik finansowy brutto po alokacji wyniku ALM	26 293	63 844	2 320	19 315	- 683	111 089
XVI.	Obciążenia podatkowe						- 27 212
XVII.	Wynik finansowy netto						83 877
	Aktywa segmentu	8 645 372	2 758 463	11 230 461	345 540	257 540	23 237 376
	<i>w tym należności od banków i klientów</i>	8 547 423	2 758 463	306 383	6 664	3 587	11 622 520
	Zobowiązania segmentu	7 156 795	10 274 907	3 254 020	1 743 652	808 002	23 237 376
	<i>w tym zobowiązania wobec banków i klientów</i>	7 145 267	10 647 094	895 737	1 560 508	86 737	20 335 343
	Nakłady na aktywa trwałe i wartości niematerialne	12 465	11 160	1 499	5 533	-	30 657

36. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 30 czerwca 2023 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. pełnił rolę dominującą wobec Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOŚ Leasing - EKO Profit S.A., a także MS Wind Sp. z o.o.

Jednostką dominującą wobec BOŚ S.A. był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Za podmioty powiązane uznaje się również kluczowy personel kierowniczy.

Opis transakcji z głównym akcjonariuszem Banku, tj. NFOŚiGW

Na dzień 30 czerwca 2023 roku w ramach programu Prosument, dotyczącego finansowania zakupu i montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, NFOŚiGW powierzył środki na kredyty preferencyjne w wysokości 6 398 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2022 roku kwota ta wynosiła 7 169 tys. zł.

NFOŚiGW jest podmiotem powiązaniem ze Skarbem Państwa. Bank zawiera transakcje z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa – głównie z jednostkami sektora finansów publicznych.

Informacje dotyczące kredytów i depozytów Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Grupy BOŚ

W ramach działalności operacyjnej przeprowadzone transakcje z członkami organu zarządzającego i kluczowym personelem kierowniczym obejmują przede wszystkim kredyty i depozyty. Salda poszczególnych pozycji bilansu na dzień 30 czerwca 2023 roku i 31 grudnia 2022 roku oraz koszty i przychody za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz 31 grudnia 2022 roku zaprezentowano poniżej:

Kluczowy personel kierowniczy

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Stan kredytów	-	246
Stan depozytów	200	959
Razem	200	1 205

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Koszty odsetek od depozytów	2	1
Przychody z odsetek od kredytów	-	1

Kluczowy personel kierowniczy korzysta z kredytów i depozytów na warunkach ogólnych oferty publicznej Banku.

Wynagrodzenie kluczowego personelu kierowniczego BOŚ S.A.

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zarząd Banku		
krótkoterminowe świadczenia pracownicze*\	1 865	1 451
świadczenia po okresie zatrudnienia	227	-
świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	129	
Razem	2 221	1 451
Rada Nadzorcza Banku		
krótkoterminowe świadczenia pracownicze**\	623	780
Razem	623	780

*\ Krótkoterminowe świadczenia pracownicze obejmują: wynagrodzenie z tytułu umowy zlecenia, zwrot nadpłaconych składek ZUS, przychód od składek PPK, wynagrodzenie z tytułu oddelegowania Członka Rady Nadzorczej do czasowego pełnienia obowiązków Członka Zarządu.

**\ Krótkoterminowe świadczenia pracownicze obejmują wynagrodzenie z tytułu powołania w skład Rady Nadzorczej oraz zwrot nadpłaconych składek i zwrot kosztów przejazdu na posiedzenia RN, przychód od odbytych szkoleń, przychód od składek PPK.

Polityka wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

W celu wypełnienia wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 08 czerwca 2021 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach a także w zgodzie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, Bank wdrożył Politykę wynagrodzeń, zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku Ochrony Środowiska S.A.

Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji powołany przez Radę Nadzorczą Banku opiniuje Politykę wynagrodzeń, opiniuje i projektuje zasady wynagradzania członków Zarządu, opiniuje wysokość wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze, opiniuje i monitoruje wysokość wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego.

Maksymalny poziom wynagrodzenia zmiennego każdej z osób zajmujących stanowisko kierownicze nie przekracza 100% wynagrodzenia stałego. Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. może wyrazić zgodę na zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego w stosunku do wynagrodzenia stałego do 200%, zgodnie z procedurą przewidzianą w § 25 ust. 3 pkt 4) lit. b) i c) Rozporządzenia MFFiPR. Zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie dotyczy Członków Zarządu Banku.

W okresie sprawozdawczym:

1. po zakończeniu okresu retencyjnego, dokonano przeliczenia na gotówkę i wypłaty akcji fantomowych, przyznanych w ramach II transzy odroczonego wynagrodzenia zmiennego za 2019 roku dla członków Zarządu, w ramach przyznanej III transzy odroczonego wynagrodzenia zmiennego za 2018 roku, oraz części nieodroczonej wynagrodzenia zmiennego za 2021 rok, w łącznej wysokości 619,53 tys. zł brutto (67 457 sztuk akcji fantomowych po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego, tj. 9,1840 zł),
2. dla dwóch Członków Zarządu Banku przyznano pierwszą (z pięciu) transzę odroczonego wynagrodzenia zmiennego za wyniki roku 2021, stanowiące świadczenie krótkoterminowe, tj. w gotówce 26 tys. złotych oraz 2 945 szt. akcji, które zostaną wypłacone po upływie okresu retencyjnego, tj. po okresie 6 miesięcy liczonego od dnia

- przysznania zmiennego składnika wynagrodzenia, po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego;
3. dla Członka Zarządu Banku przyznano trzecią (ostatnią) transzę odroczonego wynagrodzenia zmiennego za wyniki roku 2019, stanowiące świadczenie krótkoterminowe, tj. w gotówce 29 tys. złotych oraz 4 264 szt. akcji, które zostaną wypłacone po upływie okresu retencyjnego, tj. po okresie 6 miesięcy liczonego od dnia przyznania zmiennego składnika wynagrodzenia, po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego;
 4. ustalono wynagrodzenia zmienne za 2022 rok dla dwóch Członków Zarządu Banku, tj.:
 - wypłacono w gotówce 293,8 tys. złotych brutto stanowiące świadczenie krótkoterminowe;
 - przyznano płatności w akcjach fantomowych stanowiące świadczenie krótkoterminowe, które zostanie wypłacone po upływie okresu retencyjnego, tj. po okresie 6 miesięcy liczonego od dnia przyznania zmiennego składnika wynagrodzenia, po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego – 33 205 szt. akcji o wartości 293,8 złotych brutto;
 - odroczone wypłatę 392 tys. złotych brutto stanowiącą świadczenie długoterminowe, (w tym: 196 tys. złotych brutto w gotówce i 196 tys. złotych brutto w przeliczeniu na akcje); transze odroczone zostaną wypłacone – po ich przyznaniu – w 5 kolejnych latach, tj. 2024, 2025, 2026, 2027 oraz 2028 w równych częściach, przy czym wypłata każdej transzy może zostać wstrzymana lub ograniczona, m.in. w sytuacji, gdy wyniki Banku znacząco odbiegają od zatwierzonego planu finansowego na dany rok lub gdy spełnione zostały warunki, o których mowa w art. 142 ust. 1 ustawy Prawo bankowe.

Pozostałe Wynagrodzenie zmienne, w tym za wyniki roku 2022, w odniesieniu do pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka (w tym dla czterech byłych Członków Zarządu) nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane.

37. Rodzaj oraz kwoty pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ

W I półroczu 2023 roku nie wystąpiły zdarzenia, które były nietypowe i miały znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych Banku.

38. Rodzaj oraz kwoty zmian wartości szacunkowych kwot, które były podawane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego lub zmiany wartości szacunkowych podawanych w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W I półroczu 2023 roku nie wystąpiły zmiany założeń będących podstawą do wyliczeń wartości szacunkowych kwot podawanych w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego oraz poprzednich latach obrotowych.

39. Wyłacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję), z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

W pierwszym półroczu 2023 roku nie była wyłacona ani zadeklarowana dywidenda. Bank za 2022 rok wypracował zysk netto.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. w dniu 23 czerwca 2023 roku podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku netto Banku osiągniętego w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2022 roku w wysokości 127 608 tys. zł w całości na kapitał zapasowy.

40. Reforma wskaźników referencyjnych

W celu dostosowania Grupy BOŚ do zmian wynikających z regulacji Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 08 czerwca 2016 roku oraz *Rozporządzenia (UE) nr 596/2014* (Dz.U. L 171 z 29 czerwca 2016 roku, z późn. zm.), tzw. „Rozporządzenia BMR”, został uruchomiony projekt „Wdrożenie wymogów Rozporządzenia BMR” (Projekt BMR). W Projekcie BMR biorą udział przedstawiciele komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za obszary produktowe (detaliczny i korporacyjny), zarządzanie ryzykiem stopy procentowej, obszar prawny, rachunkowy oraz IT.

Grupa BOŚ posiada „Plan działania w przypadku istotnych zmian lub zaprzestania opracowywania wskaźników referencyjnych” wymagany przez przepis art. 28 ust. 2 Rozporządzenia BMR.

W związku z komunikatem ogłoszonym przez Financial Conduct Authority (FCA) z dnia 05 marca 2021 roku, zgodnie z którym stawki LIBOR dla wszystkich walut, z wyjątkiem USD, przestały być opracowywane oraz publikowane z końcem 2021 roku, działania Banku w ramach Projektu BMR w pierwszej fazie koncentrowały się na przygotowaniu Grupy BOŚ do zmian wynikających ze zniknięcia tych wskaźników.

Grupa BOŚ stosowała wskaźniki referencyjne LIBOR CHF i LIBOR USD w produktach zarówno detalicznych, jak i korporacyjnych.

Według stanu na 30 czerwca 2023 roku Grupa BOŚ nie posiadał w swoim portfelu ekspozycji opartych na LIBOR GBP, EUR, JPY.

W odniesieniu do portfela umów opartych na LIBOR CHF, zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) z dnia 14 października 2021 roku w sprawie wyznaczenia ustawowego zamiennika dla niektórych terminów zapadalności stopy LIBOR dla franka szwajcarskiego (CHF LIBOR), Grupa BOŚ dokonała tranzykcji umów na wskaźnik SARON Compound Rate.

Grupa BOŚ zaproponowała również Klientom podpisanie aneksu do umów, regulującego działania na wypadek czasowej lub trwałej niedostępności wskaźnika referencyjnego SARON Compound Rate, a także regulującego konsekwencje wystąpienia ewentualnej zmiany dotyczącej opracowywania tego wskaźnika. W odniesieniu do produktów opartych o wskaźnik LIBOR USD, Grupa BOŚ zdecydowała się na zastosowanie jako wskaźnika alternatywnego, wskaźnika CME Term SOFR. Zgodnie z komunikatem FCA, LIBOR USD przestał być publikowany z dniem 30 czerwca 2023 roku. Grupa BOŚ jest w trakcie realizacji procesu wprowadzania do oferty produktów opartych o CME Term SOFR oraz tranzykcji umów opartych o dotychczasowy wskaźnik LIBOR USD.

Członkowie Projektu BMR biorą także czynny udział w pracach Narodowej Grupy Roboczej ds. reformy wskaźników referencyjnych (NGR) w powołanej w lipcu 2022 roku. W skład Grupy NGR (oprócz szerokiej reprezentacji instytucji finansowych) wchodzi również przedstawiciele UKNF, MF, NBP, BFG, ZBP oraz GPW Benchmark.

Celem prac NGR jest przygotowanie procesu skutecznego wdrożenia wskaźnika referencyjnego RFR (Risk-Free Rate) na polskim rynku finansowym oraz zastąpienia nim stosowanego obecnie wskaźnika referencyjnego WIBOR.

We wrześniu 2022 roku Komitet Sterujący Narodowej Grupy Roboczej (KS NGR) wybrał WIRON jako wskaźnik, który ma za zadanie zastąpić WIBOR.

Realizacja prac projektowych w Grupie BOŚ została zaplanowana i przebiega zgodnie z Mapą Drogową NGR oraz zatwierdzonymi przez KS NGR Rekomendacjami zarówno dla nowych umów jak i dla obecnego portfela w zakresie wdrażania wskaźnika WIRON.

Grupa BOŚ na bieżąco monitoruje sytuację rynkową związaną z reformą wskaźników referencyjnych oraz analizuje jej skutki dla Grupy BOŚ.

Na obecnym etapie Projektu, w Grupie BOŚ trwają prace związane m.in. dostosowaniem infrastruktury IT do obsługi nowych wskaźników referencyjnych, a także z przygotowaniem regulacji wewnętrznych i dokumentacji umownej dla klientów Grupy BOŚ.

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Aktywa oparte o stawkę WIBOR		
Kredyty hipoteczne	1 335 511	1 328 089
Kredyty konsumenckie	258 836	259 518
Pozostałe kredyty	6 353 391	6 722 497
Dłużne papiery wartościowe	2 373 557	1 984 273
Pasywa oparte o stawkę WIBOR		
Emisja dłużnych papierów wartościowych	344 463	345 035
Depozyty	2 025 759	1 412 446
Pasywa oparte o stawkę WIBID		
Depozyty	3 491 900	2 441 566
Instrumenty pochodne (nominał)		
IRS	2 361 800	2 500 712
Aktywa oparte o stawkę LIBOR		
Kredyty hipoteczne	21 923	27 907
Pozostałe kredyty	163 413	167 310

Ryzyko Stopy Procentowej

Ryzyko stopy procentowej może się zmaterializować głównie wskutek niedopasowania terminów przeszacowania wskaźnika zastępującego względem wskaźnika kontraktowego oraz wskutek niedopasowania dat konwersji wskaźnika dla różnych umów i kontraktów np. kredytów vs kontrakty IRS. Ponadto istnieje ryzyko, iż międzybankowy rynek transakcji pochodnych zabezpieczających ryzyko stopy procentowej nie będzie pozwalał na zabezpieczanie ryzyka bazowego wbudowanego w transakcje bilansowe (kredytowe). Bank dąży do minimalizacji powyższego ryzyka poprzez kształtowanie odpowiednich mechanizmów w konstrukcji oferowanych produktów i podejmuje stosowne działania zgodne z zasadami zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Zidentyfikowane powyżej ryzyka nie mają wpływu na strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko prawne

W zakresie ryzyk prawnych (w tym sądowych) należy zwrócić uwagę na traktowanie kredytów opartych o wskaźnik BMR w sytuacji zaniechania publikacji konkretnego wskaźnika. Należy wyróżnić dwie sytuacje - pierwszą, w której dany wskaźnik przestanie być publikowany oraz drugą, w której zamiennik dla wskaźnika, który przestał być publikowany, zostanie wskazany w prawie powszechnie obowiązującym (analogicznie jak dla LIBOR CHF):

1. w pierwszej sytuacji ryzyko prawne (a w konsekwencji również ryzyko postępowań sądowych) dotyczy sposobu wyznaczenia oprocentowania kredytu, czyli wysokości odsetek dla Klienta. W przypadku, gdy umowa zawarta z Klientem zawiera sposób wskazania wskaźnika alternatywnego, ryzyko wiąże się z brakiem akceptacji Klienta dla wskaźnika przyjętego przez Bank (rozbieżność pomiędzy wskaźnikiem alternatywnym przyjętym przez Bank a interpretacją przez Klienta postanowień umownych). W przypadku natomiast, gdy umowa nie zawiera takiego wskazania, powstaje wątpliwość co do sposobu wyznaczenia oprocentowania kredytu. Potencjalne zastąpienie wskaźnika WIBOR, jako jeden z elementów ogłoszonego rządowego Programu Wsparcia dla Kredytobiorców.
2. w drugiej sytuacji ryzyko prawne wydaje się być znacząco mniejsze, z uwagi na fakt, że „nowy” wskaźnik BMR stanie się niejako elementem umowy z mocy samego prawa co znacząco zmniejsza ryzyko ewentualnych roszczeń Klientów.

Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa BOŚ wykorzystuje rachunkowość zabezpieczeń do zabezpieczenia wartości godziwej obligacji o stałym oprocentowaniu instrumentami typu Interest Rate Swap opartymi o stawkę WIBOR. Wskutek reformy wskaźników BMR zmianie ulegnie stawka referencyjna dla instrumentu zabezpieczającego. W ocenie Grupy BOŚ, wpływ reformy BMR na efektywność powyższego zabezpieczenia jest niematerialny.

41. Konsolidacja ostrożnościowa

Podstawa sporządzenia skonsolidowanych danych finansowych z uwzględnieniem zasad wynikających z Rozporządzenia 575/2013 w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (konsolidacja ostrożnościowa)

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późniejszymi zmianami („Rozporządzenie CRR”), BOŚ Bank S.A. sporządza skonsolidowane dane finansowe z uwzględnieniem zasad konsolidacji ostrożnościowej.

Przy sporządzaniu skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych Grupy BOŚ zostały zastosowane te same zasady (polityka) rachunkowości, które zostały zastosowane podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy BOŚ wg MSSF, z wyjątkiem zakresu podmiotów podlegających konsolidacji.

Grupę Kapitałową BOŚ, objętą konsolidacją ostrożnościową stanowią podmioty określone zgodnie z zasadami konsolidacji ostrożnościowej zawartymi w Rozporządzeniu CRR.

L.p.	Podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej BOŚ konsolidowanej ostrożnościowo	Status	Typ podmiotu
1.	Bank Ochrony Środowiska S.A.-	podmiot dominujący	Instytucja - Instytucja kredytowa
2.	Dom Maklerski BOŚ S.A.	podmiot zależny	Instytucja – Firma inwestycyjna
3.	BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.	podmiot zależny	Instytucja finansowa

MS Wind Sp. z o. o. jest wyłączona z konsolidacji ostrożnościowej ze względu na obszar jej działalności. Spółka ta jest właścicielem i operatorem elektrowni wiatrowych. Podstawową działalnością tej spółki jest „Wytwarzanie energii elektrycznej” (kod PKD: 3511Z). Obszar tej działalności nie jest uwzględniony w Załączniku I do dyrektywy CRD. W związku z tym spółka ta nie spełnia definicji instytucji finansowej, ani przedsiębiorstwa usług pomocniczych zgodnie z CRR.

Wykazany poniżej w skonsolidowanych ostrożnościowo danych finansowych skonsolidowany zysk bieżącego okresu może być zaliczony do skonsolidowanego kapitału podstawowego Tier I w kalkulacji skonsolidowanego współczynnika kapitału podstawowego Tier I, skonsolidowanego współczynnika kapitału Tier I oraz skonsolidowanego łącznego współczynnika kapitałowego, po uzyskaniu zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego (KNF).

Skonsolidowany ostrożnościowo rachunek zysków i strat

Działalność kontynuowana	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	812 051	442 578
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	567 910	345 597
<i>aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	231 322	92 708
<i>aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	12 819	4 273
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	- 400 151	- 109 050
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	- 400 151	- 109 050
Wynik z tytułu odsetek	411 900	333 528
Przychody z tytułu opłat i prowizji	85 612	90 556
Koszty z tytułu opłat i prowizji	- 21 594	- 21 952
Wynik z tytułu opłat i prowizji	64 018	68 604
Przychody z tytułu dywidend	11 960	8 630
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy (w tym należności od klientów)	26 534	20 584
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	- 1 242	425
Wynik z pozycji wymiany	346	21 339
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	571	1 222
Pozostałe przychody operacyjne	18 631	13 680
Pozostałe koszty operacyjne	- 22 591	- 26 423
Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych	- 161 793	- 4 983
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	6 028	- 92 452
Ogólne koszty administracyjne	- 253 193	- 235 665
Zysk brutto	101 169	108 489
Obciążenia podatkowe	- 42 718	- 26 355
Zysk netto	58 451	82 134

Skonsolidowane ostrożnościowo sprawozdanie z sytuacji finansowej

Aktywa	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	742 391	575 875
Należności od innych banków	129 423	242 831
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	221 984	263 259
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	27 380	16 602
<i>dłużne papiery wartościowe</i>	5 919	20 643
<i>instrumenty pochodne</i>	188 685	226 014
Pochodne instrumenty zabezpieczające	17 890	30 562
Inwestycyjne papiery wartościowe:	9 956 677	9 008 118
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	85 458	85 465
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>	7 531 330	6 915 813
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	2 221 897	1 900 215
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	117 992	106 625
Należności od klientów, w tym:	10 463 127	11 148 306
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	10 462 911	11 145 257
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	216	3 049
Inwestycje w jednostkach zależnych	11 799	11 799
Wartości niematerialne	129 626	132 540
Rzeczowe aktywa trwałe	63 852	65 843
Prawo do użytkowania - leasing	57 583	64 964
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:	170 756	175 648
<i>Bieżące</i>	-	2 445
<i>odroczone</i>	170 756	173 203
Inne aktywa	314 241	291 989
Aktywa razem	22 279 349	22 011 734

Zobowiązania	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	124 833	141 143
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:	109 869	153 243
<i>kapitałowe papiery wartościowe</i>	3 065	907
<i>instrumenty pochodne</i>	106 804	152 336
Zobowiązania wobec klientów	19 014 043	18 831 940
Zobowiązania podporządkowane	344 463	345 035
Rezerwy	192 535	165 458
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:	12 821	449
<i>bieżące</i>	11 848	449
<i>Odroczone</i>	973	-
Zobowiązania z tyt. leasingu	58 353	67 051
Pozostałe zobowiązania	349 762	346 882
Zobowiązania razem	20 206 679	20 051 201
Kapitały	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ:		
Kapitał podstawowy:	1 461 036	1 461 036
<i>Kapitał zakładowy</i>	929 477	929 477
<i>Akcje własne</i>	-1 292	-1 292
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	532 851	532 851
Kapitał z aktualizacji wyceny	-3 177	-56 863
Zyski zatrzymane	614 811	556 360
Kapitał własny razem	2 072 670	1 960 533
Kapitał własny i zobowiązania razem	22 279 349	22 011 734

42. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
08.08.2023 r.	Paweł Trętowski	Wiceprezes Zarządu - kierujący pracami Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes Zarządu – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Sebastian Bodzenta	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Iwona Marciniak	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

08.08.2023 r.	Andrzej Kowalczyk	Dyrektor Departamentu Rachunkowości	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
---------------	-------------------	--	---

II. Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku

Śródroczny rachunek zysków i strat Banku

Działalność kontynuowana	Nota	za okres 3 miesiący zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 3 miesiący zakończony 30-06-2022 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:		408 411	804 343	270 465	439 143
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		290 279	560 209	204 591	342 208
<i>aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		111 713	231 322	63 189	92 708
<i>aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		6 419	12 812	2 685	4 227
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, tym:		- 225 173	- 454 100	- 96 261	- 135 896
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		- 225 173	- 454 100	- 96 267	- 135 896
<i>zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		-	-	6	-
Wynik z tytułu odsetek	7	183 238	350 243	174 204	303 247
Przychody z tytułu opłat i prowizji		20 617	41 297	20 691	41 635
Koszty z tytułu opłat i prowizji		- 2 608	- 4 432	- 2 744	- 5 358
Wynik z tytułu opłat i prowizji	8	18 009	36 865	17 947	36 277
Przychody z tytułu dywidend	9	8 118	8 118	6 924	6 924
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez wynik finansowy		1 072	5 977	3 384	3 665
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń		- 779	- 1 242	753	425
Wynik z pozycji wymiany		- 3 936	687	12 971	20 802
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych		24	571	1 163	1 222
Pozostałe przychody operacyjne		5 147	11 309	2 177	4 327
Pozostałe koszty operacyjne		- 5 614	- 13 402	- 3 927	- 10 530
Wynik ryzyka prawnego kredytów hipotecznych w walutach obcych		- 118 637	- 161 793	- 3 942	- 4 983
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	10	- 24 381	- 4 727	- 67 459	- 91 513
Ogólne koszty administracyjne		- 89 058	- 193 444	- 84 342	- 183 350
Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności		19 237	35 952	12 410	20 202
Zysk brutto		- 7 560	75 114	72 263	106 715
Obciążenia podatkowe		- 6 448	- 31 929	- 11 917	- 22 270
Zysk netto		- 14 008	43 185	60 346	84 445
Zysk na akcję przypadający udziałowcom jednostki dominującej w trakcie okresu (w zł)	11				
podstawowy			0,46		0,91
rozwodniony			0,46		0,91

Działalność zaniechana w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2023 roku oraz w roku 2022 nie wystąpiła.

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne sprawozdanie z całkowitych dochodów Banku

Działalność kontynuowana	za okres 3 miesiące zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 3 miesiące zakończony 30-06-2022 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Zysk netto	-14 008	43 185	60 346	84 445
Pozycje, które mogą być przeklasyfikowane do rachunku zysków i strat:	18 323	53 684	- 20 161	- 61 011
Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	22 620	66 276	- 24 890	- 75 322
Podatek odroczony	-4 297	- 12 592	4 729	14 311
Pozycje, które nie podlegają przeklasyfikowaniu do rachunku zysków i strat:	1	2	-	- 1
Wartość godziwa instrumentów kapitałowych wycenianych wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite brutto	2	3	-	- 1
Podatek odroczony	-1	- 1	-	-
Inne dochody całkowite	18 324	53 686	- 20 161	- 61 012
Całkowity dochód ogółem	4 316	96 871	40 185	23 433

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku

Aktywa	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kasa, środki w Banku Centralnym		742 383	575 865
Należności od innych banków		129 221	240 885
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, w tym:		158 571	222 944
<i>dłużne papiery wartościowe</i>		5 747	20 225
<i>instrumenty pochodne</i>		152 824	202 719
Pochodne instrumenty zabezpieczające		17 890	30 562
Inwestycyjne papiery wartościowe:		9 956 677	9 008 118
<i>kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		85 458	85 465
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite</i>		7 531 330	6 915 813
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		2 221 898	1 900 215
<i>dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		117 991	106 625
Należności od klientów, w tym:	12	10 463 403	11 173 579
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>		10 463 188	11 170 529
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>		215	3 050
Inwestycje w jednostkach zależnych		242 110	226 158
Wartości niematerialne		114 605	118 251
Rzeczowe aktywa trwałe		44 174	45 987
Prawo do użytkowania - leasing		53 885	61 199
Aktywa z tytułu podatku dochodowego:		157 723	161 532
<i>bieżące</i>		-	2 445
<i>odroczone</i>		157 723	159 087
Inne aktywa		89 379	50 158
Aktywa razem		22 170 021	21 915 238

Zobowiązania	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków		124 833	141 143
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu		101 920	147 922
Zobowiązania wobec klientów		19 110 996	18 879 924
Zobowiązania podporządkowane		344 463	345 035
Rezerwy	13	188 322	159 357
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego:		11 014	-
<i>bieżące</i>		11 014	-
Zobowiązania z tyt. leasingu		54 900	63 475
Pozostałe zobowiązania	14	174 706	216 386
Zobowiązania razem		20 111 154	19 953 242

Kapitały	Nota	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁOWCÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ:			
Kapitał podstawowy:		1 460 364	1 460 364
<i>Kapitał zakładowy</i>		929 477	929 477
<i>Akcje własne</i>		- 1 294	- 1 294
<i>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>		532 181	532 181
Kapitał z aktualizacji wyceny		- 3 177	- 56 863
Zyski zatrzymane		601 680	558 495
Kapitał własny razem		2 058 867	1 961 996
Kapitał własny i zobowiązania razem		22 170 021	21 915 238

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym Banku

	Kapitał podstawowy			Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane			Razem kapitał własny
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2023	929 477	- 1 294	532 181	- 56 863	382 585	48 302	127 608	1 961 996
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	43 185	43 185
Inne dochody całkowite	-	-	-	53 686	-	-	-	53 686
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	53 686	-	-	43 185	96 871
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	127 608	-	- 127 608	-
Przeniesienie wyniku na pozostałe kapitały	-	-	-	-	127 608	-	- 127 608	-
Stan na 30-06-2023	929 477	- 1 294	532 181	- 3 177	510 193	48 302	43 185	2 058 867

	Kapitał podstawowy			Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane			Razem kapitał własny
	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		Pozostały kapitał zapasowy	Fundusz ogólnego ryzyka	Niepodzielony wynik finansowy	
Stan na 01-01-2022	929 477	- 1 294	532 181	- 26 962	333 871	48 302	48 714	1 864 289
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	127 608	127 608
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 29 901	-	-	-	- 29 901
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 29 901	-	-	127 608	97 707
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	48 714	-	- 48 714	-
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	-	-	48 714	-	- 48 714	-
Stan na 31-12-2022	929 477	- 1 294	532 181	- 56 863	382 585	48 302	127 608	1 961 996
Stan na 01-01-2022	929 477	- 1 294	532 181	- 26 962	333 871	48 302	48 714	1 864 289
Zysk netto	-	-	-	-	-	-	84 445	84 445
Inne dochody całkowite	-	-	-	- 61 012	-	-	-	- 61 012
Całkowity dochód ogółem	-	-	-	- 61 012	-	-	84 445	23 433
Podział wyniku, w tym:	-	-	-	-	48 714	-	- 48 714	-
Pokrycie straty z lat ubiegłych	-	-	-	-	48 714	-	- 48 714	-
Stan na 30-06-2022	929 477	- 1 294	532 181	- 87 974	382 585	48 302	84 445	1 887 722

Udziały niekontrolujące w okresie 6 miesięcy zakończonym dnia 30 czerwca 2022 roku oraz w roku 2021 nie wystąpiły

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych Banku

Metoda pośrednia	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk brutto	75 114	106 715
Korekty razem:	-258 234	2 913 402
Udział w (zyskach) stratach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-35 952	-20 202
Amortyzacja	29 427	24 515
Odsetki z działalności inwestycyjnej	-120 887	-48 414
Zysk / Strata na działalności inwestycyjnej	-	-
Odsetki z działalności finansowej	18 325	12 424
Dywidendy otrzymane:	-8 118	-6 924
<i>od inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	8 118	6 924
Zmiana stanu:		
<i>należności od innych banków</i>	7 235	14 640
<i>papierów wartościowych przeznaczonych do obrotu</i>	14 478	-10 152
<i>aktywów i zobowiązań z tytułu wyceny pochodnych i zabezpieczających instrumentów finansowych</i>	16 565	-68 802
<i>inwestycyjnych papierów wartościowych</i>	-1 030 968	13 110
<i>należności od klientów</i>	710 176	124 306
<i>innych aktywów i podatku dochodowego</i>	-36 536	-27 795
<i>zobowiązań wobec banku Centralnego i innych banków</i>	-16 310	-64 093
<i>zobowiązań wobec klientów</i>	231 072	2 973 961
<i>rezerw</i>	28 965	-8 130
<i>pozostałych zobowiązań i podatku dochodowego</i>	-44 125	20 258
Zapłacony podatek dochodowy	-29 699	-22 224
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-183 120	3 020 117
PRZEPIŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Wpływy	127 570	163 176
Odsetki otrzymane od papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	103 365	26 705
Wykup papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	4 205	126 471
Dywidendy otrzymane	20 000	10 000
Wydatki	-325 260	-350 795
Nabycie papierów wartościowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	-308 366	-325 937
Nabycie wartości niematerialnych	-12 333	-15 863
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-4 561	-8 995
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-197 690	-187 619

PRZEŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Wpływy	-	-
Wydatki	-27 472	-15 796
Odsetki zapłacone od obligacji emitowanych przez Bank, w tym:	-17 313	-6 652
<i>obligacje podporządkowane</i>	-17 313	-6 652
Raty leasingowe	-7 102	-7 437
Odsetki leasingowe zapłacone	-3 057	-1 707
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-27 472	-15 796
PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM	-408 282	2 816 702
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA POCZĄTEK OKRESU	5 254 664	3 599 583
ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NA KONIEC OKRESU	4 846 382	6 416 285
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania	609 505	562 759

Noty przedstawione na kolejnych stronach stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

Dodatkowe noty objaśniające do śródrocznego skróconego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku

1. Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A.

Podstawowe informacje o Banku Ochrony Środowiska S.A., w tym zmiany w składzie Zarządu Banku zostały opisane w notcie nr 1 do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku.

2. Podstawa sporządzenia i oświadczenie o zgodności

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku zostało w dniu 08 sierpnia 2023 roku zatwierdzone przez Zarząd Banku do publikacji w dniu 09 sierpnia 2023 roku.

Niniejsze śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe BOŚ S.A. publikowane jest łącznie ze śródrocznym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres sześciu miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku. Informacje o przyjętych zasadach (polityce) rachunkowości przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zostały opisane w notcie 3 do śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe Banku Ochrony Środowiska S.A. (Bank, BOŚ S.A.) obejmuje:

- śródroczny rachunek zysków i strat za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy, zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- śródroczne sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy, zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku, a także dane za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 3 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- śródroczne sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2022 roku,
- śródroczne sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku i za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku,
- śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2023 roku oraz dane porównawcze za okres 6 miesięcy zakończony dnia 30 czerwca 2022 roku,
- dodatkowe noty objaśniające.

3. Porównywalność z danymi okresu poprzedniego

Przekształcony śródroczny rachunek zysków i strat Banku

W niniejszym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Bank zmienił zasadę prezentacji poprzez wyodrębnienie pozycji w rachunku zysków i strat „Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych”. W poprzednim śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym sporządzonym za 30-06-2022 rok Bank ujmował wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych w pozycji przychodów odsetkowych. W związku ze zmianą prezentacji Bank dokonał przekształcenia danych porównawczych na datę 30 czerwca 2022 roku.

Powyższe zmiany nie miały wpływu na poziom kapitałów oraz na sprawozdanie z sytuacji finansowej Banku w prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym okresach porównawczych. Dane dotyczące współczynników wypłacalności dla okresów porównawczych nie podlegały przekształceniu.

Działalność kontynuowana	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany sposobu prezentacji	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 3 miesięcy zakończony 30-06-2022	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany sposobu prezentacji	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze, w tym:	271 628	- 1 163	270 465	440 365	- 1 222	439 143
<i>aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	205 754	- 1 163	204 591	343 430	- 1 222	342 208
Wynik z tytułu odsetek	175 367	- 1 163	174 204	304 469	- 1 222	303 247
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	-	1 163	1 163	-	1 222	1 222
Zysk brutto	72 263	-	72 263	106 715	-	106 715
Obciążenia podatkowe	- 11 917	-	- 11 917	- 22 270	-	- 22 270
Zysk netto	60 346	-	60 346	84 445	-	84 445

Przekształcone śródroczne sprawozdanie z przepływów pieniężnych Banku

W związku ze zmianą zasad rachunkowości dotyczących ujęcia wpływu ryzyka prawnego związanego ze sprawami sądowymi dotyczącymi walutowych kredytów hipotecznych opisaną w Rocznym Sprawozdaniu Finansowym BOŚ S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2022 roku (Nota 4.2) dokonano zmiany prezentacji wybranych pozycji w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w niniejszym sprawozdaniu. Dokonano także zmiany prezentacji wydatków z tytułu leasingu, poprzez wydzielenie zapłaconych odsetek leasingowych.

Metoda pośrednia	Dane w opublikowanym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022	Korekta z tyt. zmiany zasad rachunkowości	Dane po korekcie w niniejszym sprawozdaniu finansowym za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk brutto	106 715	-	106 715
Korekty razem:	2 913 402	-	2 913 402
<i>należności od klientów</i>	108 300	16 006	124 306
<i>rezerw</i>	7 876	- 16 006	- 8 130
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	3 020 117	-	3 020 117
PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wydatki	- 15 796	-	- 15 796
Raty leasingowe	- 9 144	1 707	- 7 437
Odsetki leasingowe zapłacone	-	- 1 707	- 1 312
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	- 15 796	-	- 15 796

4. Kontynuacja działalności

Ze względu na powstanie straty bilansowej w 2015 roku Bank wdrożył Program Postępowania Naprawczego (PPN) na podstawie art. 142 ust. 1 Prawa bankowego w brzmieniu obowiązującym do 08 października 2016 roku, zgodnie z art. 381 ust. 4 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 roku o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji.

W dniu 17 lipca 2020 roku do Banku wpłynęła decyzja Komisji Nadzoru Finansowego w związku z wszczętym z urzędu w dniu 12 maja przez Komisję Nadzoru Finansowego (KNF) postępowaniem administracyjnym w przedmiocie nakazania opracowania grupowego planu naprawy Banku Ochrony Środowiska S.A. – na podstawie art. 141n ust. 1 ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 roku. Natomiast, w dniu 20 lipca 2020 roku do Banku wpłynęła druga decyzja KNF w związku z wszczętym z urzędu w dniu 12 maja przez KNF postępowaniem administracyjnym w przedmiocie ograniczenia zakresu podmiotowego grupowego planu naprawy do podmiotów wchodzących w skład Grupy BOŚ (tj. Bank Ochrony Środowiska S.A., Dom Maklerski S.A., BOŚ Leasing EKO-Profit S.A. oraz MS Wind sp. z o.o.).

Bank opracował Grupowy Plan Naprawy (GPN) i przedłożył go KNF w październiku 2020 roku. Komisja Nadzoru Finansowego w piśmie z dnia 21 stycznia 2021 roku, w związku z postępowaniem administracyjnym w przedmiocie zatwierdzenia GPN, wezwała Bank do uzupełnienia oraz zmiany GPN, w tym przyjęcie jako punkt wyjścia

zaudytowanych danych finansowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku. BOŚ zgodnie z wezwaniem KNF skorygował GPN i złożył go KNF. W dniu 17 grudnia 2021 roku Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła GPN.

Zatwierdzenie GPN przez KNF oznacza zakończenie obowiązków płynących z działań sanacyjnych realizowanych w ramach Programu Postępowania Naprawczego.

W 2021 roku Bank opracował Ramową Strategię działania BOŚ S.A. na lata 2021 – 2023 (Strategia), przy zachowaniu spójności z GPN pod względem założeń, kierunków i planowanych do osiągnięcia celów.

W dniu 31 grudnia 2021 roku Bank podjął decyzję o uruchomieniu GPN zatwierdzonego przez KNF. Działania naprawcze podejmowane w ramach GPN mają na celu osiągnięcie przez Bank trwałej rentowności. Niezależnie od faktu realizacji Planu Naprawy, Bank jest zobowiązany do jego cyklicznej aktualizacji. W czerwcu 2022 roku, zgodnie z zapisami artykułu 141 m ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe, Bank złożył do KNF zaktualizowany Grupowy Plan Naprawy Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. We wrześniu 2022 roku Bank otrzymał wezwanie z Komisji Nadzoru Finansowego do uzupełnienia dokumentu we wskazanych obszarach. W listopadzie 2022 roku Bank ponownie przesłał do Komisji Nadzoru Finansowego zaktualizowany GPN uwzględniający zarówno wytyczne z wezwania jak i zmiany związane z potrzebą uspołnienienia dokumentu GPN ze zaktualizowaną Strategią, obejmujące między innymi wpływ zmian regulacyjnych wprowadzających programy wsparcia dla kredytobiorców.

W kwietniu 2023 roku Bank złożył do Komisji Nadzoru Finansowego kolejną aktualizację Grupowego Planu Naprawy opracowaną z uwzględnieniem zmian warunków prowadzenia działalności bankowej, a szczególnie wzrostu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami hipotecznymi denominowanymi w walutach obcych w konsekwencji opublikowanej w dniu 16 lutego 2023 roku niekorzystnej dla sektora bankowego opinii Rzecznika Generalnego TSUE, zgodnie z którą: przepisy dyrektywy 93/13 nie stoją na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą w przypadku uznania, iż umowa kredytu zawarta przez konsumenta i bank jest od początku nieważna z powodu zawarcia w niej nieuczciwych warunków umownych, konsument, oprócz zwrotu pieniędzy zapłaconych na podstawie tej umowy oraz zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty, może w następstwie takiego uznania domagać się od banku także dodatkowych świadczeń. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego trwa postępowanie administracyjne w przedmiocie zatwierdzenia przez Komisję Nadzoru Finansowego aktualizacji GPN.

Na koniec I półrocza 2023 roku Bank kontynuował realizację Grupowego Programu Naprawy. Wszystkie wiodące wskaźniki GPI, zarówno jednostkowe jak i skonsolidowane pozostawały na poziomie bezpiecznym. W obszarze wskaźników uzupełniających, Bank odnotował przekroczenie wskaźników planu naprawy w grupie wskaźników rentowności na skutek wzrostu kosztów ryzyka prawnego związanego z kredytami mieszkaniowymi denominowanymi w walutach obcych.

Bank utrzymuje wskaźniki adekwatności kapitałowej powyżej poziomów zalecanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (szczegółowe informacje są podane w nocie 7.3). Płynność finansowa Banku kształtuje się na poziomie odpowiednim i przekraczającym wymagania nadzorcze (szczegółowe informacje są podane w nocie 7.2.1).

Okres pandemii COVID-19 oraz konflikt zbrojny w Ukrainie nie miały znaczącego wpływu na płynność finansową i adekwatność kapitałową Banku. Bank utrzymał w tym czasie pełną zdolność operacyjną.

Biorąc pod uwagę opisane czynniki, a także bieżącą sytuację makroekonomiczną oraz negatywną linię orzecznictwa w zakresie rozstrzygnięcia przez sądy spraw dotyczących kredytów hipotecznych denominowanych w walutach obcych, na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź ograniczenia dotychczasowej działalności.

5. Korekty błędów dotyczących poprzednich okresów

W niniejszym skróconym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa BOŚ nie dokonała korekt błędów dotyczących sprawozdań finansowych z poprzednich okresów.

6. Zarządzanie kapitałem

Okres przejściowy dotyczący złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne o którym mowa w artykule 1 pkt 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku (Rozporządzenie) zmieniającego Rozporządzenie (UE) nr 575/2013 zakończył się 31 grudnia 2022 roku Bank nie stosuje rozwiązań przejściowych dot. odwracania efektu wdrożenia MSSF 9 w funduszach własnych o których mowa w Rozporządzeniu (UE) 2020/873 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2020 roku zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. W związku z tym, Bank od 01 stycznia 2023 roku nie stosuje rozwiązań przejściowych.

Poziom kapitałów, aktywów ważonych ryzykiem, współczynników kapitałowych, współczynnika dźwigni oraz kapitału wewnętrznego w Banku kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
DOSTĘPNY KAPITAŁ		
Kapitał podstawowy Tier I	1 806 556	1 730 105
Kapitał Tier I	1 806 556	1 730 105
Fundusze własne	1 883 120	1 839 659
AKTYWA WAŻONE RYZYKIEM		
Łączna kwota aktywów ważonych ryzykiem	11 464 321	12 221 934
<i>Ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta</i>	10 315 078	11 042 179
<i>Ryzyko operacyjne</i>	1 077 010	1 077 010
<i>Ryzyko rynkowe</i>	52 044	65 554
<i>Ryzyko CVA</i>	20 189	37 191
WSPÓLCZYNNIKI KAPITAŁOWE		
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	15,76	14,16
Współczynnik kapitału Tier I	15,76	14,16
Łączny współczynnik kapitałowy	16,43	15,05
WSPÓLCZYNNIK DŹWIGNI		
Wartość ekspozycji	23 880 694	23 658 834
Współczynnik dźwigni	7,6	7,3
KAPITAŁ WEWNĘTRZNY		
Kapitał wewnętrzny	1 393 035	1 428 982

Wartość funduszy własnych i wymogów kapitałowych została wyznaczona zgodnie z Rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej CRR.

Celem ograniczania ryzyka spadku współczynników kapitałowych Bank monitoruje kształtowanie się skali i struktury działalności Banku oraz czynników mogących mieć wpływ na obniżenie się poziomu funduszy własnych Banku.

Bank z częstotliwością kwartalną szacuje kapitał wewnętrzny na pokrycie:

1. ryzyk I filara:

- dla ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta - w oparciu o wymóg regulacyjny z uwzględnieniem dodatkowego narzutu z tytułu kredytów nieobsługiwanych (NPE)/kredytów z utratą wartości (NPL),
- dla poszczególnych rodzajów ryzyka wchodzących w skład grupy ryzyka rynkowego, w tym CVA oraz dla ryzyka operacyjnego - w oparciu o wymogi regulacyjne,

2. ryzyk II filara:

- dla pozostałych ryzyk stale istotnych oraz ryzyk, dla których oceny istotności dokonuje się okresowo, kapitał wewnętrzny ustalany jest na podstawie metodyk, określonych w regulacjach wewnętrznych Banku. Regulacje te stanowiły podstawę do monitorowania, oceny poziomu istotności oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku.

Zgodnie z art. 92 Rozporządzenia CRR, Bank jest zobowiązany utrzymywać łączny współczynnik kapitałowy na poziomie co najmniej 8%. Współczynnik kapitału Tier I i współczynnik kapitału podstawowego Tier I powinny wynosić odpowiednio co najmniej 6% i 4,5%.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 05 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych. Od 1 stycznia 2019 roku bufor zabezpieczający wynosi 2,5 p.p., bufor antycykliczny wynosi 0 p.p. Bank nie został objęty buforem innej instytucji o znaczeniu systemowym. Bufor systemowy decyzją Ministra Finansów z dnia 18 marca 2020 roku został rozwiązany.

W dniu 27 grudnia 2022 roku Komisja Nadzoru Finansowego zaleciła utrzymywanie na poziomie jednostkowym, funduszy własnych na pokrycie dodatkowego narzutu kapitałowego w celu zaabsorbowania potencjalnych strat wynikających z wystąpienia warunków skrajnych na poziomie 1,44 p.p. ponad wartość łącznego współczynnika kapitałowego, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. c rozporządzenia CRR, powiększonego o dodatkowy wymóg w zakresie funduszy własnych, o którym mowa w art. 138 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe oraz o wymóg połączonego bufora, o który mowa w art. 55 ust. 4 ustawy o nadzorze makroostrożnościowym. Dodatkowy narzut powinien składać się w całości z kapitału podstawowego Tier I.

W efekcie, na dzień 30 czerwca 2023 roku zalecane przez Komisję minimalne wskaźniki kapitałowe dla Banku wynoszą 9,94% dla współczynnika kapitału Tier I oraz 11,94% dla łącznego współczynnika kapitałowego TCR.

Poziom adekwatności kapitałowej Banku na dzień 30 czerwca 2023 roku utrzymywał się powyżej poziomów zalecanych przez Komisję Nadzoru Finansowego.

7. Wynik z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane				za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane			
	Przychody z tytułu odsetek		Przychody o podobnym charakterze do odsetek	Razem	Przychody z tytułu odsetek		Przychody o podobnym charakterze do odsetek	Razem
	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy		Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego o kosztu	Aktywa wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	Aktywa finansowe wyceniane obowiązkowo wg wartości godziwej przez wynik finansowy	
Należności od banków i Banku Centralnego	34 351	-	-	34 351	20 411	-	-	20 411
Należności od klientów instytucjonalnych	357 874	-	47	357 921	233 502	-	312	233 814
Należności od klientów detalicznych	108 490	-	166	108 656	65 859	-	8	65 867
Inwestycyjne dłużne papiery wartościowe nieprzeznaczone do obrotu	59 494	231 322	-	290 816	22 436	92 708	-	115 144
Instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	-	-	1 929	1 929	-	-	1 800	1 800
Transakcje zabezpieczające	-	-	10 670	10 670	-	-	2 107	2 107
Razem	560 209	231 322	12 812	804 343	342 208	92 708	4 227	439 143

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane			za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane		
	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	Razem
Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze od:						
Rachunków bankowych i depozytów od banków	1 487	-	1 487	1 053	-	1 053
Rachunków bankowych i depozytów klientów instytucjonalnych	195 121	-	195 121	75 040	-	75 040
Rachunków bankowych i depozytów klientów detalicznych	230 445	-	230 445	46 842	-	46 842
Kredytów i pożyczek od klientów	8 054	-	8 054	114	-	114
Środków funduszy z przeznaczeniem na kredyty (JESSICA)	663	-	663	420	-	420
Instrumentów finansowych - dłużne papiery własnej emisji	16 745	-	16 745	10 514	-	10 514
Zobowiązań leasingowych	1 585	-	1 585	1 913	-	1 913
Razem	454 100	-	454 100	135 896	-	135 896

8. Wynik z tytułu opłat i prowizji

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Przychody z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty za obsługę rachunków klientów, inne operacje rozliczeniowe w obrocie krajowym i zagranicznym	18 026	19 094
Prowizje od kredytów	19 563	18 461
Prowizje od gwarancji i akredytyw	3 705	4 076
Pozostałe opłaty	3	4
Razem	41 297	41 635
Koszty z tytułu opłat i prowizji		
Opłaty z tytułu kart płatniczych	3 585	3 872
Opłaty od rachunków bieżących	296	675
Opłaty z tytułu obsługi bankomatów	218	466
Prowizje z tytułu należności od klientów	4	74
Pozostałe opłaty	329	271
Razem	4 432	5 358

9. Przychody z tytułu dywidend

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody	8 118	6 924
Razem	8 118	6 924

10. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	- 15 303	1 906
Papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	- 45	- 23
Należności od banków	37	89
Należności od klientów oraz zobowiązania pozabilansowe, w tym:	10 584	- 93 485
należności bilansowe	15 437	- 90 982
<i>od klientów detalicznych</i>	1 230	- 24 412
<i>od klientów instytucjonalnych</i>	14 207	- 66 570
zobowiązania pozabilansowe	- 4 853	- 2 503
<i>od klientów detalicznych</i>	- 69	152
<i>od klientów instytucjonalnych</i>	- 4 784	- 2 655
Razem	- 4 727	- 91 513

Wynik odpisów z tyt. utraty wartości na należności od klientów:

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 niebadane
Wycena indywidualna	- 5 288	- 63 895
Wycena grupowa	20 725	- 27 087
Razem	15 437	- 90 982

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Wyszczególnienie	za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 niebadane	za okres 6 miesięcy zakończony y 30-06-2022
Zysk netto	43 185	84 445
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tysiącach)	92 910	92 910
Podstawowy zysk na akcję (wyrażony w zł.gr)	0,46	0,91

Zysk rozwodniony na akcję jest równy zyskowi podstawowemu na akcję w prezentowanych okresach.

12. Należności od klientów

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane			31-12-2022		
	Należności od klientów brutto	Odpisy z tyt. utraty wartości	Należności od klientów netto	Należności od klientów brutto	Odpisy z tyt. utraty wartości	Należności od klientów netto
Wycena wg zamortyzowanego kosztu	11 492 952	1 067 978	10 424 974	12 220 160	1 089 542	11 130 618
Należności od klientów detalicznych	2 586 138	283 635	2 302 503	2 863 508	274 472	2 589 036
<i>kredyty w rachunku bieżącym</i>	4 638	3 680	958	4 342	3 597	745
<i>kredyty gotówkowe</i>	346 357	109 599	236 758	330 189	98 897	231 292
<i>kredyty mieszkaniowe</i>	1 985 939	129 940	1 855 999	2 266 344	134 239	2 132 105
<i>kredyty i pożyczki pozostałe</i>	249 204	40 416	208 788	262 633	37 739	224 894
Należności od klientów instytucjonalnych	8 906 814	784 343	8 122 471	9 356 652	815 070	8 541 582
<i>kredyty obrotowe</i>	962 687	63 666	899 021	859 701	63 439	796 262
<i>kredyty i pożyczki terminowe</i>	7 164 440	704 674	6 459 766	7 570 246	731 916	6 838 330
<i>należności faktoringowe</i>	490 382	12 116	478 266	558 555	6 356	552 199
<i>skupione wierzytelności</i>	86 148	1 286	84 862	92 826	903	91 923
<i>papiery wartościowe komercyjne</i>	203 157	2 601	200 556	275 324	12 456	262 868
Wycena wg wartości godziwej przez wynik finansowy			215			3 050
Należności od klientów detalicznych			175			270
<i>kredyty i pożyczki w rachunku bieżącym</i>			7			9
<i>kredyty i pożyczki mieszkaniowe</i>			66			99
<i>kredyty i pożyczki pozostałe</i>			102			162
Należności od klientów instytucjonalnych			40			2 780
<i>kredyty i pożyczki terminowe</i>			40			2 780
Razem			10 425 189			11 133 668
Złożone depozyty zabezpieczające	34 362	50	34 312	36 296	45	36 251
Pozostałe należności	3 902		3 902	3 660		3 660
Razem należności od klientów			10 463 403			11 173 579

W należnościach od klientów znajdują się kredyty preferencyjne z dopłatami do odsetek od NFOŚiGW i WFOŚiGW, które w prezentowanych okresach wynoszą (wartość nominalna):

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Kredyty preferencyjne z dopłatami, w tym:	30 073	35 928
<i>wyceniane wg zamortyzowanego kosztu</i>	29 972	33 126
<i>wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy</i>	101	2 802

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości należności od klientów:

Wyszczególnienie	Odpisy na należności od klientów detalicznych					Odpisy na należności od klientów instytucjonalnych				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2023	10 367	6 351	257 351	403	274 472	83 927	50 048	687 938	- 6 843	815 070
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia aktywów finansowych	2 816	224	-	-	3 040	10 293	622	-	18 205	29 120
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	161	1 248	12 609	- 187	13 831	- 1 478	20 664	29 076	- 535	47 727
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania aktywa finansowego, w tym:	- 665	- 246	- 6 797	-	- 7 708	- 5 560	- 15 885	- 86 129	-	- 107 574
<i>zmiana odpisów wynikająca z instrumentów finansowych, które zostały odpisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej</i>	- 1	- 4	- 1 792	-	- 1 797	-	-	- 63 526	-	- 63 526
Zmiana odpisów wynikająca z transferów aktywa finansowego pomiędzy koszykami	1 762	- 3 133	1 371	-	-	- 7 868	6 107	1 761	-	-
Transfer do koszyka 1	2 436	- 1 823	- 613	-	-	1 272	- 819	- 453	-	-
Transfer do koszyka 2	- 402	846	- 444	-	-	- 8 317	8 317	-	-	-
Transfer do koszyka 3	- 272	- 2 156	2 428	-	-	- 823	- 1 391	2 214	-	-
Inne zmiany	- 1	- 2	3	-	-	- 1	1	-	-	-
Stan na koniec okresu 30-06-2023	14 440	4 442	264 537	216	283 635	79 313	61 557	632 646	10 827	784 343

Wyszczególnienie	Odpisy na należności od klientów detalicznych					Odpisy na należności od klientów instytucjonalnych				
	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem	koszyk 1	koszyk 2	koszyk 3	POCI	Razem
Stan na początek okresu 01-01-2022	18 403	15 674	281 990	32	316 099	70 058	65 405	655 956	999	792 418
Zwiększenia z tytułu utworzenia i nabycia aktywów finansowych	1 042	1	-	236	1 279	9 902	261	-	-	10 163
Zmiany wynikające ze zmiany ryzyka kredytowego	- 4 122	- 1 640	50 180	58	44 476	- 1 958	18 077	83 279	1 913	101 311
Zmniejszenia z tytułu zaprzestania ujmowania aktywa finansowego, w tym:	- 880	- 392	- 9 387	2	- 10 657	- 2 905	- 3 007	- 9 167	-	- 15 079
<i>zmiana odpisów wynikająca z instrumentów finansowych, które zostały odpisane ze sprawozdania z sytuacji finansowej</i>	-	-	- 47	-	- 47	-	-	- 10	-	- 10
Zmiana odpisów wynikająca z transferów aktywa finansowego pomiędzy koszykami	3 083	- 4 557	1 474	-	-	- 1 424	- 1 321	2 745	-	-
Transfer do koszyka 1	4 420	- 3 435	- 985	-	-	5 921	- 5 921	-	-	-
Transfer do koszyka 2	- 900	3 367	- 2 467	-	-	- 5 816	5 816	-	-	-
Transfer do koszyka 3	- 437	- 4 489	4 926	-	-	- 1 529	- 1 216	2 745	-	-
Inne zmiany	200	585	5 094	-	5 879	- 212	- 579	- 5 088	-	- 5 879
Stan na koniec okresu 30-06-2022	17 726	9 671	329 351	328	357 076	73 461	78 836	727 725	2 912	882 934

13. Rezerwy

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe, w tym:	40 021	35 168
<i>otwarte linie kredytowe</i>	26 872	21 734
<i>gwarancje</i>	13 149	13 434
Rezerwa na świadczenia pracownicze - odprawy emerytalne i rentowe	3 410	3 483
Rezerwa na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi	141 617	116 457
Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów	194	260
Rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki	2 304	2 710
Rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia	776	1 279
Razem	188 322	159 357

Zmiana stanu rezerw

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rezerwa na udzielone zobowiązania warunkowe		
Stan na początek okresu	35 168	30 046
<i>utworzenie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych</i>	39 447	83 709
<i>rozwiązanie rezerw na utratę wartości zobowiązań pozabilansowych</i>	- 34 595	-78 585
<i>inne</i>	1	-2
Stan na koniec okresu	40 021	35 168
Rezerwa na świadczenia pracownicze		
Stan na początek okresu	3 483	3 086
<i>utworzenie rezerw</i>	150	956
<i>wykorzystanie rezerw</i>	- 223	-559
Stan na koniec okresu	3 410	3 483
Rezerwa na ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami hipotecznymi		
Stan na początek okresu	116 457	51 965
<i>utworzenie rezerw</i>	16 255	95 855
<i>różnice kursowe z wyceny rezerw</i>	- 5 212	26 520
<i>wykorzystanie rezerw</i>	-	- 57 883
<i>rozwiązanie rezerwy</i>	- 18 533	-
<i>należności bezumowne</i>	32 650	-
Stan na koniec okresu	141 617	116 457

Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów		
Stan na początek okresu	260	952
<i>utworzenie rezerw</i>	9	10
<i>wykorzystanie rezerw</i>	- 45	- 85
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 30	- 617
Stan na koniec okresu	194	260
Rezerwa na zwroty odsetek podwyższonych do czasu wpisu zabezpieczenia w postaci hipoteki		-
Stan na początek okresu	2 710	-
<i>utworzenie rezerw</i>	354	2 710
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 760	-
Stan na koniec okresu	2 304	2 710
Rezerwa na pozostałe zobowiązania i roszczenia		
Stan na początek okresu	1 279	2 364
<i>utworzenie rezerw</i>	273	29 998
<i>wykorzystanie rezerw</i>	-	- 28 359
<i>rozwiązanie rezerw</i>	- 776	- 2 724
Stan na koniec okresu	776	1 279
Razem stan rezerw na koniec okresu	188 322	159 357

Informacje o wszczętych postępowaniach sądowych dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych lub indeksowanych do walut obcych

Informacje o postępowaniach sądowych dotyczących kredytów i pożyczek denominowanych lub indeksowanych do walut obcych znajdują się w Nocie 29: Ryzyko prawne dotyczące kredytów mieszkaniowych, zabezpieczonych hipotecznie powiązanych z kursem waluty obcej

Informacja o postępowaniach przeciwko Bankowi dotyczących zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą

W dniu 11 września 2019 roku TSUE wydał w trybie prejudycjalnym wyrok w sprawie C – 383/18 Lexitor przeciwko SKOK Stefczyka, Santander Consumer Bank i mBank, który zawiera wykładnię przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 roku w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG.

W odpowiedzi na pytanie prejudycjalne sformułowane przez sąd krajowy TSUE orzekł, że prawo konsumenta do obniżenia całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie nałożone na konsumenta koszty.

Przeciwko Bankowi nie toczy się żadne postępowanie dotyczące zwrotu części kosztów kredytów konsumenckich w trybie ustawy z dnia 17 grudnia 2009 roku o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2023 roku przed sądami toczyło się 2 postępowania przeciwko Bankowi, dotyczących zwrotu części kosztów kredytu konsumenckiego w związku z przedterminową spłatą.

14. Pozostałe zobowiązania

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Rozliczenia międzybankowe	21 624	73 651
Rozliczenia międzyokresowe bierne	52 384	38 380
Rozliczenia publiczno-prawne	12 331	11 395
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	74 948	80 301
Prowizje do rozliczenia w czasie	8 251	7 567
Rozliczenia z tytułu kart płatniczych	918	829
Rezerwa na zwroty prowizji z tyt. wcześniejszej spłaty kredytów	2 412	2 648
Pozostałe	1 838	1 615
Razem	174 706	216 386

15. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Wyszczególnienie	30-06-2023 niebadane	31-12-2022
Zobowiązania warunkowe:	3 473 916	3 263 185
Finansowe, w tym:	3 005 349	2 796 667
otwarte linie kredytowe w tym:	2 980 343	2 781 823
<i>odwoławalne</i>	2 511 149	2 319 626
<i>nieodwoławalne</i>	469 194	462 197
otwarte akredytywy importowe	25 006	14 844
gwarancyjne, w tym:	468 567	466 518
<i>poręczenia i gwarancje spłaty kredytu</i>	12 739	12 739
<i>gwarancje właściwego wykonania kontraktu</i>	455 828	453 779
Aktywa warunkowe:	2 225 313	2 164 961
Finansowe, w tym:	146 860	154 767
<i>otwarte linie kredytowe</i>	146 860	154 767
Gwarancyjne	2 078 453	2 010 194
Aktywa i zobowiązania warunkowe razem	5 699 229	5 428 146

16. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Na dzień 30 czerwca 2023 roku Bank Ochrony Środowiska S.A. pełnił rolę dominującą wobec Domu Maklerskiego BOŚ S.A., BOŚ Leasing - EKO Profit S.A., a także MS Wind Sp. z o.o.

Jednostką dominującą wobec BOŚ S.A. był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Za podmioty powiązane uznaje się również kluczowy personel kierowniczy.

Opis transakcji z głównym akcjonariuszem Banku, tj. NFOŚiGW

Na dzień 30 czerwca 2023 roku w ramach programu Prosument, dotyczącego finansowania zakupu i montażu instalacji odnawialnych źródeł energii, NFOŚiGW powierzył środki na kredyty preferencyjne w wysokości 6 398 tys. zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2022 roku kwota ta wynosiła 7 169 tys. zł.

NFOŚiGW jest podmiotem powiązanym ze Skarbem Państwa. Bank zawiera transakcje z jednostkami powiązanymi ze Skarbem Państwa – głównie z jednostkami sektora finansów publicznych.

Dane liczbowe dotyczące transakcji z jednostkami zależnymi przedstawiono w tabelach poniżej.

Stan na dzień 30-06-2023 roku:

Wyszczególnienie	Należności od klientów	Inwestycje w jednostkach zależnych	Inne aktywa	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania wobec klientów	Rezerwy	Pozostałe zobowiązania	Zobowiązania warunkowe
Jednostki zależne								
Dom Maklerski BOŚ S.A.	45 437	178 027	20 010		2 266 565	545	319	64 064
BOŚ Eko Profit S.A.	209 232	64 083	4	200	19 054	2 273	323	26 349
Jednostki pośrednio zależne								
MS Wind sp. z o.o.	17 565			120	7 295			
Razem	272 234	242 110	20 014	320	2 292 914	2 818	642	90 413

Stan na dzień 31-12-2022 roku:

Wyszczególnienie	Należności od klientów	Inwestycje w jednostkach zależnych	Inne aktywa	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania wobec klientów	Rezerwy	Pozostałe zobowiązania	Zobowiązania warunkowe
Jednostki zależne								
Dom Maklerski BOŚ S.A.	69 893	161 712	1		2 298 188	287	392	40 180
BOŚ Eko Profit S.A.	177 528	64 446		336	17 610	643	546	84 115
Jednostki pośrednio zależne								
MS Wind sp. z o.o.	18 569			266	8 620			
Razem	265 990	226 158	1	602	2 324 418	930	938	124 295

Przychody i koszty za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2023 roku:

Wyszczególnienie	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	Przychody z tytułu opłat i prowizji	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe przychody operacyjne	Wynik odpisów netto z tytułu utraty wartości	Ogólne koszty administracyjne	Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw własności
Jednostki zależne								
Dom Maklerski BOŚ S.A.	2 130	- 72 579	572		9	- 395	- 1	36 316
BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.	8 544	- 249	37	56	242	- 12 310	- 40	- 364
Jednostki pośrednio zależne								
MS Wind sp. z o.o.	840	- 21	19	29				
Razem	11 514	- 72 849	628	85	251	- 12 705	- 41	35 952

Przychody i koszty za okres 6 miesięcy zakończony 30-06-2022 roku:

Wyszczególnienie	Przychody z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	Koszty z tytułu odsetek i o podobnym charakterze	Przychody z tytułu opłat i prowizji	Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez	Pozostałe przychody operacyjne	Wynik odpisów netto z tytułu utraty wartości	Ogólne koszty administracyjne	Udział w zyskach (stratach) jednostek wycenianych metodą praw
Jednostki zależne								
Dom Maklerski BOŚ S.A.	1 671	- 29 227	907	-	1	- 117	- 7	14 536
BOŚ Leasing - EKO Profit S.A.	3 464	- 96	21	- 395	220	629	-	5 666
Jednostki pośrednio zależne								
MS Wind sp. z o.o.	552	- 4	19	- 604	-	-	-	-
Razem	5 687	- 29 327	947	- 999	221	512	- 7	20 202

17. Sezonowość lub cykliczność działalności w okresie śródrocznym

W działalności Banku nie występują istotne zjawiska podlegające wahaniom sezonowym lub mające charakter cykliczny.

18. Rodzaj oraz kwoty pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ

W I półroczu 2023 roku nie wystąpiły zdarzenia, które były nietypowe i miały znaczący wpływ na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy netto lub przepływy środków pieniężnych Grupy BOŚ.

19. Rodzaj oraz kwoty zmian wartości szacunkowych kwot, które były podawane w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego lub zmiany wartości szacunkowych podawanych w poprzednich latach obrotowych, jeśli wywierają one istotny wpływ na bieżący okres śródroczny

W I półroczu 2023 roku nie wystąpiły zmiany założeń będących podstawą do wyliczeń wartości szacunkowych kwot podawanych w poprzednich okresach śródrocznych bieżącego roku obrotowego oraz poprzednich latach obrotowych.

20. Wyplacone dywidendy (łącznie lub w przeliczeniu na jedną akcję), z podziałem na akcje zwykłe i pozostałe akcje

W pierwszym półroczu 2023 roku nie była wypłacona ani zadeklarowana dywidenda. Bank za 2022 rok wypracował zysk netto.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku Ochrony Środowiska S.A. w dniu 23 czerwca 2023 roku podjęło uchwałę o przeznaczeniu zysku netto Banku osiągniętego w okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2022 roku w wysokości 127 608 tys. zł w całości na kapitał zapasowy.

21. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym nieujęte w sprawozdaniu finansowym.

Podpisy członków Zarządu BOŚ S.A.

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko/funkcja	Podpis
08.08.2023 r.	Paweł Trętowski	Wiceprezes Zarządu - kierujący pracami Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes Zarządu – pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Sebastian Bodzenta	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
08.08.2023 r.	Iwona Marciniak	Wiceprezes Zarządu	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych:

08.08.2023 r.	Andrzej Kowalczyk	Dyrektor Departamentu Rachunkowości	Podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym
---------------	-------------------	--	---